ความผิดมูลฐานตามกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน
: ศึกษาวิเคราะห์การกระทำอันเป็นโจรสลัด

นางสาวอาณิสรา เชื้อสังข์พันธุ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชานิติศาสตร์
คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2556

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
บทคัดย่อและแฟ้มข้อมูลฉบับเต็มของวิทยานิพนธ์ตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 ที่ให้บริการในคลังปัญญาจุฬาฯ (CUIR)
เป็นแฟ้มข้อมูลของนิสิตเจ้าของวิทยานิพนธ์ที่ส่งผ่านทางบัณฑิตวิทยาลัย
The abstract and full text of theses from the academic year 2011 in Chulalongkorn University Intellectual Repository(CUIR)
are the thesis authors' files submitted through the Graduate School.

THE PREDICATE OFFENSES RELATING TO ANTI-MONEY LAUNDERING LAW : A STUDY OF THE PIRACY OFFENSE

Miss Anisara Cheuasangpun

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Laws Program in Laws

Faculty of Law

Chulalongkorn University

Academic Year 2013

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ความผิดมูลฐานตามกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน : ศึกษาวิเคราะห์การกระทำอันเป็นโจรสลัด
โดย	นางสาวอาณิสรา เชื้อสังข์พันธุ์
สาขาวิชา	นิติศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก	ศาสตราจารย์วีระพงษ์ บุญโญภาส

คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

.....คณบดีคณะนิติศาสตร์
(ศาสตราจารย์ ดร.ศักดา ธนิตกุล)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์ไชยยศ เหมะรัชตะ)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(ศาสตราจารย์วีระพงษ์ บุญโญภาส)

.....กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร. ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ)

.....กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(อาจารย์อรรณพ ลิขิตจิตถะ)

อาณิสรา เชื้อสังข์พันธุ์ : ความผิดมูลฐานตามกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน : ศึกษาวิเคราะห์การกระทำอันเป็นโจรสลัด (THE PREDICATE OFFENSES RELATING TO ANTI-MONEY LAUNDERING LAW: A STUDY OF THE PIRACY OFFENSE) อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก : ศ.วีระพงษ์ บุญโญภาส, 129 หน้า.

การกระทำอันเป็นโจรสลัดเป็นอาชญากรรมที่มีความร้ายแรงและให้ผลประโยชน์ตอบแทนที่สูง ในปัจจุบันการกระทำการอันเป็นโจรสลัดมีลักษณะที่ซับซ้อนมีการวางแผนเป็นอย่างดี โดยเฉพาะการกระทำอันเป็นโจรสลัดเรียกค่าไถ่จะมีเครือข่ายหรือตัวแทนในการเรียกค่าไถ่และรับชำระค่าไถ่ ทำให้ยากแก่การหาพยานหลักฐานในการพิสูจน์ความผิดและยากต่อการป้องกันและจับกุมผู้กระทำความผิดมาดำเนินคดี นอกจากนี้การกระทำอันเป็นโจรสลัดยังเป็นความผิดสากลเป็นความผิดตามกฎหมายระหว่างประเทศ การกระทำอันเป็นโจรสลัดในแต่ละครั้งมักมีความเกี่ยวพันในหลายประเทศและสามารถถูกดำเนินคดีได้ในหลายเขตอำนาจรัฐ

จากการศึกษาพบว่ามูลเหตุสำคัญในการกระทำการอันเป็นโจรสลัดคือจำนวนเงินมหาศาลที่ได้จากการกระทำความผิด ซึ่งในแต่ละปีโจรสลัดมีรายได้จากการกระทำผิดกฎหมายเป็นมูลค่าหลายร้อยล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ซึ่งถือเป็นจำนวนเงินที่มีมูลค่ามากเมื่อเทียบกับอาชญากรรมอื่น ๆ ด้วยเหตุนี้ทำให้การกระทำการอันเป็นโจรสลัดจึงมีความเกี่ยวพันกับการฟอกเงินอย่างเห็นได้ชัด ดังนั้นจึงมีการกำหนดให้การกระทำอันเป็นโจรสลัดตามกฎหมายป้องกันและปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัด เป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ซึ่งทำให้เกิดผลดีต่อการป้องกันและปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัด ทำให้ศาลมีอำนาจสั่งริบทรัพย์ที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดและสั่งให้ตกเป็นของแผ่นดินได้ซึ่งแตกต่างกับกรณีคดีอาญาทั่วไป

การกระทำการอันเป็นโจรสลัดเป็นภัยที่คุกคามทั้งประเทศไทยและต่างประเทศ แม้บางประเทศจะมีกฎหมายลงโทษการกระทำอันเป็นโจรสลัดและมีกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินแล้วก็ตาม แต่เนื่องด้วยความผิดการกระทำอันเป็นโจรสลัดนี้เป็นความผิดสากลที่เกี่ยวพันกับหลายประเทศ กฎหมายภายในจึงยังไม่สามารถบังคับใช้ได้อย่างเต็มที่ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีความร่วมมือระหว่างประเทศในหลายด้านเพื่อให้การดำเนินการบังคับใช้กฎหมายมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นไป

สาขาวิชา นิติศาสตร์ ลายมือชื่อนิสิต .....

ปีการศึกษา 2556 ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก .....

5486055534 : MAJOR LAW

KEYWORDS : MONEY LAUNDERING / PREDICATE OFFENCE / PIRACY

ANISARA CHEUASANGPUN : THE PREDICATE OFFENSES RELATING TO ANTI-MONEY LAUNDERING LAW: A STUDY OF THE PIRACY OFFENSE . ADVISOR : PROF. VIRAPHONG BOONYOBHAS,129 pp.

Piracy is a serious and high yield crime. Presently, piracy has complicated and well organized natures. Especially, ransom piracy, which retains networks or agents for negotiating ransoms and collecting the ransoms, is difficult to secure evidence for convicting the accused, and difficult to prevent and apprehend the offenders for prosecution. Apart from this, piracy is also a universal crime under the international law. Each act of piracy is often linked with several countries and punishable under several state jurisdictions.

The study finds that a significant incentive for piracy is immense amounts of money, which are earned from the commission of the crime. In each year, the pirates earn incomes from the illegal activities in amounts of several hundred million US Dollars, which are considered a high value in comparison with other crimes. For this reason, piracy is obviously involved with money laundering. Hence, the anti-money laundering prescribes against piracy as a predicate offense, which is beneficial to prevention and suppression of piracy. As a result, the court of competent jurisdiction is enabled to confiscate assets involved in the offense and adjudge them forfeit to the State, which is different from an ordinary criminal case.

Piracy is a threat against Thailand and the international community. Even though some countries have enacted laws against piracy and enforced anti-money laundering laws, as piracy is a universal offense that involves several countries, domestic laws are still unable to be fully enforced. Therefore, it requires international cooperation in several respects, in order to achieve more effective enforcement of the laws.

Field of Study: LAWS Student's Signature .....

Academic Year: 2013 Advisor's Signature .....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งของศาสตราจารย์วีระพงษ์ บุญโญภาส ที่ได้สละเวลาอันมีค่ารับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ โดยตลอดระยะเวลาในการทำวิทยานิพนธ์ ท่านได้ให้คำปรึกษาและคำแนะนำอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ รวมทั้งกรุณาช่วยตรวจทานและแก้ไขเนื้อหาวิทยานิพนธ์ ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ผู้เขียนจึงขอกราบขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณศาสตราจารย์ไชยยศ เหมะรัชตะ ที่ได้สละเวลารับเป็นประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์ศาสตราจารย์ ดร. ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ และอาจารย์อรรณพ ลิขิตจิตถะ ที่ได้สละเวลาเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และได้กรุณาให้คำแนะนำ รวมทั้งได้ชี้แนะประเด็นอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการทำวิทยานิพนธ์ตลอดจนให้คำแนะนำแนวทางในการแก้ไขปรับปรุงเนื้อหาของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้อย่างดีตลอดมา

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ บิดา มารดา ซึ่งได้ให้การสนับสนุนในทุกด้านและให้กำลังใจแก่ผู้เขียนเสมอมา จนผู้เขียนสามารถทำวิยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

ท้ายนี้ หากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีคุณค่าและประโยชน์ประการใดแล้ว ผู้เขียนขอกราบเป็นกตเวทิตาแด่บิดา มารดา คณาจารย์ ทุกท่าน แต่หากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความบกพร่องแต่ประการใด ผู้เขียนขอน้อมรับไว้แต่เพียงผู้เดียว

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย ..... ง

บทคัดย่อภาษาอังกฤษ ..... จ

กิตติกรรมประกาศ ..... ฉ

บทที่ 1 บทนำ 1

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา 1

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา 3

1.3 สมมติฐานของการศึกษา 3

1.4 ขอบเขตของการศึกษา 4

1.5 วิธีการดำเนินการศึกษา 4

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ 4

บทที่ 2 การกระทำอันเป็นโจรสลัดและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง 6

2.1 ความหมายการกระทำอันเป็นโจรสลัด 6

2.1.1 ความหมายตามกฎหมายระหว่างประเทศ 7

2.1.2 ความหมายตามกฎหมายไทย 9

2.2 ประวัติศาสตร์และความเป็นมาของการกระทำอันเป็นโจรสลัด 12

2.3 สถานการณ์โจรสลัดในปัจจุบัน 25

2.4 ลักษณะของการกระทำอันเป็นโจรสลัด 35

2.5 ผลกระทบจากการกระทำอันเป็นโจรสลัด 37

2.6 กฎหมายที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการกระทำอันเป็นโจรสลัดในประเทศไทย 39

หน้า

2.6.1 พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัด พ.ศ. 2534 42
2.6.2 ประมวลกฎหมายอาญา 50
2.6.3 สภาพการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการกระทำความผิดโจรสลัดในประเทศไทย 54
2.7 กฎหมายระหว่างประเทศเกี่ยวกับการกระทำอันเป็นโจรสลัด 55
2.8 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกระทำอันเป็นโจรสลัดในต่างประเทศ 57
2.8.1 ประเทศสหรัฐอเมริกา 57
2.8.2 ประเทศฟิลิปปินส์ 58
2.8.3 ประเทศมาเลเซีย 59

บทที่ 3 กฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินในประเทศไทยและต่างประเทศ 63
3.1 ความรู้ทั่วไปของการฟอกเงิน 63
3.1.1 ความหมายของการฟอกเงิน 63
3.1.2 วัตถุประสงค์ของการฟอกเงิน 66
3.1.3 รูปแบบและวิธีการฟอกเงิน 67
3.1.4 แหล่งที่มาของการฟอกเงิน 69
3.2 ความผิดมูลฐานกับการฟอกเงิน 71
3.2.1 ความหมายของความผิดมูลฐาน 71
3.2.2 แนวคิดในการกำหนดความผิดมูลฐานในกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน 72
3.2.3 เหตุผลและความจำเป็นในการกำหนดความผิดมูลฐานตามกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินของประเทศไทย 77
3.2.4 ความผิดมูลฐานตามกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน 79

หน้า

3.3 การกำหนดความผิดมูลฐานการกระทำอันเป็นโจรสลัดตามกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินของต่างประเทศ 84
3.3.1 ประเทศสหรัฐอเมริกา 84
3.3.2 ประเทศฟิลิปปินส์ 86
3.3.3 ประเทศมาเลเซีย 88
3.4 สาระสำคัญของกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน 90
3.4.1 การกำหนดให้การฟอกเงินเป็นความผิดทางอาญา 90
3.4.2 มาตรการริบทรัพย์สิน 91
3.4.3 การร้องขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน 92

บทที่ 4 วิเคราะห์ปัญหาการบังคับใช้กฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินกับความผิดมูลฐานการกระทำอันเป็นโจรสลัด 94
4.1 กรณีศึกษาการกระทำอันเป็นโจรสลัด 94
4.2 ความเกี่ยวพันระหว่างการกระทำอันเป็นโจรสลัดกับการฟอกเงิน 100
4.3 วิเคราะห์ความเหมาะสมและความจำเป็นในการกำหนดการกระทำอันเป็นโจรสลัดเป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน 105
4.4 วิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคการบังคับใช้กฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินกับการกระทำอันเป็นโจรสลัด 108
4.5 วิเคราะห์การนำเอามาตรการตามกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินมาใช้บังคับกับการกระทำอันเป็นโจรสลัด 112
4.5.1 ประโยชน์ 112
4.5.2 ผลกระทบ 114

หน้า

4.6 แนวทางการบังคับใช้กฎหมายกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน และมาตรการอื่นที่เหมาะสม 115

บทที่ 5 บทสรุปและข้อเสนอแนะ 117

บทสรุป 117

ข้อเสนอแนะ 120

รายการอ้างอิง 124

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์ 129

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การกระทำอันเป็นโจรสลัดเป็นอาชญากรรมที่มีความร้ายแรงอย่างมาก เป็นภัยคุกคามต่อความปลอดภัยในท้องทะเล กระทบต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ระบบการเงินของประเทศ ความมั่นคงของชาติ ระบบการขนส่งทางทะเล และอุตสาหกรรมการประมง

โจรสลัดเป็นอาชญากรรมระหว่างประเทศที่มีประวัติศาสตร์มายาวนานกว่า 3,000 ปี เกิดขึ้นครั้งแรกในยุคโบราณ โดยเริ่มมีการบันทึกเหตุการณ์การกระทำอันเป็นโจรสลัดครั้งแรกในศตวรรษที่ 16 จวบจนปัจจุบันการกระทำอันเป็นโจรสลัดยังปรากฏอยู่ แต่เนื่องด้วยเวลาที่ผ่านไปหลายศตวรรษทำให้การกระทำการอันเป็นโจรสลัดมีวัตถุประสงค์และรูปแบบที่แตกต่างจากในอดีตอย่างมาก กระทำอันเป็นโจรสลัดในปัจจุบันมีการกระทำที่รุนแรงมากขึ้นโดยการไม่ได้มุ่งเน้นปล้นสินค้าในเรือ (Cargo)เพียงอย่างเดียวเท่านั้น แต่ยังรวมถึงการยึดเรือ ยึดทรัพย์สินอื่น ๆ ในเรือ ในตู้นิรภัย หรือทรัพย์สินของลูกเรือ บังคับกักขังลูกเรือ ปล่อยลูกเรือลอยแพหรือฆ่าลูกเรือ มีการนำเรือไปจดทะเบียนใหม่เพื่อขาย หรือรวมทั้งมีการเรียกค่าไถ่เป็นจำนวนมหาศาลเพื่อแลกกับการปล่อยเรือและไว้ชีวิตลูกเรือ จึงเห็นได้ว่าการกระทำอันเป็นโจรสลัดเป็นปัญหาใหญ่ที่โลก รวมทั้งประเทศไทยต้องเร่งป้องการและปราบปรามให้หมดสิ้นไป

การกระทำอันเป็นโจรสลัดเป็นความผิดสากล ซึ่งได้ถูกบัญญัติไว้ในอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ.1982 และต่อมาประเทศไทยได้มีการตราพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัด พ.ศ. 2534 ให้สอดคล้องกับอนุสัญญาดังกล่าว โดยมาตรา 28 แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ได้บัญญัติว่าแม้ผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้จะกระทำนอกราชอาณาจักรก็จะต้องรับโทษในราชอาณาจักร และในประมวลกฎหมายอาญาก็ได้บัญญัติถึงการกระทำอันเป็นโจรสลัดว่าเป็นความผิดสากลหากกระทำในทะเลหลวงย่อมอยู่ในอำนาจของศาลไทยตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 7(3) ที่แม้ผู้กระทำความผิดจะเป็นคนชาติ

ใด และแม้กระทำความผิดนอกราชอาณาจักร ศาลไทยก็มีอำนาจลงโทษได้ จึงเห็นได้ว่าการกระทำอันเป็นโจรสลัดเป็นความผิดที่ทุกประเทศทุกภูมิภาคให้ความสำคัญ มีความร่วมมือกันในการป้องกันและปราบปราม รัฐทุกรัฐมีอำนาจและหน้าที่นำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษได้แม้ความผิดจะเกิดขึ้นนอกเขตอำนาจของรัฐตนก็ตาม

สาเหตุสำคัญของความผิดการกระทำอันเป็นโจรสลัดคือมูลค่าทรัพย์สินที่ได้จากการปล้นยึดเรือ และจำนวนเงินมหาศาลที่ได้จากการเรียกค่าไถ่ ซึ่งต่อมาทรัพย์สินและเงินมากมายที่ได้จากการกระทำความผิดเหล่านี้จะถูกโอน ย้าย แปรสภาพ ถูกปกปิดร่องรอยและถูกนำไปฟอกเงินเปลี่ยนเป็นเงินที่ชอบด้วยกฎหมาย รวมทั้งหมุนเวียนนำเงินดังกล่าวมาใช้เป็นต้นทุนในการกระทำอันเป็นโจรสลัดหรือก่ออาชญากรรมอย่างอื่น ซึ่งกระบวนการติดตามทรัพย์สินหรือริบทรัพย์สินตามประมวลกฎหมายอาญายังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควรไม่สามารถจัดการกับปัญหาเหล่านี้ได้ จึงเป็นหน้าที่ของกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินในการหามาตรการที่เหมาะสมเพื่อแก้ปัญหาดังกล่าวรวมทั้งลงโทษทางอาญาในความผิดฐานฟอกเงินอีกด้วย แต่ทั้งนี้ไม่ใช่ความผิดทุกความผิดจะถูกบังคับโดยกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินได้ แต่ต้องเป็นความผิดอาญาที่ถูกบัญญัติไว้ในกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ซึ่งเรียกว่าความผิดมูลฐาน (Predicate Offense) และมีการปกปิดอำพรางการได้มา หรือโอน เปลี่ยนสภาพทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดนั้น ที่เรียกว่า “การฟอกเงิน” หลักเกณฑ์ในการพิจารณาให้เป็นความผิดมูลฐานนั้น ต้องเป็นการกระทำความผิดในรูปแบบขององค์กรอาชญากรรม มีผลตอบแทนในวงเงินที่สูง ยากแก่การปราบปรามและเป็นภัยต่อความมั่นคงของรัฐในทางเศรษฐกิจ เมื่อความผิดเกี่ยวการกระทำอันเป็นโจรสลัดเป็นความผิดตามเงื่อนไขดังกล่าวและสอดคล้องกับคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงินเกี่ยวกับการฟอกเงิน (Financial Action Task Force on Money laundering หรือ FATF)ที่เป็นมาตรฐานสากล จึงมีการแก้ไขกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินโดยเพิ่มความผิดเกี่ยวกับการกระทำอันเป็นโจรสลัดตามกฎหมายป้องกันและปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัดเป็นความผิดมูลฐาน เพื่อนำมาตรการตามกฎหมายฟอกเงินมาใช้บังคับกับเงินจำนวนมหาศาลจากการกระทำอันเป็นโจรสลัด

ดังนี้จึงเห็นพ้องด้วยที่ได้มีการบัญญัติเพิ่มให้การกระทำอันเป็นโจรสลัดเป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายฟอกเงิน การบังคับใช้กฎหมายฟอกเงินกับความผิดมูลฐานการกระทำอันเป็นโจรสลัดนี้ยังไม่มีแนวทางปฏิบัติ จึงเห็นเป็นการสมควรที่จะศึกษาวิจัยว่าการบังคับใช้กฎหมายดังกล่าวมีความเหมาะสมหรือไม่ มีผลกระทบอื่น ๆ ตามมาหรือไม่ เพื่อหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาและเสนอแนะแนวทางที่มีประสิทธิภาพต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1) เพื่อศึกษาความหมาย ลักษณะและรูปแบบของการกระทำอันเป็นโจรสลัดตามกฎหมายป้องกันและปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัด

2) เพื่อศึกษากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกระทำอันเป็นโจรสลัดและปัญหาในการบังคับใช้กฎหมายกับความผิดดังกล่าว

3) เพื่อศึกษาถึงหลักเกณฑ์สำคัญของกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

4) เพื่อศึกษาถึงการกำหนดให้ความผิดเกี่ยวกับการกระทำอันเป็นโจรสลัดเป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินของประเทศไทยและต่างประเทศ

5) เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคในการบังคับใช้กฎหมายการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินกับความผิดการกระทำอันเป็นโจรสลัด

6) เพื่อเสนอแนะแนวทางการบังคับใช้กฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและมาตรการอื่นที่มีประสิทธิภาพในความผิดมูลฐานการกระทำอันเป็นโจรสลัด

1.3 สมมติฐานของการศึกษา

การกระทำอันเป็นโจรสลัดเป็นอาชญากรรมที่มีความร้ายแรงส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจ กระทบต่อความมั่นคงของชาติและนานาชาติ เป็นอาชญากรรมที่มีผลตอบแทนสูง โจรสลัดมีรายได้จากการกระทำความผิดเป็นจำนวนเงินมหาศาล มีการนำเงินที่ได้จากการกระทำอันเป็นโจรสลัดไป

ฟอกเงินเปลี่ยนเป็นเงินที่ชอบด้วยกฎหมาย โอนย้ายเงินข้ามประเทศเพื่อให้ยากแก่การติดตาม รวมทั้งมีการนำไปหมุนเวียนใช้เป็นต้นทุนในการกระทำการอันเป็นโจรสลัดและก่ออาชญากรรมอย่างอื่น การบัญญัติให้การกระทำการอันเป็นโจรสลัดเป็นความผิดมูลฐานจะทำให้การบังคับใช้มาตรการตามกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินมีประสิทธิภาพและสามารถแก้ไขปัญหาได้มากยิ่งขึ้น

1.4 ขอบเขตของการศึกษา

ในการศึกษาวิจัยนี้มุ่งศึกษาวิเคราะห์ความผิดการกระทำอันเป็นโจรสลัดตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัด พ.ศ. 2534 และศึกษาพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 เปรียบเทียบกับกฎหมายต่างประเทศ โดยวิเคราะห์ถึงความเหมาะสม เหตุผลและความจำเป็น ผลที่ได้รับและอุปสรรคที่อาจเกิดขึ้นจากการกำหนดความผิดการกระทำอันเป็นโจรสลัดเป็นความผิดมูลฐานตามเพื่อเสนอแนะแนวทางและข้อแก้ไขให้การบังคับใช้กฎหมายเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

1.5 วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษานี้เป็นการศึกษาวิจัยทางเอกสาร (Documentary Research) โดยการค้นคว้า รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลจากกฎหมาย ข้อบังคับ ประกาศ ระเบียบ คำสั่ง และเอกสารอื่นที่เกี่ยวข้อง อาทิ เช่น หนังสือ บทความ รายงานการสัมมนา รายงานวิจัย วิทยานิพนธ์ วารสาร ตำรากฎหมาย ความคิดเห็นของนักกฎหมาย และคำพิพากษาของศาล ตลอดจนการสืบค้นข้อมูลทางระบบอิเล็กทรอนิกส์ ทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1) ทำให้ทราบถึงความหมาย ลักษณะและรูปแบบของการกระทำอันเป็นโจรสลัด

2) ทำให้ทราบถึงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกระทำอันเป็นโจรสลัดและปัญหาในการบังคับใช้กฎหมายกับความผิดดังกล่าว

3) ทำให้ทราบถึงหลักเกณฑ์สำคัญกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

4) ทำให้ทราบถึงการกำหนดให้การกระทำอันเป็นโจรสลัดเป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินของประเทศไทยและต่างประเทศ

5) ทำให้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคในการบังคับใช้กฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินกับความผิดมูลฐานการกระทำอันเป็นโจรสลัด

6) สามารถเสนอแนะแนวทางการบังคับใช้กฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและมาตรการอื่นที่มีประสิทธิภาพสำหรับความผิดมูลฐานการกระทำอันเป็นโจรสลัด

บทที่ 2

การกระทำอันเป็นโจรสลัดและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

2.1 ความหมายการกระทำอันเป็นโจรสลัด

โจรสลัด (Pirate) ในความหมายเดิมหมายถึงบุคคลที่เข้าทำการจี้หรือปล้นทรัพย์สินในเรือที่แล่นอยู่กลางทะเลซึ่งโดยปกติแล้วเป้าหมายของโจรสลัดคือเรือต่าง ๆ อาทิเช่นเรือสินค้า อย่างไรก็ตามเป้าหมายบนฝั่งก็มีเช่นกันซึ่งการกระทำดังกล่าวเรียกว่า “การกระทำอันเป็นโจรสลัด (Piracy)”[1]

การกระทำอันเป็นโจรสลัดเป็นการกระทำผิดกฎหมาย เป็นการกระทำที่ร้ายแรงกระทบต่อความปลอดภัยในทะเลและท้องทะเลหลวงซึ่งมิได้เป็นน่านน้ำอยู่ในอาณาเขตของประเทศใด ๆ โดยเฉพาะ การกระทำอันโจรสลัดเป็นความผิดอาญาระหว่างประเทศถือเป็นความผิดสากล (International crime) รัฐทุกรัฐจึงมีหน้าที่ต้องป้องกันและปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัด หากรัฐใดจับโจรสลัดได้ก็มีอำนาจที่จะพิจารณาและลงโทษบุคคลนั้นได้ตามกฎหมายระหว่างประเทศ[2] โดยรัฐ เรือหรืออากาศยานโจรสลัดไม่อาจอ้างสิทธิเรื่องสัญชาติมายกเว้นคุ้มครองไม่ให้โดนลงโทษจากรัฐอื่นได้

โจรสลัดตามความหมายของกฎหมายระหว่างประเทศ ในความหมายอย่างแคบหมายถึงการกระทำด้วยความรุนแรงโดยเรือของเอกชนลำหนึ่งต่อเรืออีกลำหนึ่งในทะเลหลวงเพื่อมุ่งหมายจะปล้นทรัพย์ ส่วนความหมายอย่างกว้างนั้นรวมถึงการกระต่อบุคคลหรือทรัพย์ในทะเลหลวง โดยไม่จำเป็นต้องมีเจตนาปล้นทรัพย์ ความหมายของคำว่าโจรสลัดมีนักกฎหมายได้ให้นิยามแตกต่างกันไป นักกฎหมายชาวอังกฤษท่านหนึ่งได้ให้ความเห็นว่า การกระทำอันเป็นโจรสลัดย่อมหมายถึงการกระทำโดยใช้ความรุนแรงที่โดยฝ่าฝืนกฎหมายต่อบุคคลหรือสิ่งของใดในทะเลหลวง ไม่ว่าจะกระทำโดยเรือเอกชนลำหนึ่งต่อเรืออีกลำหนึ่งหรือโดยลูกเรือหรือผู้โดยสารที่

---

[1] สุรศักดิ์ ทองเพชร, “ผู้ร้ายในช่องแคบมะละกา : โจรสลัดหรือผู้ก่อการร้าย”, กระแสอาคเนย์ (Southeast Current) ปีที่ 2, 16 (เมษายน 2548) : 33.

[2] สุผานิต มั่นสุข. กฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีอาญา, (กรุงเทพมหานคร : คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523) หน้า 94

เป็นกบฏต่อเรือของตนเอง[3] นักกฎหมายชาวอเมริกันท่านหนึ่งได้ให้ความเห็นว่าโจรสลัดควรมีความหมายอย่างกว้างคือเป็นการกระทำที่ไม่จำเป็นต้องมีเจตนาปล้นทรัพย์

2.1.1 ความหมายตามกฎหมายระหว่างประเทศ

อนุสัญญาเจนีวาว่าด้วยเรื่องทะเลหลวง ค.ศ. 1958 (The convention on the High seas 1958) ข้อ 15[4] และอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 (United Nations Convention on the Law of the Sea 1982) ข้อ 101 ได้นิยามการกระทำอันเป็นโจรสลัดไว้เหมือนกันว่าดังนี้

Article 101 Definition of piracy

Piracy consists of any of the following acts:

(a) Any illegal acts of violence or detention, or any act of depredation, committed for private ends by the crew or the passengers of a private ship or a private aircraft, and directed:

(i) On the high seas, against another ship or aircraft, or against persons or property on board such ship or aircraft;

---

[3] L. Oppenheim, International Law (Volume I-Peace), 8th ed., H. Lauterpacht (London : Longman, Green and Co., Ltd., 1955), p.608

[4] The convention on the High seas 1958, Article 15 (page 5)

"Piracy consists of any of the following acts:

(1) Any illegal acts of violence, detention or any act of depredation, committed for private ends by the crew or the passengers of a private ship or a private aircraft, and directed:

(*a*) On the high seas, against another ship or aircraft, or against persons or property on board such ship or aircraft;

(*b*) Against a ship, aircraft, persons or property in a place outside the jurisdiction of any State;

(2) Any act of voluntary participation in the operation of a ship or of an aircraft with knowledge of facts making it a pirate ship or aircraft;

(3) Any act of inciting or of intentionally facilitating an act described in subparagraph 1 or subparagraph 2 of this article."

(ii) Against a ship, aircraft, persons or property in a place outside the jurisdiction of any State;

(b) Any act of voluntary participation in the operation of a ship or of an aircraft with knowledge of facts making it a pirate ship or aircraft;

(c) Any act of inciting or of intentionally facilitating an act described in subparagraph (a) or (b).

ข้อ 101

การกระทำอันเป็นโจรสลัดประกอบด้วยการกระทำอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้

(เอ) การกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายที่ใช้ความรุนแรงหรือหน่วงเหนี่ยวกักขัง หรือการกระทำปล้นสะดมซึ่งได้ทำลงเพื่อวัตถุประสงค์ส่วนตัวโดยลูกเรือหรือผู้โดยสารของเรือเอกชนหรืออากาศยานและมุ่งกระทำตามนี้

(1) ในทะเลหลวง กระทำต่อเรือหรืออากาศยานลำอื่น ต่อบุคคลหรือทรัพย์สินในเรือหรืออากาศยานนั้น

(2) กระทำต่อเรือ อากาศยาน บุคคลหรือทรัพย์สินที่อยู่นอกเขตอำนาจของรัฐ

(บี) การกระทำที่มีส่วนร่วมโดยสมัครใจในการดำเนินของเรือหรือของอากาศยานโดยรู้ข้อเท็จจริงที่ทำให้เรือหรืออากาศยานเป็นเรือหรืออากาศยานโจรสลัด

(ซี) การกระทำที่เป็นการส่งเสริม หรือจงใจอำนวยความสะดวกในแก่การกระทำตามอนุวรรค (เอ) หรือ (บี)

เมื่อพิจารณานิยามของการกระทำอันเป็นโจรสลัดที่ปรากฏอยู่ในอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 จะเห็นได้ว่าการกระทำอันเป็นโจรสลัดมีองค์ประกอบที่สำคัญ 4 ประการ[5] คือ

---

[5] Derek Johnson,Erika Pladdet and Mark J. Valencia, “Introduction:Research on Southeast Asian Piracy,” in Piracy in Southeast Asia : Status,Issues and Responses, ed. Graham Gerard OngWebb (Singapore : ISEAS Publishing), p.xi

1) เป็นการกระทำอาชญากรรมเกี่ยวกับการใช้กำลังหรือการกักกันหรือกระทำการอันเป็นการปล้น

2) ต้องกระทำในทะเลหลวงหรือในที่ที่อยู่นอกเขตอำนาจของรัฐใด หลักเกณฑ์นี้เป็นไปตามแนวคิดเรื่องทะเลเปิด ซึ่งเสนอโดย Hugo de Groot ที่กล่าวว่าทะเลเป็นสมบัติร่วมกันของมวลมนุษยชาติ เป็นการส่งเสริมรากฐานการค้าเสรีระหว่างประเทศ การกระทำอันเป็นโจรสลัดอันตรายต่อทะเลเปิดและเป็นภัยคุกคามต่อมวลมนุษยชาติ หรือเป็นศัตรูต่อผลประโยชน์ของมวลมนุษยชาติ

3) มีองค์ประกอบด้านจำนวนเรือที่ต้องมี 2 ลำ โดยโจรสลัดจำเป็นต้องใช้เรือโจมตีเรืออีกลำหนึ่งซึ่งไม่รวมถึงการก่อกบฏหรือการเปลี่ยนเรือเอกชนเป็นเรือรบ

4) วัตถุประสงค์ของโจรสลัดคือการกระทำเพื่อประโยชน์ส่วนตัว ซึ่งไม่รวมถึงการก่อการร้ายหรือเคลื่อนไหวทางสิ่งแวดล้อม[6]

2.1.2 ความหมายตามกฎหมายไทย

โจรสลัด ตามความหมายของพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตสถาน พ.ศ. 2525[7] และพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตสถาน พ.ศ. 2542[8] หมายถึง โจรที่ปล้นเรือทางทะเล

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัด พ.ศ. 2534 ซึ่งเป็นกฎหมายที่ออกมาเพื่อให้เจ้าหน้าที่ทหารเรือมีอำนาจในการป้องกันและปราบปรามการการกระทำอันเป็นโจรสลัดและมีสอดคล้องกับหลักกฎหมายระหว่างประเทศและแนวทางปฏิบัติของนานาชาติ ได้บัญญัติความหมายของการกระทำการอันเป็นโจรสลัดไว้อย่างชัดเจนในมาตรา 4 ดังนี้

“กระทำการอันเป็นโจรสลัด” หมายความว่า

---

[6] อนิรัตน์ จินดา, “ปัญหากฎหมายและความร่วมมือในการป้องกันและปราบปรามโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธในช่องแคบมะละกา,” (วิทยานิพนธ์ปริญญานิติศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ,2551), หน้า 43.

[7] พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตสถาน พ.ศ. 2525, พิมพ์ครั้งที่ 6 (กรุงเทพมหานคร : อักษรเจริญทัศน์ อจท., 2529), หน้า 329.

[8] พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตสถาน พ.ศ. 2542, พิมพ์ครั้งที่ 1 (กรุงเทพมหานคร : นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์, 2546), หน้า 329.

(ก) ยึด หรือเข้าควบคุมเรือลำใด โดยใช้กำลังหรือโดยขู่เข็ญว่าจะกระทำอันตรายต่อเรือ หรือโดยใช้กำลังประทุษร้ายหรือโดยขู่เข็ญว่าจะใช้กำลังประทุษร้ายต่อบุคคลในเรือนั้น

(ข) ทำลายเรือ ทำให้เกิดความเสียหายแก่เรือ หรือกระทำด้วยประการใด ๆ อันน่าจะเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่เรือ

(ค) หน่วงเหนี่ยว กักขัง หรือกระทำด้วยประการใดๆ ให้ผู้อื่นปราศจากเสรีภาพในร่างกาย หรือ

(ง) ชิงทรัพย์ หรือปล้นทรัพย์ ซึ่งได้กระทำในทะเลหลวงหรือในเขตเศรษฐกิจจำเพาะไม่ว่าจะเป็นของประเทศใดโดยบุคคลในเรือเอกชนหรืออากาศยานเอกชนลำหนึ่งต่อเรือบุคคล หรือทรัพย์สินในเรืออีกลำหนึ่ง และได้กระทำไปเพื่อประโยชน์ส่วนตัวของผู้กระทำนั้น

จากความหมายการกระทำการอันเป็นโจรสลัดตามมาตรา 4 แล้วยังมีองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ประการคือ[9]

(1) เป็นการกระทำที่มุ่งในทางส่วนตัว

(2) เป็นการกระทำโดยผู้ที่อยู่ในเรือหรืออากาศยานต่างลำกัน

(3) ต้องเป็นการกระทำในทะเลหลวงหรือเขตเศรษฐกิจจำเพาะ

เมื่อพิจารณานิยามของการกระทำอันเป็นโจรสลัดตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราม ปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัด พ.ศ. 2534 เทียบกับนิยามของการกระทำอันเป็นโจรสลัดตามอนุสัญญาทะเลหลวง ค.ศ. 1958 ข้อ 15 และอนุสัญญาอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 ข้อ 101 แล้วจะเห็นได้ว่าการกระทำการอันเป็นโจรสลัดทั้งกฎหมายไทยและกฎหมายระหว่างประเทศมีนิยามที่คล้ายคลึงกันคือเป็นการกระทำในทะเลหลวงหรือเขตเศรษฐกิจจำเพาะ เป็นการกระทำที่มุ่งในทางส่วนตัวและลักษณะการกระทำเป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย แต่ตามกฎหมายไทยจะบัญญัติถึงลักษณะการกระทำที่กว้างและครอบคลุมกว่าไม่เพียง

---

[9] สมเจตน์ มงคลหัตถี, "ปัญหากฎหมายว่าด้วยการปราบปรามโจรสลัด," (วิทยานิพนธ์ปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชานิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,2536), หน้า 54.

แค่การปล้นสะดมหรือหน่วงเหนี่ยวกักขังเท่านั้น แต่รวมถึงการยึด เข้าควบคุมเรือ การทำลายเรือทำให้เกิดความเสียหายแก่เรือด้วย อีกทั้งตามกฎหมายไทยต้องเป็นการกระทำต่อเรือ บุคคลหรือทรัพย์สินในเรือเท่านั้น ไม่รวมถึงการกระทำต่ออากาศยาน ซึ่งเปรียบเทียบได้ดังนี้

กระทำการอันเป็นโจรสลัด	**อนุสัญญาอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 ข้อ 101**	**พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัด พ.ศ. 2534 มาตรา 4**
องค์ประกอบการกระทำอันเป็นโจรสลัด	เป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายที่ใช้ความรุนแรงหรือหน่วงเหนี่ยวกักขังหรือการกระทำปล้นสะดม	(ก) ยึด หรือเข้าควบคุมเรือลำใด โดยใช้กำลังหรือโดยขู่เข็ญว่าจะกระทำอันตรายต่อเรือ หรือโดยใช้กำลังประทุษร้ายหรือโดยขู่เข็ญว่าจะใช้กำลังประทุษร้ายต่อบุคคลในเรือนั้น (ข) ทำลายเรือ ทำให้เกิดความเสียหายแก่เรือ หรือกระทำด้วยประการใดๆ อันน่าจะเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่เรือ (ค) หน่วงเหนี่ยว กักขัง หรือกระทำด้วยประการใดๆ ให้ผู้อื่นปราศจากเสรีภาพในร่างกาย หรือ (ง) ชิงทรัพย์ หรือปล้นทรัพย์
วัตถุประสงค์	ทำลงเพื่อวัตถุประสงค์ส่วนตัวโดยลูกเรือหรือผู้โดยสารของเรือเอกชนหรืออากาศยาน	กระทำไปเพื่อประโยชน์ส่วนตัวของผู้กระทำ
ลักษณะการกระทำ	เป็นกระทำต่อเรือหรืออากาศยานลำอื่น ต่อบุคคลหรือทรัพย์สินในเรือหรือ	เป็นการกระทำโดยบุคคลในเรือเอกชนหรืออากาศยานเอกชนลำหนึ่งต่อเรือบุคคล

	อากาศยานนั้น	หรือทรัพย์สินในเรืออีกลำหนึ่ง (เป็นการกระทำต่อเรือเท่านั้นไม่รวมถึงการกระทำต่ออากาศยาน)
สถานที่เกิดความผิด	กระทำในทะเลหลวงหรือนอกเขตอำนาจของรัฐ	กระทำในราชอาณาจักร กระทำในทะเลหลวงหรือในเขตเศรษฐกิจจำเพาะไม่ว่าจะเป็นของประเทศใด

ตาราง1 : เปรียบเทียบความหมายของการกระทำอันเป็นโจรสลัดตามอนุสัญญาอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 และพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัด พ.ศ. 2534

2.2 ประวัติศาสตร์และความเป็นมาของการกระทำอันเป็นโจรสลัด

โจรสลัดเกิดขึ้นครั้งแรกมานานพร้อม ๆ กับเรือสินค้าลำแรก โจรสลัดได้กระทำการโจมตีเรือสินค้าแล้วปล้นทรัพย์ในเรือ บางกรณีได้ทำการโจมตีและปล้นทรัพย์เมืองที่อยู่ตามริมฝั่งทะเล โจรสลัดได้ใช้วิธีการโจมตีด้วยความรุนแรงเป็นอาชญากรรมที่ปรากฏอยู่ในกฎหมายจารีตประเพณีระหว่างประเทศมาตั้งแต่ยุคโบราณ โจรสลัดเกิดขึ้นอย่างชัดเจนและเฟื่องฟูในยุคสมัยที่มนุษย์ประสบความสำเร็จในการเดินเรือทะเลเพื่อค้นหาดินแดนใหม่และค้นหาทรัพยากรธรรมชาติใหม่ โดยโจรสลัดเกิดขึ้นมาแล้วไม่น้อยว่า 3,000 ปี มีอยู่ในทุกยุคสมัยตั้งแต่สมัยประวัติศาสตร์ สมัยกลางประวัติศาสตร์ (ยุคมืดของยุโรป) ยุคล่าอาณานิคม จนมาถึงศตวรรษในสมัยปัจจุบัน

โจรสลัดในโลกตะวันตก

โจรสลัดในยุคแรกเกิดขึ้นครั้งแรกในศตวรรษที่ 15 ซึ่งเป็นศตวรรษที่เป็นจุดเปลี่ยนสำคัญของประวัติศาสตร์โลกเนื่องจากเป็นยุคที่คริสโตเฟอร์ โคลัมบัส นักสำรวจ ได้เปิดประตูสู่โลกสมัยใหม่[10] และเข้าสู่ยุคการขยายและยึดครองดินแดนทั่วโลก และยังเป็นยุคที่มีการต่อสู่เกิดสงความระหว่างชาติมหาอำนาจตะวันตกเพื่อขยายดินแดนและยึดครองดินแดนใหม่ มีการเดินเรือเพื่อค้นหาและสำรวจดินแดนใหม่รวมทั้งบรรทุกสินค้าและทรัพยากรธรรมชาติ จึงทำให้เกิดเหล่าโจรสลัดคอยติดตามเรือเดินทะเลของนักสำรวจและพ่อค้าและอาศัยโอกาสปล้นและชิงทรัพย์เสีย เช่นในปี ค.ศ. 1502 ระหว่างการเดินทางไปยังโลกใหม่ของขณะสำรวจโคลัมบัส ลูกเรือของเขาได้ปล้นเรือสินค้าลำใหญ่ของชาวพื้นเมืองนอกชายฝั่งฮอนดูรัส และทันทีที่ชาวสเปนสถาปนาตนเองเป็นผู้ครอบครองดินแดนอเมริกา แคริบเบียนก็กลายเป็นสมรภูมิกลางทะเลของชาติตะวันตกที่รบกันด้วยยุทธวิธีการปล้นเรือ แท้ที่จริงแล้วรัฐบาลของชาติต่าง ๆ ในยุโรปได้ให้การหนุนหลังการปล้นเรือมาเป็นเวลานานหลายร้อยปีเนื่องจากเป็นวิธีการสร้างความเติบใหญ่ให้แก่จักรพรรดิและการค้าที่ลงทุนต่ำและได้ผล นักประวัติศาสตร์เรียกนโยบายนี้ว่า “การสร้างจักรวรรดิด้วยโจรสลัด”[11]

ศตวรรษที่ 16-18 เป็นช่วงเวลาที่มีการแข่งขันกันอย่างดุเดือดและเกิดสงครามระหว่างชาติยุโรปมากมาย หลังเหตุการณ์สงครามก็จะเกิดการปล้นเรือตามมาติด ๆ ในภาวะสงครามรัฐบาลของชาติยุโรปจะอ้างว่าการปล้นเรืออยู่ภายใต้กติกาว่าด้วยการไพรเวเทียร์[12] หรือการปล้นโดยสลัดหลวง จากนั้นเรือและสินค้าที่ยึดได้ซึ่งเรียกว่า “รางวัล” หรือทรัพย์เชลยจะถูกปันส่วนกันระหว่างรัฐบาลที่หนุนหลัง

โจรสลัดตะวันตกเป็นปรากฏการณ์ที่ซับซ้อนผ่านหลายช่วงยุคสมัยระหว่างปลายศตวรรษที่ 15 ถึงต้นศตวรรษที่ 18 การปล้นสะดมซึ่งตอนแรกจำกัดอยู่แค่ชายฝั่งได้ขยายวงกว้างไปทั่วโลกก่อนสิ้นศตวรรษที่ 17 การปล้นเรือได้เปลี่ยนจากนโยบายของรัฐเป็นมุ่งหมายที่จะก่ออาชญากรรมซึ่งเป็นอันตรายต่อทุกชาติ และก่อนขึ้นศตวรรษที่ 18 โจรสลัดไม่ได้ถูกมองว่าเป็นผู้ต่อสู้เพื่อประเทศชาติอีกต่อไป แต่กลับกลายเป็นศัตรูของมนุษยชาติ และเป็นปฏิปักษ์ต่อการเจริญเติบโต

---

[10] โรเบิร์ต เจ. แอนโทนี, คู่มือศึกษาโจรสลัด : ข้อเท็จจริง เอกสารและการตีความประวัติศาสตร์, (กรุงเทพมหานคร : โครงการจัดพิมพ์คบไฟ, 2555), หน้า 7

[11] Peter Earle, Pirate Wars (New York : St.Martin’s Press,2003),p. 11

[12] ไพรเวเทียร์หรือการปล้นโดยสลัดหลวง คือเรือบุคคลผู้ได้รับหนังสืออนุญาตจากทางการที่เรียกว่า Letter of Marque หรือ “ตราสาร” ให้โจมตีและปล้นสะดมเรือขนส่งสินค้าได้ในระหว่างสงคราม

ขยายตัวทางเศรษฐกิจการค้าและทุนนิยม[13] ซึ่งลำดับเหตุการณ์ของโจรสลัดและสงครามในแต่ละทศวรรษปรากฏดังนี้

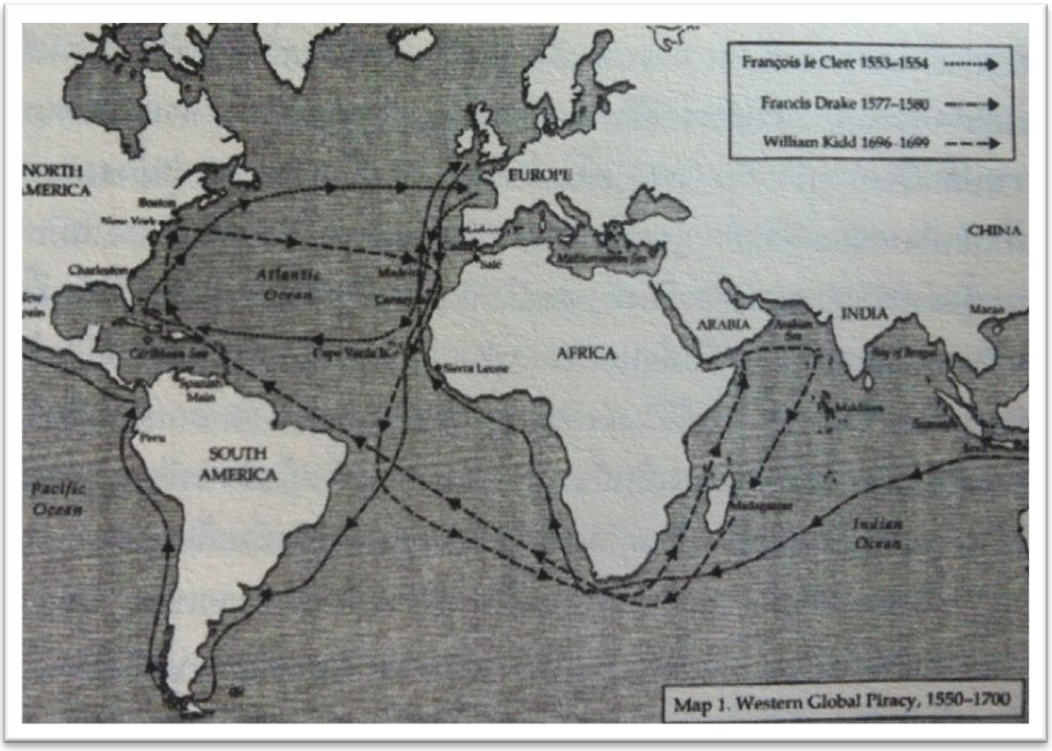
ทศวรรษ	ปฏิบัติการของโจรสลัด	สงครามและเหตุการณ์สำคัญ
1550	เลอแคลร์ในอินดีสตะวันตก (1553-54)	
1560	เดรกกับสุนัขทะเลอังกฤษในแคริบเบียน วณิพกทะเลดัดต์ (1566-1648)	สงครามศาสนาในฝรั่งเศส (1562-98)
1570	เดรกโจมตีปานามา (1572) เดรกในแปซิฟิก (1579-80)	ศึกเลปันโต (1571)
1580	วณิพกทะเลดัดช์ เดรกในแคริบเบียน (1586)	สงครางอังกฤษ-สเปน (1585-1603) สงครามกู้เอกราชของดัดช์ (1581-1684)
1590	เดรกในแคริบเบียน (1595-96)	
1600	แวน นูต ในแปซิฟิก	พระราชินีเอลิซาเบ็ทสิ้นพระชมน์ (1603) พระเจ้าเจมส์ที่ 1กับการสงบศึกกับสเปน (1604) สนธิสัญญา 12 ปี (1609-21)
1610		สงครามสามสิบปี (1618-48)
1620	ไพเอต เฮย์น ในอินดีสตะวันตก (1624-28)	
1630	บักคาเนียร์ในแคริบเบียน (1630-80)	
1640		สงครามกลางเมืองอังกฤษ (1642-49)

[13] โรเบิร์ต เจ. แอนโทนี, คู่มือศึกษาโจรสลัด : ข้อเท็จจริง เอกสารและการตีความประวัติศาสตร์, (กรุงเทพมหานคร : โครงการจัดพิมพ์คบไฟ, 2555), หน้า10.

		สนธิสัญยาสันติภาพเวสต์ฟาเลีย (1648)
1650		อังกฤษยึดเกาะจากจาเมกา(1655)
1660	ฟรองซัวส์ โลโญนายส์ ในแคริบเบียน เฮนรี มอร์แกน ในแคริบเบียน	สงครามอังกฤษ-ดัดช์ (1664-68)
1670	มอร์แกนปล้นสะดมในปานามา(1671)	สงครามอังกฤษ-ดัดช์ (1672-74) สงครามของพระเจ้าฟิลิป (1675-76)
1680	โจรสลัดทะเลใต้ อาทิ ชาร์ป,ริงโรส,เดวิส	การปฏิวัติอันรุ่งโรจน์ในอังกฤษ (1688) สงครามจาโคไบต์ (1689-97) สงครามพระเจ้าวิลเลี่ยม (1689-97)
1690	โจรสลัดทะเลแดง อาทิ เอฟเวอรี่ และคิดด์	แผ่นดินไหวถล่มพอร์ตรอยัลพินาศ (1692) สนธิสัญญาสันติภาพรีสวิค (1697)
1700	กัปตันคิดด์ถูกประหารชีวิต (1701) แบล็กเบียร์ดและค็อคลีนในแอฟริกาตะวันตก(1718)	สงครามพระราชินีแอนน์ (1702-13)
1710		กบฏจาโคไบต์(1715,1719) สนธิสัญญาอูเทร็คต์ (1713)
1720	โรเบิร์ตส์,แร็คคัม,บอนนีและรีด	สงครางอังกฤษ-สเปน (1727-29)

ตาราง 2 : โจรสลัดกับเหตุการณ์สงครามในตะวันตก ค.ศ. 1550-1730[14]

[14] เรื่องเดียวกัน, หน้า 8

รูปภาพ 1 : เส้นทางปฏิบัติการของโจรสลัดตะวันตก ค.ศ. 1500-1700

โจรสลัดในโลกตะวันออก

ในโลกตะวันออกเป็นภูมิภาคที่มีประวัติศาสตร์การกระทำอันโจรสลัดมากมายไม่แพ้ในซีกโลกตะวันตก มีการเกิดขึ้นของ “โจรสลัดจีน” ยุคแรกเกิดขึ้นในศตวรรษที่ 15 เรียกว่าสลัดวาณิช (ค.ศ. 1520-1574) และรุ่งเรืองหรืออยู่ในยุคทองในช่วงศตวรรษที่ 16-19 มีคณะกบฏและโจรสลัด (ค.ศ. 1620-1684) และโจรสลัดสามัญชนจากโพ้นทะเล (ค.ศ. 1780-1810) ต่างครองความเป็นใหญ่ในน่านน้ำเหนือรัฐจักรวรรดิจีน ช่วงศตวรรษดังกล่าวโจรสลัดจีนได้ขยายขนาดและขยายอาณาเขตอย่างมาก หรืออาจเรียกได้ว่าโจรสลัดจีนเติบโตไปพร้อมกับการขยายตัวทางพาณิชย์ โดยเฉพาะในปี 1890 เป็นยุคที่โจรสลัดจีนมีความเฟื่องฟูและเรืองอำนาจมากที่สุดในประวัติศาสตร์ ทั้งยังเฟื่องฟูมากกว่าโจรสลัดตะวันตกเสียอีก

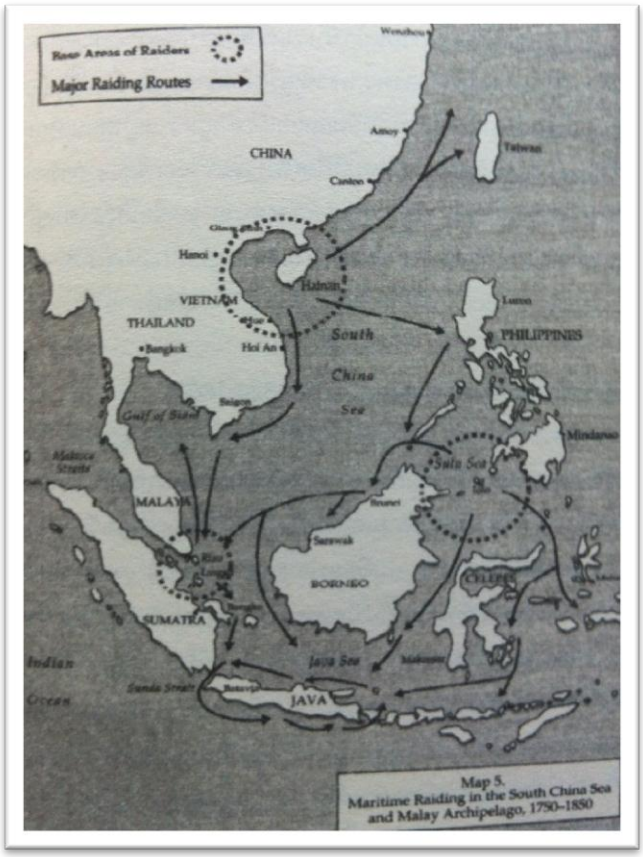
โจรสลัดในภูมิภาคเอเชียอาคเนย์

แม้ว่าเหตุการณ์โจรสลัดครั้งแรกสุดที่มีการบันทึกไว้ในเอเชียอาคเนย์จะเริ่มมาตั้งแต่ศตวรรษที่ 5 แต่ว่าการการทำอันเป็นโจรสลัดในภูมิภาคนี้เติบโตถึงขีดสุดในช่วงปี ค.ศ. 1750-1860 ซึ่งเป็นช่วงที่โจรสลัดในภูมิภาคอื่นทั่วโลกได้ถูกปราบปรามไปแล้ว ภูมิภาคนี้คือดินแดนในฝันของโจรสลัด เนื่องจากเป็นเส้นทางการค้าที่มีความมั่งคั่งและคึกคัก แต่ทว่าไม่มีรัฐและกองทัพเรือที่แข็งแกร่งดูแลอย่างเพียงพอ ทั้งยังมีเกาะน้อยใหญ่มีช่องแคบมากมายที่เกิดเป็นจุดอับทางการค้า และชายฝั่งแน่นทึบไปด้วยป่าชายเลน จึงเป็นจุดอ่อนและเป็นแหล่งกบดานของพวกกระทำผิดกฎหมาย โจรสลัดในภูมิภาคนี้เติบโตไปพร้อมกับความเจริญทางการค้าและการล่าอาณานิคม โดยมีทั้งคนท้องถิ่นและต่างถิ่นออกทำการปล้น ไม่ว่าจะเป็นมุสลิมชาวมาเลย์ กะลาสีชาวบูกิส นักค้าทาสชาวอิรานุน และบาลังกิงกิแห่งเกาะซูลู รวมทั้งขบถสังคมและพวกมิจฉาชีพชาวจีน ญี่ปุ่นและยุโรป โจรสลัดจะออกปฏิบัติการอย่างเป็นกิจวัตรในรอบปีตามฤดูมรสุมและการค้าคือส่วนสำคัญที่ช่วยหล่อเลี้ยงองคาพยพทางสังคม การเมือง และเศรษฐกิจของเอเชียอาคเนย์[15]

พลวัตการเปลี่ยนแปลงของการปล้นเรือหรือการปล้นสะดมทางทะเลของชนพื้นถิ่นในช่วงครึ่งหลังของศตวรรษที่ 18 เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและรุนแรง การปล้นเรือมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นในช่วงที่เศรษฐกิจในภูมิภาคเอเชียอาคเนย์เฟื่องฟูเพราะได้รับอิทธิพลความเจริญทางเศรษฐกิจของโลก ในปลายศตวรรษที่ 18 ศูนย์กลางแห่งการปล้นทางทะเลในเอเชียอาคเนย์อยู่ที่เกาะซูลู โดยโจรเผ่าอิรานุนและบาลังกิงกิ กับชาวประมงสูงสุดชาวเตาซุก (เตาซุกหรือซูลุก กลุ่มชาติพันธ์แห่งหมู่เกาะซูลูและมาเลเซีย) ได้กระทำการอันเป็นโจรสลัดอย่างเป็นระบบ และก่อนเข้าสู่ต้นศตวรรษที่ 19 ก็ได้ขยายไปทั่วเอเชียอาคเนย์และชายฝั่งของไทยและเวียดนามใต้

ถิ่นฐานการปล้นที่สำคัญอีกแห่งคือหมู่เกาะโดยรอบสิงคโปร์ ได้แก่หมู่เกาะรีเยา กาลัง และลิงกะ ซึ่งเดิมเคยเป็นใจกลางของอาณาจักรยะโฮร์ การปล้นในย่านนี้มีมานานพอกับบริเวณอื่นในภูมิภาคนี้และลงมือกระทำการอันเป็นโจรสลัดเนื่องจากเหตุผลที่เหมือนกันคือสงครามทาสและการค้า

[15] เรื่องเดียวกัน, หน้า 54-55

รูปภาพ 2 : เส้นทางการปล้นในทะเลจีนใต้และเกาะกลุ่มมลายู ค.ศ. 1750-1850[16]

ปี (ค.ศ.)	โจรสลัดตะวันตก	คอร์แซร์แห่งเมดิเตอร์เรเนียน	โจรสลัดแห่งชายทะเลจีนใต้	โจรทะเลแห่งเอเชียอาคเนย์
1500		อรุช บาร์บารอสซา (1516-18)		
1520	ฌอง ฟลอแรง (1523)	เฮย์เรดดิน บาร์บารอสซา	โจรสลัดวาโกะ (1520-76)	
1540	โรเบิร์ต เรเนเกอร์ (1545) โทมัส ไวด์แฮม		สือต้ง(1540-48) หวางจี้(1545-58) หงตี้เจิ้น	สือต้ง (ทศวรรษ 1540) หวางจี้

[16] เรื่องเดียวกัน, หน้า61

	(ทศวรรษ1550) ฟรองซัวส์ เลอแคลร์ (1553-54)		(1555-59) นักปล้นสะดมชาวโปรตุเกส (ทศวรรษ1550)	(ทศวรรษ 1550)
1560	จอห์น ฮอว์กินส์ (1562-67) วณิพกทะเลดัดช์ (1566-1648) ฟรานซิส เดรก (1570-95)	ยูลดจ์ อาลี (1570-71)	หลินต้าวเชี่ยน (1561-73)	มิเกล เอ โลกาซปี (1565) หลินเฟิ่ง(1570) ฟราสซิส เดรก (1579)
1580				
1600		จอห์น วอร์ด (1603-23) ไซมอน เด ดันเซอร์ (1604-09)		โอลิเวอร์ แวน นูต (1600) เจค๊อบ แวน ฮีมสเบิร์ค(1603)
1620	ไพเอต เฮย์น (1624-28) บักคาเนียร์ (1630-80)	โมรัต ราอิส (ทศวรรษ1620) คอร์แซร์โจมตีบัลติมอร์(1631)	นักปล้นสะดมดัดช์ (ทศวรรษ1620-60) เจิ้งจี้ล่ง(1620-46)	เจิ้งจี้ล่ง(1620-46)
1640		คอร์แซร์ในช่องแคบอังกฤษ(1646)	เจิ้งเฉิงกง (1640-61) ซู่เฉิงกับซุ่ลี่ (1640-64)	เจิ้งเฉินกง (1640-61)
1660	ฟรองซังส์ โลโญนายส์(ทศวรรษ	เอล-ฮัดจ์ ฮัสเซน (1674-75)	โจวยู่กับลี่ร่ง (1663-64)	

	1660) เฮนรี มอร์แกน (1663-71)			
1680	บาร์โทโลมิว ชาร์ป (1681) เฮนรี เอฟเวอรี่ (1694-95) วิลเลียม คิดด์ (1696-99)	ราอิส เวเนเทีย (1683) ไซดี อับดัลเลาะห์ เบน ไอชา(1687-99)		วิลเลียม แดมไพร์ (ทศวรรษ1680) ซามูเอล ไวท์(1683) โรเบิร์ต คัลลิฟอร์ด (1696)
1700	แบล็กเบียร์ด (1716-17) บาร์โทโลมิว โร เบิร์ต(1718-21) แอนน์ บอนนี (1718-21) แมรี รีด(1718-21)	ราอิส ฮาเม็ต ตูอิล (1706)		วูดส์ โรเจอร์ส (1708)
1720				
1740		ราอิส เอล-ฮัดจ์ เอม บาเร็ค(1741-63)		จอร์จ แอนสัน (1743) รายา อิสมาอิล (ทศวรรษ1750)
1760				
1780		ราอิส ฮัดจา มาโฮ เม็ต(ทศวรรษ1790)	โจรสลัดไต้เซิน (1780-1802)	โจรสลัดไต้เฉิน (1780-1802)

		ราอิส ฮามิดู (1792-1815)	ไช่เฉียน (1790-1809) เจิ้งอี้(1790-1807)	โจรทะเลซูลู (1780-1850) โจรทะเลมลายู (1780-1850)
1800			ไช่เฉียนม้า (1800-04) เจิ้งอี้ซ้าว (1802-10) จ๊างเป๋า(1804-10)	
1820		ราอิส ฮัสซัน (1824-26)		โจรสลัดจีน (ทศวรรษ1830-50)
1840			ฉือวู่ไถ่(1840-49)	

ตาราง 3 : ลำดับเหตุการณ์โจรสลัดทั่วโลก ค.ศ. 1500-1850[17]

โจรสลัดในประเทศไทยและท้องทะเลไทย[18]

โจรสลัดในดินแดนประเทศไทยเกิดขึ้นครั้งแรกในสมัยอยุธยา ในศตวรรษที่ 16 จากหลักฐานทางประวัติศาสตร์ของเมืองปัตตานีได้บันทึกว่าในสมัยนั้นมีพ่อค้าชาวจีนได้เดินทางมาตั้งถิ่นฐานในประเทศไทยเป็นจำนวนมากและเมื่อมีพ่อค้าจึงก่อให้เกิดโจรสลัดตามมา บันทึกของชาวจีนได้กล่าวว่าโจรสลัดมีกองบัญชาการอยู่ในสยามภาคใต้ ในปี พ.ศ. 2083 (ค.ศ. 1540) พี่น้องตระกูลสวี่ที่ขึ้นชื่อในปัตตานีได้ชักชวนชาวโปตุเกสที่นั้นให้ปล้นสะดมตามชายฝั่งฝูเกี้ยน ใน พ.ศ. 2097 (ค.ศ.

[17] เรื่องเดียวกัน, หน้า4

[18] พรรณี บัวเล็ก, "โจรสลัดจีนในท้องทะเลไทยในช่วงปลายคริสต์ศตวรรษที่ 18-19," วารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร ปีที่ 27, 3 (2550) : 15-67.

1554) โจรสลัดที่โหดร้ายอีกสองคนคือ เหอ หย่า เป่า และเจิ้นจู-ชิง ก็อยู่ปัตตานีด้วย จากเมืองปัตตานานีนี้เองที่ทั้งสองได้ไปทำการปล้นสะดมชายฝั่งทะเลจีน[19]

ต่อมาในสมัยกรุงธนบุรีโจรสลัดกลายเป็นปัญหาใหญ่และสำคัญของทะเลไทย ปัญหานี้สืบเนื่องมาจนถึงสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้นในปี พ.ศ. 2327 (ค.ศ. 1784) ปีที่ 3 ของการขึ้นครองราชย์ของพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก พระองค์ได้โปรดให้ลดฐานะของเมืองสงขลาจากเมืองตรี มาเป็นเมืองขึ้นของเมืองนครศรีธรรมราช สาเหตุหนึ่งเกิดจากพระยาสงขลา (เหยี่ยง แซ่เฮา) มีข้อบกพร่องไม่สามารถให้ความคุ้มครองแก่พ่อค้าสำเภาให้ปลอดภัยจากพวกโจรสลัดได้[20] ในสมัยรัชกาลที่ 3 โจรสลัดได้อาละวาดหนักขึ้น ตามหลักฐานที่ปรากฏอยู่ในพงศาวดารกรุงรัตนโกสินทร์สมัยรัชกาลที่ 3 ของเจ้าพระยาทิพากรวงศมหาโกษาธิบดี โจรสลัดจีนที่ออกปล้นเรือสินค้าต่าง ๆ บริเวณชายฝั่งทะเลของไทยและในด้านทะเลใต้นี้ส่วนใหญ่จะเป็นจีนไหหลำและจีนมาเก๊า ทั้งนี้เนื่องจากชาวจีนที่อยู่ในพื้นที่เกาะทั้ง 2 นี้มีความชำนาญในการเดินเรือและนิยมที่จะหากินในแถบชายฝั่งทะเล เป็นนักเดินเรือหรือชาวประมงมากกว่าจะเข้ามาตั้งถิ่นฐานเป็นชาวไร่ชาวนาหรือกรรมกรในพื้นราบ ในบันทึกได้กล่าวถึงชาวจีนที่เกาะไหหลำว่าเป็นพวกท่องเที่ยวทางทะเลมาตั้งแต่เริ่มแรก ชาวจีนได้อพยพมาเกาะไหหลำทางทะเลและเผชิญกับชาวเขาตอนในที่ไม่ต้อนรับและชาวพื้นเมืองที่ไม่เป็นมิตร ชาวจีนพวกนี้ยังคงเป็นชาวทะเล เมื่อหนาน-ยาง (ดินแดนในทะเลใต้) มีเสถียรภาพและความเจริญทางเศรษฐกิจดีแล้วในคริสต์ศตวรรษที่ 19 จึงมีการอพยพลงใต้กันเรื่อยๆ เป็นจำนวนมาก มายังเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ การที่พวกอพยพมุ่งหน้ามาทางสยามก็เนื่องจากความคล้ายคลึงทางอากาศและวัฒนธรรม[21] การอพยพลงใต้ในลักษณะที่เป็นคลื่นมนุษย์ทำให้ชาวจีนจำนวนมากไม่มีอาชีพเป็นหลักแหล่ง และการประสบความสำเร็จจากการปล้นหลายครั้งทำให้ชาวจีนเร่ร่อนเห็นช่องทางทำมาหากินได้สะดวก จึงหันมาเป็นโจรสลัดกันมากขึ้นและปล้นเรือทั่วอ่าวไทย

---

[19] วี. วิลเลี่ยม สกินเนอร์, สังคมจีนในประเทศไทย : ประวัติศาสตร์เชิงวิเคราะห์, (กรุงเทพมหานคร :มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์, 2529), หน้า 6-7.

[20] เพียงแข พงษ์ศิริบัญญัติ, "นโยบายการปกครองเมืองสงขลาในสมัยรัตนโกสินทร์ (พ.ศ. 2325-2439)", วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาประวัติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522), หน้า 49-50.

[21] วี. วิลเลี่ยม สกินเนอร์, สังคมจีนในประเทศไทย : ประวัติศาสตร์เชิงวิเคราะห์, (กรุงเทพมหานคร :มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์, 2529), หน้า 31.

โจรสลัดจีนที่เข้ามามีอิทธิพลในท้องทะเลในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้นนี้ มาจากสาเหตุสำคัญ 3 ประการ คือ ประการที่หนึ่ง ในสมัยนี้เป็นสมัยที่ชาวจีนอพยพออกจากบ้านเกิดของตนเองจำนวนมาก เนื่องจากความอดอยาก ยากแค้น ที่ทั้งมาจากภัยธรรมชาติและความขัดแย้งทางการเมือง สาเหตุนี้ทำให้ชาวจีนที่อาศัยอยู่ติดกับทะเล จำเป็นต้องอพยพออกจากแผ่นดินและเร่ร่อนไปในท้องทะเล ส่วนหนึ่งได้ใช้ชีวิตเป็นโจรสลัด ประการที่สอง การลักลอบค้าฝิ่นในพื้นที่ติดอยู่กับชายฝั่งทะเลของไทยก็เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้โจรสลัดขยายตัว ในสมัยรัตนโกสินทร์ในปี พ.ศ. 2394 (ค.ศ.1851) ฝิ่นได้เป็นสินค้าต้องห้าม ดังนั้นจึงเกิดการลักลอบค้ากันมาก เพราะฝิ่นเป็นสินค้าที่เป็นที่ต้องการของชาวจีนอพยพโดยเฉพาะอยู่ในแรงงาน ดังนั้น จึงมีการลักลอบค้ากันมากในบริเวณชายฝั่งทะเลพวกโจรสลัดจำนวนมากที่เขามาประกอบกิจกรรมด้านนี้ ประการที่สาม การที่โจรสลัดจีนมีมากในท้องทะเลในสมัยนี้ มาจากความมีประสิทธิภาพทั้งในการจัดตั้งองค์กร ความสามารถในการเดินเรือ และประสิทธิภาพของอาวุธและการใช้ของพวกโจรสลัดจีน สลัดจีนขยายตัวไปท้องทะเลไทยในสมัยรัชกาลที่ 3 กองทัพไทยในสมัยนั้นมีประสิทธิภาพในการรบทางบกอย่างมาก ขยายดินแดนถึงกัมพูชาและสุดแหลมมาลายู แต่ยังไม่สามารถจัดการกับกองโจรสลัดในทะเลได้สำเร็จ

เมื่อโจรสลัดจีนอาละวาดหนักเข้าในปี พ.ศ.2409 (ปี ค.ศ.1866) อังกฤษได้ส่งเรือกำปั่นรบของตนชื่อ โอปะซำ ออกกวาดล้างโจรสลัดตั้งแต่ฮ่องกงลงมาทางทะเลจีนใต้ จับเรือสลัดได้ 16 ลำ จับจีนสลัดได้ 240 คน ปืนใหญ่ 53 กระบอก จากนั้นก็เผาที่ชุมนุมของจีนสลัดที่ตั้งอยู่แหลมปักซุย แล้วปล่อยนักโทษที่จีนสลัดจับไว้ 27 คน ที่แหลมปักซุยนี้เองอังกฤษได้ออกตามจับสลัดอีกครั้งหนึ่งได้ เรือสลัดทั้งหมด 15 ลำ ปืนใหญ่ 43 กระบอก โจรสลัด 200 คน เรือสำเภาของโจรสลัดบางลำที่เรือโอปะซำจับได้นั้นมีขนาดยาวกว่าเรือกำปั่นโอปะซำมาก เมื่อซักถามได้ความว่าเช่ามาจากเจ้าของโดยอ้างว่าจะมาค้าขายแต่ในความเป็นจริงแล้วเช่ามาเพื่อจะเที่ยวออกปล้นเรือสินค้าลำอื่นๆ บรรดาโจรสลัดจีนที่จับได้เหล่านี้ ทางอังกฤษได้ส่งให้รัฐบาลจีนลงโทษถึงประหารชีวิต ถึงแม้ว่าอังกฤษจะปราบปรามเรือโจรสลัดอย่างหนักแต่การโจมตีเรือสินค้าของโจรสลัดก็ยังคงมีอยู่ เรือที่เดินทางจากฮ่องกงมายังกรุงเทพฯ ยังถูกโจมตีอยู่ตลอด ในการป้องกันตัวเองจากการโจมตีของพวกเรือสลัดจีน เรือของพวกพ่อค้ามักจะต้องนัดกันออกเดินทางครั้งละ 3-4 ลำ เพื่อจะได้ช่วยเหลือกันหากเกิดเหตุภัยในระหว่างเดินทาง ขณะเดียวกันพวกโจรสลัดก็จะใช้เรือโจมตีมากกว่า 1 ลำ เช่นกันเป็นลักษณะของการช่วยกันโจมตี

ในท้องทะเลไทยโจรสลัดยังคงโจมตีเรือสินค้าทั้งทางอ่าวไทยด้านตะวันออกและตะวันตก หนังสือพิมพ์บอกกอกรีคอร์เดอร์ ฉบับวันที่ 1 มีนาคม พ.ศ. 2409 (ปี ค.ศ.1866) ได้กล่าวถึงเหตุการณ์โจรสลัดปล้นเรือที่บางยี่สาน เรือลำดังกล่าวหลังจากจำหน่ายน้ำตาลที่กรุงเทพฯ เสร็จเรียบร้อยแล้วก็จะเดินทางกลับไปยังเพชรบุรี และแวะพักที่ปากอ่าวเมืองสมุทรสาครกับเพื่อนเรือหลายลำ ต่อจากนั้นก็พากันเดินทางไปยังเพชรบุรีพร้อมกันกับเรือหลายลำ เมื่อเรือมาถึงบางโจรสลัดจีนในท้องทะเลไทยในช่วงปลายคริสต์ศตวรรษที่ 18-19-20 ยี่สานก็พบกับเรือโจรสลัดจีนเข้า โจรสลัดจีนได้เข้าปล้นเรือน้ำตาลที่อยู่ลำท้ายสุดของขบวน โจรสลัดมีทั้งหมด 20 คนเศษได้ปล้นเอาสิ่งของไปหมด แล้วหนีออกไปยังทะเลลึกต่อมาวันที่ 29 พฤษภาคม พ.ศ.2409 (1866) หนังสือพิมพ์บางกอกรีคอร์เดอร์ได้รายงานโจรสลัดโจมตีเรือสินค้าทางด้านตะวันออกของอ่าวไทยว่า โจรสลัดมีอย่างชุกชุมคอยลอบโจมตีเรือสินค้าระหว่างช่องแสมสานถึงเกาะสีชัง ถ้าเรือลำใดมาจอดบังลมอยู่ที่ช่องแสมสานตั้งแต่ลำหนึ่งและสองลำแล้ว พวกโจรสลัดจะลงเรือลำเล็กลำละ 15-20 คน แต่ลงอยู่ในท้องเรือให้เห็นแค่สองคนแจวหัว แจวท้ายเมื่อมาใกล้เรือลูกค้า ก็ทำทีเป็นบอกขายหรือซื้อสินค้า พอเห็นได้ทีแล้วก็โดดขึ้นบนเรือ ไล่ฟันเจ้าของเรือเก็บเอาสิ่งของไป และถ้าหากเรือมีสินค้ามากก็ปล้นเอาเรือไปทั้งลำ เอาสินค้าเข้าไปขายที่จันทบุรี เจ้าเมืองกรมการเมืองก็รู้ว่าเป็นพวกโจรสลัดแต่ไม่สามารถทำประการใดได้ เพราะโจรเหล่านี้มีธงช้างเผือกและหนังสือทะเบียนเรือ ทางด้านหนังสือพิมพ์บางกอกรีคอร์เดอร์เสนอให้รัฐบาลจัดเรือกำปั่นไฟไว้ที่หัวเมืองชายทะเล สำหรับปราบโจรสลัดเหล่านี้ จึงจะสามารถปราบโจรสลัดได้อย่างได้ผล[22]

การเกิดโจรสลัดจีนในท้องทะเลไทยเพิ่มมากขึ้นภายหลังการทำสนธิสัญญาเบาว์ริง มาจากการที่ชาวจีนยังคงอพยพออกจากประเทศตนจำนวนมากอย่างต่อเนื่อง เพราะดินแดนทางใต้ของประเทศจีนยังคงมีเหตุการณ์ไม่สงบทางการเมือง อันเนื่องมาจากภัยคุกคามจากประเทศมหาอำนาจ และปัญหาความอดอยากในแผ่นดินเกิด ประกอบกับในช่วงระยะนี้การเดินเรือในภูมิภาคนี้มีมากขึ้นเพราะอังกฤษและประเทศมหาอำนาจทั้งหลายต่างเข้าไปทำสนธิสัญญาการค้ากับประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคนี้ ทำให้มีการติดต่อค้าขายในภูมิภาคกับประเทศตะวันตกต่าง ๆ มากขึ้น แต่อุปสรรคทางการค้าที่สำคัญก็คือพวกโจรสลัดโดยเฉพาะชาวจีนที่กำลังแผ่อิทธิพลเป็น

---

[22] พรรณี บัวเล็ก, "โจรสลัดจีนในท้องทะเลไทยในช่วงปลายคริสต์ศตวรรษที่ 18-19," วารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร ปีที่ 27 ฉบับที่ 3 (2550) : 15-67.

กองโจรขนาดใหญ่ทั้งบริเวณตะวันออกและตะวันตกของท้องทะเลไทย โจรสลัดที่ออกอาละวาดเหล่านี้มีการจัดตั้งเป็นกองทัพเรือขนาดใหญ่และมีการจัดความสัมพันธ์แบบกงสีอั้งยี่ที่พร้อมจะปล้นสะดมเมื่อมีโอกาส

การก่อเหตุการณ์ปล้นเรือสินค้าของโจรสลัดในท้องทะเลไทยยังคงมีอยู่ตลอดเวลาทั้งทะเลด้านตะวันออก และภาคใต้ของประเทศ สถานที่ก่อเหตุการณ์ก็ยังคงเป็นบริเวณเกาะเดิมๆ ที่เป็นที่หลบซ่อนของโจรสลัดตั้งแต่ต้นรัตนโกสินทร์ ในสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 5 ทะเลด้านตะวันตกของภาคใต้ดูจะเป็นแหล่งที่มีโจรสลัดชุกชุมมากกว่าบริเวณอื่น ๆ เนื่องจากกงสีเหมืองแร่ดีบุกที่อยู่ในบริเวณเหล่านี้ เกิดการรบพุ่งกันหนัก พวกกงสีบางกลุ่มได้หันเหมาเป็นโจรคอยปล้นเรือสินค้าที่เดินทางเข้ามาค้าขายในบริเวณนี้ โจรสลัดได้หมดไปเมื่อเผชิญกับการปราบปรามทั้งจากกองทัพเรือที่ทรงแสนยานุภาพของอังกฤษที่ปราบปรามอั้งยี่ตั้งแต่แถบทะเลทางใต้ของจีน จนถึงช่องแคบมะละกาในบริเวณน่านน้ำไทย รัฐบาลไทยก็ได้พัฒนากองทัพเรือและใช้ในการปราบปรามกลุ่มโจรสลัดเหล่านี้จนหมดยุคของโจรสลัดที่ครองน่านน้ำไทยไปได้สำเร็จ เรื่องการอาละวาดของโจรสลัดเป็นเรื่องราวระดับภูมิภาค ดังนั้น การปราบโจรสลัดลงได้ก็ต้องอาศัยความร่วมมือกัน ความสำเร็จในการสร้างกองทัพเรือของไทยส่วนหนึ่งมาจากการสนับสนุนของประเทศมหาอำนาจในขณะนั้นด้วยทั้งอังกฤษและฝรั่งเศสต่างเรียกร้องให้รัฐบาลไทยทำการปราบปรามโจรสลัดที่มีอยู่อย่างชุกชุมในบริเวณน่านน้ำของไทยลงให้ได้ และถ้าหากยังปล่อยให้โจรสลัดปล้นชิงสินค้าและฆ่าผู้เดินทางก็จะเป็นอุปสรรคต่อการขยายตัวทางการค้าที่กำลังเกิดขึ้นอยู่ในขณะนั้น[23]

2.3 สถานการณ์โจรสลัดในปัจจุบัน

ช่วงเข้าสู่ทศวรรษ 1860 การกระทำอันเป็นโจรสลัดได้หายไปจากพื้นที่ส่วนใหญ่ของโลก แต่หลังจากเงียบหายไปนาน โจรสลัดได้ฟื้นคืนกลับมาอีกครั้งในช่วงไม่กี่สิบปีที่ผ่านมา ไม่ว่าจะเป็นตามแนวชายฝั่งประเทศมาเลเซีย อินโดนีเซียและฟิลิปปินส์ บริเวณเขตรอยต่อน่านน้ำจีน-เวียดนาม ชายฝั่งตะวันตกของอเมริกาใต้และบางส่วนของแคริบเบียน บริเวณปากทะเลแดง หรือตามแนวชายฝั่งแอฟริกาตะวันออกและตะวันตก โดยเฉพาะอย่างยิ่งบริเวณชายฝั่งโซมาเลียและอ่าวเอเดน

[23] เรื่องเดียวกัน, หน้า 27

ในปัจจุบันพื้นที่ของโลกที่มีปัญหาโจรสลัดมากที่สุดคือ โจรสลัดบริเวณชายฝั่งโซมาเลียและอ่าวเอเดน ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีการกระทำอันเป็นโจรสลัดเกิดขึ้นมากที่สุดในทศวรรษนี้และเป็นปัญหาที่นับวันยิ่งรุนแรงมากขึ้น ชายฝั่งโซมาเลียไม่เป็นเพียงพื้นที่ที่ถูกกระทบจากการกระทำอันเป็นโจรสลัดเท่านั้น ยังมีอ่าวกิเนียทางแอฟริกตะวันตกที่เป็นพื้นที่ที่มีความเสียงสูง ซึ่งในปี 2009 เป็นต้นมา เหตุการณ์โจรสลัดเกือบทั่วทั้งโลกถูกปล้นโดย “โจรสลัดโซมาเลีย”

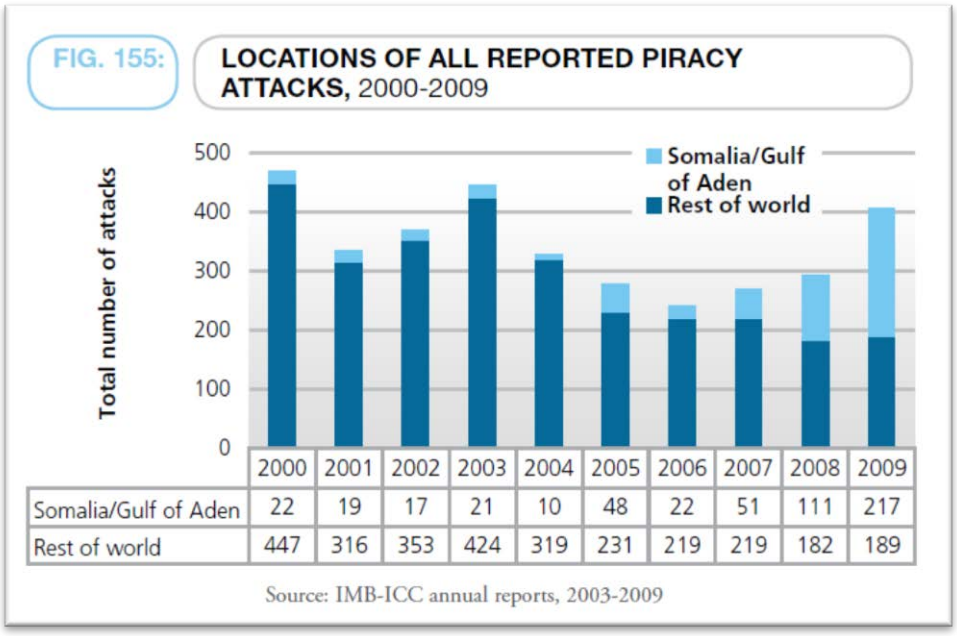
การกระทำอันเป็นโจรสลัดในปัจจุบันนี้จะมีลักษะเป็นการปล้นเรือหรือโจรสลัดอากาศปล้นอากาศยานโดยมุ่งหมายไปที่สินค้า ปล้นและยึดสินค้าในคลังสินค้า หรือลักพาตัว ยึดเรือและจับตัวลูกเรือไว้เพื่อเรียกค่าไถ่ มีการขู่เข็ญและทำร้ายร่างกายจนกว่าจะได้รับค่าไถ่ ซึ่งสถานการณ์โจรสลัดในปัจจุบันนี้เกือบทั้งหมดของการกระทำอันเป็นโจรสลัดมักจะเกี่ยวข้องกับการเรียกค่าไถ่

ในศตวรรษที่ 21 โจรสลัดได้กลับฟื้นคืนมาใหม่อย่างเต็มตัว เหตุการณ์โจรสลัดเกิดขึ้นครั้งแรกบริเวณทะเลจีนใต้และช่องแคบมะละกา จากรายงานในปี ค.ศ. 2002-2004 มีเหตุการณ์โจรสลัดเกิดขึ้น 350-400 ครั้งทำให้นานาชาติเกิดการตื่นตัวขึ้นอีกครั้งหนึ่งที่จะร่วมมือการแก้ปัญหาโจรสลัดให้หมดไป แต่แล้วในปี ค.ศ. 2008-2009 โจรสลัดได้เพิ่มเพิ่มขึ้นอย่างฉับพลันบริเวณชายฝั่งโซมาเลีย กลายเป็นเหตุการณ์อันดับต้นของโลก ๆ ที่ได้รับความสนใจของประชาคมระหว่างประเทศ เนื่องจากเส้นทางการเดินเรือการค้าที่สำคัญหลายแห่งของโลกได้ถูกคุกคามและมีการเรียกค่าไถ่เพิ่มขึ้นถึงหลายล้านดอลลาร์สหรัฐฯ โดยโจรสลัดโซมาเลีย[24]

จากรายงานตามรูปภาพที่ 3 ได้รายการจำนวนสถิติการเกิดเหตุการณ์การกระทำอันเป็นโจรสลัดในปี ค.ศ. 2000-2009 เห็นได้ว่าการกระทำโจรสลัดในบริเวณชายฝั่งโซมาเลียและอ่าวเอเดนได้เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว จากในปี 2000 มีเพียง 20 รายงาน แต่ในปี 2009 มีถึง 217 รายงาน ในรูปภาพที่ 4 เห็นถึงการเพิ่มขึ้นของโจรสลัดโซมาเลียในบริเวณชายฝั่งประเทศโซมาเลียและอ่าวเอเดนเปรียบเทียบตั้งแต่ปี ค.ศ.2006-2009 และในรูปภาพที่ 5 จะเห็นถึงบริเวณที่มีการกระจุกตัวของการกระทำอันเป็นโจรสลัด ซึ่งจะหนาแน่นอยู่บริเวณ ทะเลอินเดีย ทะเลแดง ชายฝั่งโซมาเลียและอ่าวเอเดน

[24] United Nations Office on Drugs and Crime “MARITIME PIRACY” p.193 [ออนไลน์] แหล่งที่มา http://www.unodc.org/documents/data-and-analysis/tocta/9.Maritime_piracy.pdf

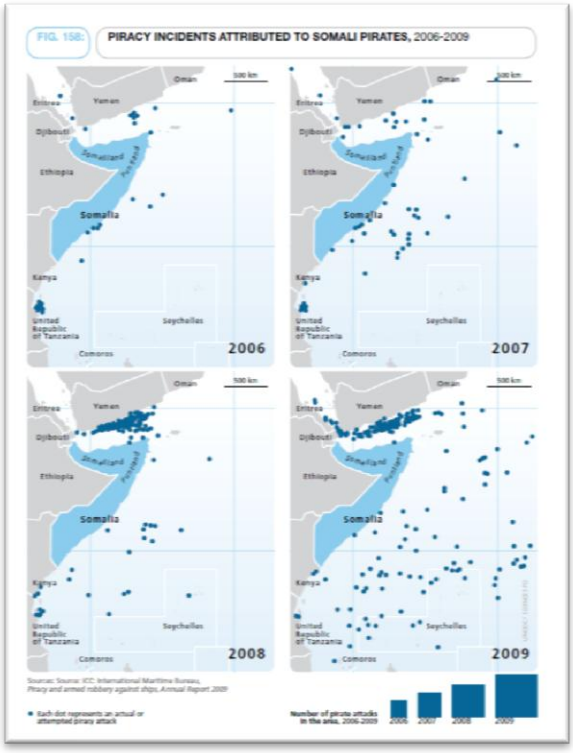
รองลงมาจะหนาแน่นบริเวณเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ บริเวณชายฝั่งของประเทศเวียดนาม ไทย มาเลเซีย และอินโดนีเซีย

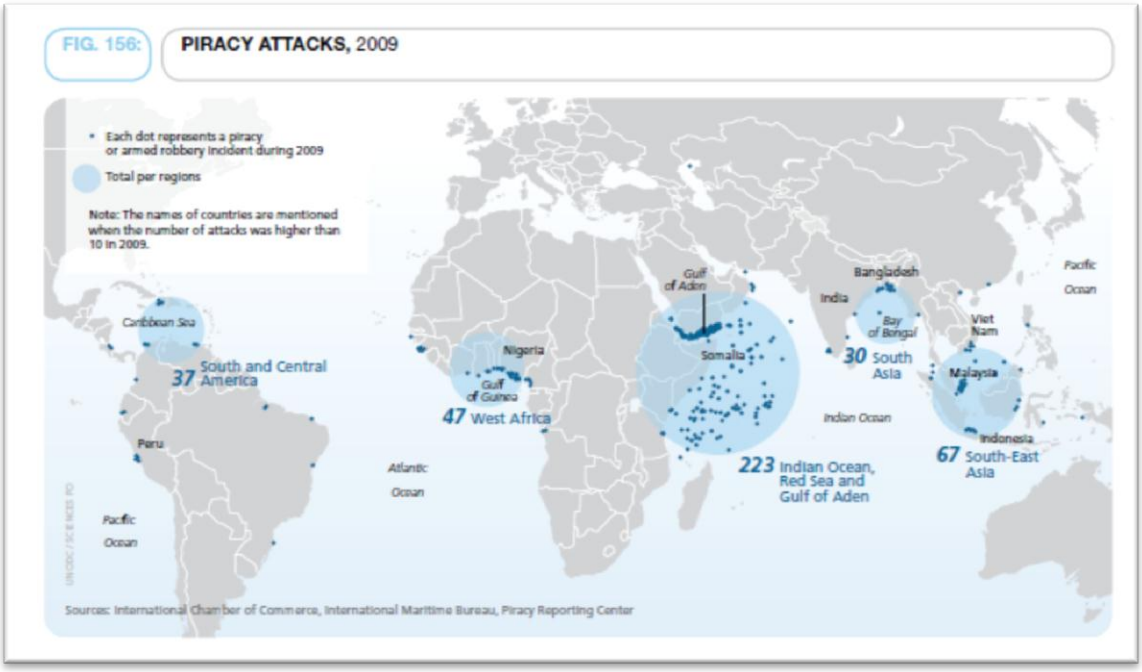
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Somalia/Gulf of Aden	22	19	17	21	10	48	22	51	111	217
Rest of world	447	316	353	424	319	231	219	219	182	189

รูปภาพ 3 : รายงานพื้นที่การเกิดโจรสลัดในปี ค.ศ. 2000-2009[25]

[25] เรื่องเดียวกัน

รูปภาพ 4 : บริเวณการเกิดโจรสลัดโซมาเลีย ในปี ค.ศ. 2006-2009[26]

รูปภาพ 5 : พื้นที่การเกิดโจรสลัดทั่วโลกในปี ค.ศ. 2009[27]

[26] เรื่องเดียวกัน, หน้า 197

โจรสลัดบริเวณชายฝั่งโซมาเลียและอ่าวเอเดนมีสถิติการเพิ่มขึ้นสูงเป็นทวีคูณ จากประมาณ 50 เหตุการณ์ ในปี ค.ศ. 2005 เป็นประมาณ 350 เหตุการณ์ในปี ค.ศ. 2009 ในขณะที่ประเทศทางเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เช่น ช่องแคบมะละกาและประเทศอินโดนีเซียมีสถิติที่ลดลง ช่องแคบสิงคโปร์และประเทศมาเลเซียมีสถิติคงที่ รวมทั้งประเทศไทยและประเทศฟิลิปปินส์ก็เริ่มมีสถิติที่ลดลงเช่นกัน

จากการรายงานข่าวของสำนักข่าวต่างประเทศ[28] ในปี 2011 สถิติที่เกี่ยวกับการกระทำอันเป็นโจรสลัดทั่วโลกมีการโจมตีเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ในไตรมาสแรกของปี 2011 เป็นช่วงเวลาที่เลวร้ายที่สุดเนื่องจากเกิดการโจมตีและการจับตัวประกันถึง 77 ครั้ง ทั้งหมดนี้เกิดขึ้นแม้ในพื้นที่ที่กองกำลังนานาชาติกำลังลาดตระเวนในพื้นที่ที่มีการจราจรทางน้ำหนาแน่น โดยพื้นที่ที่เกิดการโจมตีมากที่สุดคืออ่าวเอเดนและมหาสมุทรอินเดีย เมื่อประเมินจากพื้นที่ที่กว้างใหญ่ไพศาลในบริเวณนี้แล้ว เป็นการยากที่จะทำการลาดตระเวนให้เกิดประสิทธิภาพ ทำให้ความรับผิดชอบในการป้องกันตนเองของเรือสินค้าตกอยู่กับบริษัทเจ้าของเรือ ในเวลาที่ผู้บังคับการเรือส่งสัญญาณเตือนว่าเกิดการโจมตีจากโจรสลัดมีความเป็นไปได้มากที่โจรสลัดจะสามารถขึ้นเรือได้ก่อนที่กำลังทหารจะเข้ามาช่วยเหลือ โดยปกติแล้วโจรสลัดจะใช้เวลาราว 15-20 นาทีในการพยายามขึ้นเรือหลังจากผู้บังคับการเรือส่งสัญญาณเตือนและก่อนที่กำลังทหารจะเข้ามาช่วยเหลือ ถ้าโจรสลัดประสบความสำเร็จในการขึ้นมาบนเรือกำลังทหารก็จะไม่สามารถทำการยิงด้วยอาวุธได้เนื่องจากอาจทำให้ลูกเรือได้รับบาดเจ็บหรือเสียชีวิตจากการยิงตอบโต้กัน ซึ่งเมื่อมาถึงจุดนี้รัฐบาลของประเทศที่เรือจดทะเบียนอยู่เท่านั้นที่จะเป็นผู้รับผิดชอบ

จากการรายปี พ.ศ. 2554 โจรสลัดโซมาเลียได้จับยึดเรือไปมากกว่า 30 ลำและตัวประกันกว่า 700 คน ข้อมูลต่อไปนี้คือตัวอย่างหนึ่งของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในหนึ่งสัปดาห์ของเดือนเมษายน พ.ศ. 2554 [29]

---

[27] เรื่องเดียวกัน,หน้า 197

[28] Piracy - More Than Just a Maritime Problem [ออนไลน์] แหล่งที่มา : http://www.thaiarmedforce.com/taf-article/52-outer-article/412-piracy-more-than-just-a-maritime-problem.html

[29] เรื่องเดียวกัน

1 เมษายน 2554 : อ่าวเอเดน: เรือบรรทุกสารเคมีถูกโจมตีด้วยเรือที่ถูกปล่อยจากเรือประมงต้องสงสัย โจรสลัดยิงปืนและ RPG เข้าใส่เรือสินค้าแต่ยกเลิกการโจมตีหลังจากทีมรักษาความปลอดภัยทำการยิงตอบโต้

1 เมษายน 2554: ชายฝั่งโซมาเลีย: เรือลำหนึ่งถูกโจมตีและโจรสลัดสามารถขึ้นไปบนเรือได้ ลูกเรือหลบเข้าไปยังห้องนิรภัย

2 เมษายน 2554: เยเมน: โจรสลัด 3 คนขับเรือเข้าใกล้เรือลำหนึ่งแต่ไม่ได้เข้าโจมตีและถอยห่างออกไปหลังจากทีมรักษาความปลอดภัยทำการยิงเตือน

3 เมษายน 2554: แทนซาเนีย: เรือสองลำโจมตีเรือลำหนึ่งด้วยปืนและ RPG แต่ยกเลิกการโจมตีหลังจากกัปตันส่งสัญญาณเตือนภัยและเพิ่มความเร็วของเรือ

3 เมษายน 2554: อินโดนีเซีย: โจรขึ้นไปบนเรือสินค้าและขโมยของบนเรือในระหว่างที่เรือกำลังจอดทอดสมออยู่

5 เมษายน 2554: อินโดนีเซีย: โจร 5 คนพยายามขึ้นมาบนเรือบรรทุกสารเคมี แต่ยกเลิกความพยายามหลังจากลูกเรือรู้ตัว

5 เมษายน 2554: เกาะโซโคเทีย: เรือสองลำโจมตีเรือบรรทุกน้ำมัน ทีมรักษาความปลอดภัยยิงพลุเตือนแต่เรือทั้งสองลำก็ยังพยายามเข้ามาใกล้ แต่ก็ล่าถอยออกไปหลังจากมีการยิงเตือน[30]

การจ้างทีมรักษาความปลอดภัยจากบริษัทรักษาความปลอดภัยมาประจำการบนเรือกลายเป็นทางเลือกหนึ่งที่บริษัทเดินเรือเลือกที่จะใช้ แต่การใช้ทีมรักษาความปลอดภัยก็ก่อให้เกิดปัญหาใหม่ที่การตอบโต้ด้วยอาวุธอาจทำให้สถานการณ์บานปลายขึ้นได้ ซึ่งอาจทำให้เกิดการยิงตอบโต้กันที่อาจทำให้เกิดการบาดเจ็บที่รุนแรงกับลูกเรือและสมาชิกของทีมรักษาความปลอดภัยบนเรือได้ ปัญหาโจรสลัดนั้นมีความรุนแรงขึ้นทุกวัน เนื่องจากปัญหานี้ไม่ได้ถูกจำกัดแค่ในพื้นที่ชายฝั่งโซมาเลียและไนจีเรียอีกต่อไป การโจมตีเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องในมหาสมุทรอินเดีย อ่าวเอเดน ทะเลแดง และทะเลอาหรับ ปัจจัยที่น่ากังวลก็คือการเพิ่มขึ้นของ

[30] เรื่องเดียวกัน

การที่โจรสลัดใช้ความรุนแรงอย่างทันทีทันใดต่อเรือเป้าหมาย และมูลค่าของค่าไถ่ที่โจรสลัดเรียกร้องก็เพิ่มขึ้น เมื่อเร็ว ๆ นี้โจรสลัดได้รับค่าไถ่จำนวน 9.5 ล้านเหรียญสหรัฐฯ เพื่อให้ปล่อยเรือ Samho Dream สัญชาติซีเรียและ 2.5 ล้านเหรียญสหรัฐฯ สำหรับการปล่อยเรือสัญชาติโตโกที่ถูกจับไปเมื่อต้นปี มีรายงานเช่นกันว่ารัฐบาลโซมาเลียได้จับกุมเครื่องบินสองลำซึ่งมีเงินมูลค่า 3 ล้านเหรียญสหรัฐอยู่บนเครื่อง โดยเชื่อว่าเป็นค่าไถ่ที่จะจ่ายให้โจรสลัดที่จับเรือสินค้า Yuan Xiang สัญชาติจีนที่ถูกจับไปพร้อมกับลูกเรือ 29 คนเมื่อเดือนพฤศจิกายนปีที่แล้ว รางวัลสำหรับโจรสลัดโซมาเลียจากการจับเรือบรรทุกน้ำมัน เรือ และเรือสินค้าในมหาสมุทรอินเดียและอ่าวเอเดนคือ 10 ล้านเหรียญสหรัฐทั้งที่กองเรือนานาชาติยังคงลาดตระเวนอยู่ในพื้นที่เสี่ยงสูง พื้นที่ลาดตระเวนของกองเรือเฉพาะกิจกำลังถูกขยายให้กว้างขึ้น โดยรวมถึงพื้นที่ที่เกิดการโจมตีบ่อยครั้ง สืบเนื่องจากข้อตกลงของกลุ่มเจรจาต่อรองนานาชาติหรือ IBF (International Bargaining Forum) ซึ่งเป็นการรวมกลุ่มของกองเรือเฉพาะกิจและกลุ่มเจรจาร่วมหรือ JNG (Joint Negotiating Group) นั้นเป็นผลให้มีการเพิ่มพื้นที่ที่มีความเสี่ยงสูงในมหาสมุทรอินเดียและอ่าวเอเดนหลังจากวันที่ 1 เมษายน 2554 โดย IBF แนะนำให้เรือที่จะผ่านที่เหล่านั้นเพิ่มมาตรการรักษาความปลอดภัยซึ่งรวมถึงการใช้ผู้ที่มีความเชี่ยวชาญหรือติดตั้งอุปกรณ์ที่จำเป็นเพื่อลดความเสี่ยงของเรือ[31]

ความเสียหายที่เกิดจากโจรสลัดต่ออุตสาหกรรมเดินเรือทั่วโลกนั้นคิดเป็นมูลค่าถึง 7 – 12 พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ต่อปี และยังทำให้มีบริษัทเจ้าของเรือหาลูกเรือที่พร้อมจะนำเรือเดินทางผ่านพื้นที่เสี่ยงได้ยากขึ้น ซึ่งเป็นปัญหาที่บริษัทเจ้าของเรือต้องแก้ไข โดยอาจจะเป็นการจ่ายโบนัสเพิ่มขึ้นสำหรับลูกเรือที่พร้อมนำเรือเดินทางผ่านพื้นที่เสี่ยง ความซับซ้อนของสิ่งที่เผชิญ รวมถึงการเพิ่มขึ้นของการโจมตีจากโจรสลัดอาจทำให้สถานการณ์ที่จะต้องทำการปิดกั้นน่านน้ำในเขตอันตรายซึ่งจะทำให้พื้นที่บางพื้นที่ของอ่าวเอเดนและมหาสมุทรอินเดียเป็นพื้นที่ห้ามเดินเรือนั้นอาจเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ ถ้าสิ่งนี้เกิดขึ้นอาจหมายถึงการที่เรือทุกลำซึ่งโดยปกติจะใช้เส้นทางเหล่านั้นต้องอ้อมพื้นที่ตะวันออกเฉียงเหนือของแอฟริกา (Horn of Africa) ซึ่งจะเพิ่มระยะทางและเวลาที่ต้องใช้ในการเดินทาง เป็นผลให้ค่าใช้จ่ายในการขนส่ง

[31] เรื่องเดียวกัน

ทั้งหมดเพิ่มขึ้น และทำให้ค่าใช้จ่ายด้านเชื้อเพลิงสำหรับเติมให้เรือสินค้าถีบตัวขึ้นไปสูงกว่าระดับปัจจุบัน ผลลัพธ์จะกระทบไปถึงเศรษฐกิจโลกที่เปราะบางเนื่องจากบริษัทเดินเรือจะส่งผ่านต้นทุนที่เพิ่มขึ้นไปยังผู้บริโภค ทั้งนี้ การขนส่งสินค้า 7.5 % ของทั้งโลกต้องผ่านที่คลองซุเอส และมีผลกระทบโดยตรงต่อการขนส่งน้ำมันทางทะเลของโลกมากกว่า 40 % ซึ่งการขนส่งน้ำมันทางทะเลมีสัดส่วน 20 % ของการขนส่งน้ำมันของโลกทั้งหมด โดยภูมิศาสตร์แล้ว ช่องแคบเฮอร์มุทที่นำไปสู่ทะเลอาหรับนั้นเป็นเส้นทางลำเลียงน้ำมันกว่า 17 ล้านบาเรลล์ค่อวัน การรบกวนเส้นทางการขนส่งที่สำคัญต่อเศรษฐกิจโลกเส้นทางนี้อาจส่งผลเสียอย่างร้ายแรงต่อเศรษฐกิจโลก[32]

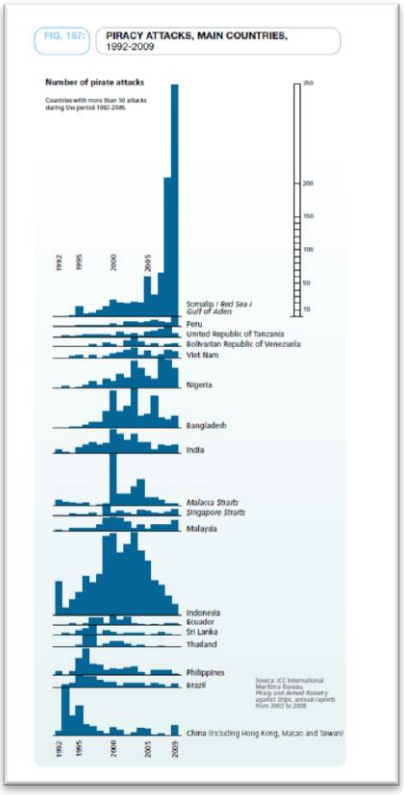
หลักฐานแสดงให้เห็นว่าโจรสลัดโซมาเลียในทุกวันนี้ได้รับการฝึกที่ดีขึ้น และมีการจัดการที่ดีกว่าในอดีต นี่อาจเป็นตัวชี้วัดอันหนึ่งว่ากลุ่มก่อการร้ายอาจแทรกซึมเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของการกระทำอันเป็นโจรสลัดซึ่งถือเป็นการทำธุรกิจที่ให้ผลตอบแทนที่ดี นั่นหมายถึงโจรสลัดและผู้ก่อการร้ายไม่เพียงแต่มองหารางวัลที่ได้รับเพื่อสนองความต้องการของตนเอง แต่ยังช่วยสนับสนุนด้านการเงินให้กับองค์กรก่อการร้ายที่มีสายสัมพันธ์กัน ซึ่งจะสร้างปัญหาที่ยุ่งยากและซับซ้อนมากขึ้นสำหรับเจ้าหน้าที่ในการจัดการ

หลายคนเชื่อกันว่าอัลกออิดะฮ์ให้การฝึกโจรสลัดให้กลายเป็นผู้ก่อการร้ายในค่ายฝึกในพื้นที่ห่างไกลในซูดานและโซมาเลีย ซึ่งจะเพิ่มความเข้มแข็งของกลุ่มอัลกออิดะฮ์ในพื้นที่นั้น จากการเปลี่ยนสมาชิกวัยรุ่นเหล่านั้นให้เป็นผู้ก่อการร้ายเพื่อเพิ่มจำนวนผู้ก่อการร้ายในพื้นที่นั่นทำให้ช่องว่างระหว่างการก่อการร้ายและการกระทำอันเป็นโจรสลัดแคบลง และเมื่อรวมกับผู้ก่อการร้ายที่มีความชำนาญพื้นที่ ทำให้ค่อนข้างชัดเจนว่าประชาคมนานาชาติต้องให้ความช่วยเหลือประเทศซูดานและโซมาเลียในระดับเดียวกับประเทศอื่น ๆ ที่กำลังประสบปัญหาการก่อการร้ายในฐานะส่วนหนึ่งของสงครามต่อต้านการก่อการร้าย และเพื่อให้การแก้ปัญหานี้ประสบความสำเร็จ การสนับสนุนต่อประเทศเหล่านั้นต้องมีมากกว่าแค่การสนับสนุนทางทหาร เนื่องจากการศึกษา ความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ และโรงพยาบาลก็สำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าการใช้กำลังทางทหาร ตราบใดที่ประเทศเหล่านั้นยังไม่มีรัฐบาลที่ได้รับการ

[32] เรื่องเดียวกัน

เลือกตั้งอย่างถูกต้องและได้รับความเชื่อมั่นจากประชาชนในประเทศ ความช่วยเหลือที่ส่งไปก็ยังคงได้ผลแค่ในระยะสั้น ๆ นั่นหมายถึงการช่วยให้ผู้ก่อการร้ายยิ่งเข้มแข็งมากขึ้นในทวีปแอฟริกา[33]

ในปัจจุบันจึงถือได้ว่าชายฝั่งโซมาเลียถือว่าเป็นน่านน้ำที่อันตรายที่สุดสำหรับการเดินเรือทั้งเรือท่องเที่ยว เรือประมง เรือส่งน้ำมัน หรือแม้แต่เรือบรรทุกอาวุธ คาดกันว่า โจรสลัดมีอยู่ไม่น้อยกว่า 1,000 คน กระจายไปทั่วชายฝั่งโซมาเลีย ทำให้พื้นที่อันตรายจากโจรสลัดขยายออกไปเป็นพื้นที่กว่า 1,100,000 ตารางไมล์ โดยโจรสลัดจะพุ่งเป้าไปที่เรือขนาดใหญ่ที่แล่นผ่านเส้นทางน้ำสำคัญซึ่งเชื่อมต่อระหว่างเอเชีย แอฟริกา และยุโรปสิ่งที่จูงใจให้กลุ่มคนเหล่านี้หันมาเป็นโจรสลัดเนื่องจากประเทศยากจน ขาดแคลนอาหาร อาชีพโจรสลัดทำให้มีรายได้มหาศาล

รูปภาพ 6 : สถิติการเพิ่มขึ้นของโจรสลัดในแต่และประเทศ[34]

[33] เรื่องเดียวกัน

[34] เรื่องเดียวกัน, หน้า 194

สำหรับเหตุการณ์โจรสลัดโซมาเลียที่เกี่ยวกับประเทศไทยนั้น ปรากฏเหตุการณ์ดังนี้คือ[35]

1.เมื่อวันที่ 12 สิงหาคม 2551 เรือของบริษัท โทรีเซนไทย เอเยนต์ซีส์ จำกัด (มหาชน) ชื่อเรือเอ็มวี ธอร์ สตาร์ ของไทยที่ถูกจับบริเวณนอกฝั่งเยเมน และถูกปล่อยมาเมื่อเดือนตุลาคม 2551 หลังถูกจับไว้นาน 64 วัน โดยเจ้าของบริษัทฯได้จ่ายเงินค่าไถ่เรือให้กับโจรสลัดจำนวนหนึ่ง

2.เมื่อวันที่ 18 พฤศจิกายน 2551 เรือประมงที่มีเจ้าของเป็นคนไทย (ชักธงชาติ คีรีบาติ) ชื่อเอกวัตรนาวา 5 ถูกโจรสลัดยึดไปพร้อมกับลูกเรือจำนวนหนึ่ง และ19 พฤศจิกายน 2551 มีรายงานข่าวว่า เรือ INS Tabar ของอินเดียได้ยิงทำลายเรือที่คาดว่าเป็นเรือแม่ (Mother Vessel) ของโจรสลัดจม เนื่องจากเรือดังกล่าวได้ใช้อาวุธจรวด และปืน ยิงใส่เรือรบของอินเดีย ต่อมาเมื่อวันที่ 25 พฤศจิกายน 2551 เจ้าของเรือได้แถลงข่าวว่าเรือที่ถูกอินเดียยิงจมคือเรือเอกวัตรนาวา 5 ที่ถูกโจรสลัดจับยึดไปโดยมีลูกเรือ 16 คน ประกอบด้วย คนไทย 15คน และ เขมร 1 คน

นอกจากโจรสลัดโซมาเลียดังกล่าวแล้ว ปัจจุบันในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ก็ยังคงต้องเผชิญกับปัญหาโจรสลัดอยู่เช่นกัน โดยเฉพาะปัญหาที่เกิดขึ้นบริเวณน่านน้ำของประเทศอินโดนีเซียและบริเวณช่องแคบมะละกาและสิงคโปร์ อันเปรียบเสมือนเป็นเส้นเลือดใหญ่ในการค้าขายทางทะเลของภูมิภาค ไม่เพียงแต่นำมาซึ่งความไม่ปลอดภัยทางทะเลแล้วยังนำความเสียหายทางเศรษฐกิจเป็นจำนวนมหาศาลอีกด้วย[36]

จากการรายงานประจำปีของ The ICC International Maritime Bureau (IMB) : 2004 Annual Report on Piracy and Armes Robbery against Ships กล่าวว่าบริเวณช่องแคบมะละกาและสิงคโปร์และบริเวณใกล้เคียง เป็นพื้นที่ที่มีการปล้น ฆ่า ลักพาตัว เรียกค่าไถ่ และปฏิบัติการทางทะเลมากแห่งหนึ่งของโลก โดยสถิติในปี พ.ศ. 2546 เหตุเกิดในบริเวณนี้คิดเป็นร้อยละสิบสองของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นทั่วโลก แม้ปีต่อมาสถิติการเกิดโจรสลัดทั่วโลกจะน้อยลงในบริเวณนี้ไม่ได้ลดลงไปด้วย อีกทั้งความรุนแรงและจำนวนผู้เสียชีวิตดูจะเพิ่มมากขึ้นเสียด้วยซ้ำ[37] ที่ยิ่งไปกว่านั้น

---

[35] เรื่องเดียวกัน, หน้า 9.

[36] วิชัย ชูเชิด, "การก่อการร้ายทางทะเลกับโจรสลัดในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ สถานการณ์และผลกระทบต่อเส้นทางการขนส่งทางทะเล," วารสารอินโดจีน เล่มที่ 5,1 (2548) : 144-157

คือในบรรดาเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเหล่านั้น มีความเป็นไปได้ว่าเป็นการกระทำของกลุ่มก่อการร้ายในภูมิภาค

2.4 ลักษณะของการกระทำอันเป็นโจรสลัด

ลักษณะของการกระทำอันเป็นโจรสลัดอาจแยกศึกษาออกเป็นผู้ทำความผิด พาหนะที่ใช้ในการทำความผิด วิธีการทำความผิด และสถานที่ทำความผิด ดังนี้[38]

2.4.1 ผู้ทำความผิดโจรสลัด

ผู้ที่ทำการอันเป็นโจรสลัดจะเป็นลูกเรือหรือผู้โดยสารของเรือหรืออากาศยาน ลูกเรือของเรือโจรสลัดย่อมถือได้ว่าเป็นโจรสลัด ในกรณีที่เป็นลูกเรือของเรือรบหรือเรือที่ใช้ในราชการ หากลูกเรือได้ก่อกบฏและยึดเรือไว้ทำการปล้นทรัพย์ ลูกเรือเหล่านี้ก็เป็นโจรสลัด

2.4.2 เรือโจรสลัด

เรือหรืออากาศยานที่ใช้ในการกระทำการอันเป็นโจรสลัดจะต้องเป็นเรือเอกชนหรืออากาศยานเอกชน เรือรบหรือเรือที่ใช้ในราชการไม่ถือว่าเป็นเรือโจรสลัดเพราะรัฐย่อมไม่มีเจตนาที่จะกระทำการอันเป็นโจรสลัด ฝ่ายที่เสียหายจากการกระทำของเรือรบย่อมเรียกร้องให้รัฐเจ้าของเรือรบชดใช้ความเสียหายได้ ทั้งนี้เพราะเรือรบมีความคุ้มกัน เจ้าหน้าที่หรือเรือรบของชาติอื่นจะทำการขึ้นเรือรบหรือตรวจจับเรือรบที่ถูกสงสัยว่ากระทำการโจรสลัดไม่ได้

การที่เรือรบทำการใช้กำลังในการโจมตีเรือชาติอื่น หรือยึดสินค้าในเรือของชาติอื่น อาจเป็นการใช้อำนาจตามกฎหมายระหว่างประเทศและตามนโยบายของรัฐเจ้าของเรือรบ ดังนั้น หากการกระทำของเรือรบก่อให้เกิดความเสียหายแก่ชาติอื่นย่อมเกิดความรับผิดชอบระหว่างประเทศของรัฐและจะต้องชดใช้ความเสียหายให้แก่ผู้เสียหายต่างชาติตามกฎหมายระหว่างประเทศ

---

[38] สมบูรณ์ เสงี่ยมบุตร และ พรชัย ด่านวิวัฒน์, กฎหมายอาญาระหว่างประเทศ, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วิญญูชน, พ.ศ. 2555), หน้า 39-40.

2.4.3 **การกระทำอันเป็นโจรสลัด**

การกระทำอันเป็นโจรสลัด คือการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย โดยใช้กำลังหรือกักกัน หรือการกระทำอันเป็นการปล้นเพื่อวัตถุประสงค์ส่วนตัวของผู้กระทำ ฉะนั้นการใช้กำลังในทะเลหลวงโดยเรือเอกชนต่อเรือเอกชนหรือการปล้นในทะเลหลวงย่อมถือได้ว่าเป็นการกระทำอันเป็นโจรสลัดหากทำเพื่อวัตถุประสงค์ส่วนตัวของผู้กระทำ

วัตถุประสงค์ส่วนตัวอันเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ทำให้การปล้นในทะเลหลวงเป็นการกระทำอันเป็นโจรสลัด เพราะถ้าเป็นการกระทำมิใช่วัตถุประสงค์ส่วนตัว ก็ขาดองค์ประกอบในเจตนาเรื่องที่จะกระทำความผิดโจรสลัด เพราะในบางเหตุการณ์ที่มีการใช้กำลังและมีการยึดทรัพย์ทางเรือในทะเลหลวงคล้ายกับกรณีโจรสลัด แต่เป็นการกระทำตามอำนาจที่ได้รับมอบหมายก็ไม่ถือว่าเป็นการกระทำอันเป็นโจรสลัด เพราะขาดเจตนาในการกระทำเพื่อวัตถุประสงค์ส่วนตัว เช่นในกรณีสงคราม เรือเอกชนได้รับมอบหมายจากรัฐให้ตรวจทะเลหลวง เป็นต้น

2.4.4 **บริเวณที่ทำความผิดโจรสลัด**

เขตอำนาจของรัฐแบ่งได้เป็นเขตอำนาจในดินแดนของรัฐและเขตอำนาจนอกดินแดนของรัฐ

(1) เขตอำนาจในดินแดนของรัฐ

รัฐจะใช้อำนาจภายในดินแดนทางบกของตนเป็นหลัก รวมทั้งใช้อำนาจเหนือน่านน้ำทางทะเลที่รัฐมีอธิปไตยคือน่านน้ำภายในและทะเลอาณาเขต(ไม่เกิน12ไมล์ทะเล) และน่านฟ้าที่อยู่เหนือพื้นที่ที่รัฐมีอำนาจอธิปไตย

(2) เขตอำนาจนอกดินแดนของรัฐ

รัฐอาจมีอำนาจในการบังคับใช้กฎหมายนอกดินแดนของตนในน่านน้ำทางทะเลที่รัฐมีสิทธิอธิปไตย ตามพื้นที่มีความสัมพันธ์พิเศษ ตามยานพาหนะที่อยู่นอกดินแดนและตามตัวบุคคลที่อยู่นอกดินแดน แบ่งออกเป็น 1. เขตอำนาจในน่านน้ำทางทะเลที่รัฐมีสิทธิอธิปไตย คือ เขตเศรษฐกิจจำเพาะ ไหล่ทวีป 2. เขตอำนาจนอกดินแดนในพื้นที่ที่มีความสัมพันธ์พิเศษ 3.เขตอำนาจจามยานพาหนะที่อยู่นอกดินแดน ก็คือในทะเลหลวงหรือพื้นที่ของรัฐอื่น

ทะเลหลวงเป็นทะเลที่อยู่นอกพื้นที่ดินแดนของรัฐใด ในทะเลหลวงรัฐทุกรัฐมีเสรีภาพ ทะเลหลวงไม่อยู่ในเขตอำนาจของรัฐใด รัฐเจ้าของเรือหรืออากาศยานจะมีเขตอำนาจเหนือเรือและอากาศยานของตนระหว่างที่เรือหรืออากาศยานอยู่เหนือทะเลหลวง

การกระทำความผิดโจรสลัด จะต้องเป็นการกระทำในที่ซึ่งอยู่นอกเขตอำนาจของรัฐใด ๆ คือ ทะเลหลวง หากการกระทำความผิดในลักษณะเดียวกันกับโจรสลัดแต่กระทำในบริเวณที่อยู่ภายใต้อำนาจของรัฐใดรัฐหนึ่ง รัฐเจ้าของทะเลหรือรัฐที่มีอำนาจเหนือทะเลบริเวณนั้นคงจะใช้อำนาจในการปราบปรามการใช้กำลังที่ผิดกฎหมายเอง และไม่อาจยอมให้รัฐอื่นส่งเรือรบเข้ามาใช้กำลังในทะเลที่ตนมีเขตอำนาจได้

2.5 ผลกระทบจากการกระทำอันเป็นโจรสลัด

การกระทำอันเป็นโจรสลัดเกิดขึ้นในทะเลหลวงซึ่งอยู่นอกเขตอำนาจของรัฐใด ๆ เป็นภัยคุกคามที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของชาตินานาชาติ ระบบเศรษฐกิจ การขนส่ง และก่อให้เกิดความเสียหายแก่ชีวิตและทรัพย์สินจำนวนมาก ดังนี้

2.5.1 กระทบต่อการขนส่งทางทะเล

การกระทำอันเป็นโจรสลัดถือเป็นภัยคุกคามร้ายแรงต่อการขนส่งทางทะเลส่งผลกระทบต่อผลประโยชน์ทางทะเลของหลายประเทศ เช่น เหตุการณ์โจรสลัดบริเวณนอกชายฝั่งโซมาเลียและอ่าวเอเดนถือเป็นภัยคุกคามที่รุนแรงต่อการขนส่งทางทะเลที่ส่งผลกระทบต่อผลประโยชน์ทางทะเลของหลายประเทศรวมทั้งประเทศไทย ถึงแม้ว่าพื้นที่ดังกล่าวจะอยู่ไกลประเทศไทยก็ตาม แต่จากการที่มีเรือไทยแล่นผ่านเฉลี่ย 18 เที่ยวต่อเดือน คิดเป็นมูลค่าสินค้าปีละ 70,000 ล้านบาทและมีค่าใช้จ่ายทางเชื้อเพลิงเป็นมูลค่ามหาศาล และจากเหตุการณ์โจรสลัดปล้นเรือสินค้าไทย 1 ครั้ง และเรือประมงที่เจ้าของและลูกเรือเป็นชาวไทยอีก 1 ครั้ง จึงถือได้ว่ามีผลกระทบต่อผลประโยชน์แห่งชาติทางทะเลของไทยเช่นกัน[39]

เหตุการณ์โจรสลัดทำให้เรือไม่สามารถเดินเรือเพื่อการขนส่งตามเส้นทางปกติได้ ต้องอ้อมหรือหลีกเลี่ยงเส้นทางเดินเรือที่เสี่ยงต่อการถูกคุมคามจากโจรสลัด ทำให้ต้องเพิ่มระยะทางและต้อง

---

[39] โจรสลัดโซมาเลีย (Piracy of the Somalia)โดยศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ทหารเรือ สถาบันวิชาการทหารเรือชั้นสูง (ศยร.สรส.), หน้า 11 [ออนไลน์] แหล่งที่มา: http://www.navy.mi.th/ians/stg/News/slutso.pdf

ใช้ระยะเวลาการเดินทางที่เพิ่มมากขึ้น ส่งผลทำให้ค่าใช้จ่ายในการขนส่งสินค้าเพิ่มขึ้น เช่น ค่าใช้จ่ายทางเชื้อเพลิง ค่าระวางสินค้า ค่าประกันภัย ต้นทุนด้านระยะเวลา จนส่งผลกระทบต่อการขนส่งทางทะเลทำให้มีต้นทุนเพิ่มขึ้นรวมถึงการขนส่งทางทะเลอาจหยุดชะงักหรือต้องปิดท่าเรืออันก่อให้เกิดผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจตามมา

2.5.2 กระทบระบบเศรษฐกิจ

โจรสลัดก่อให้เกิดความเสียหายทางเศรษฐกิจอย่างมหาศาล ผลการศึกษาจากประเทศอังกฤษ ระบุว่า แต่ละปีโจรสลัดสร้างความเสียหายให้กับเศรษฐกิจโลกราว 7,000 – 12,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เนื่องจากเมื่อเกิดเหตุการณ์ปล้นเรือสินค้า ก็ต้องมีการจ่ายค่าปรับ ผลกระทบต่อการส่งสินค้า และการเพิ่มมาตรการป้องกันเหตุโจรสลัด ซึ่งส่วนใหญ่มาจากโจรสลัดโซมาเลีย

2.5.3 กระทบต่ออุตสาหกรรมการประมง

ปัญหาโจรสลัดส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมการประมง กลุ่มโจรสลัดไม่เพียงแต่ปล้นเรือขนส่งสินค้าแต่ยังปล้นเรือที่ทำการประมงที่ทำการประมงอยู่นอกเขตน่านน้ำประเทศของตนและจับเป็นตัวประกันเพื่อเรียกค่าไถ่อีกด้วย เช่น ปัญหาโจรสลัด กำลังส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมปลาทูน่าในอินเดีย[40] ประธานคณะกรรมการปลาทูน่ามหาสมุทรอินเดียเปิดเผยว่า เรือประมงจับปลาทูน่าได้น้อยลงในบริเวณเดียวกับที่เคยจับได้เมื่อก่อน ปลาทูน่าเป็นที่ต้องการอย่างมากในโลก ทำให้ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมปลาทูน่าซึ่งมีมูลค่าถึง 6,000 ล้านดอลลาร์ กลุ่มโจรสลัดโซมาเลียพร้อมอาวุธหนักได้ออกปล้นเรือในน่านน้ำ ที่มีเรือจำนวนมากเข้ามาทำประมงทุกปี โจรสลัดเหล่านี้โจมตีเรือประมงปลาทูน่าอย่างน้อย 3 ครั้งเมื่อปีก่อน ซึ่งเรือเหล่านั้น หาปลาอยู่ห่างจากน่านน้ำโซมาเลีย 650-800 กิโลเมตร เรือประมง 1 ลำถูกยึดและต้องเสียค่าไถ่ให้โจรสลัดเป็นเงินกว่า 1 ล้านดอลลาร์

---

[40] ปัญหาโจรสลัดกำลังส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมปลาทูน่าในอินเดีย, [ออนไลน์],29 มกราคม 2552. แหล่งที่มา : http://www.voathai.com/content/a-47-2009-01-29-voa4-90654814/923378.html

การเติบโตของการกระทำอันเป็นโจรสลัดนั้นเกี่ยวข้องและส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจหลายประเทศ ทำให้เกิดการตื่นตัวของบริษัทรักษาความปลอดภัยในการเดินเรือ บริษัทรับประกันภัย โดยเฉพาะบริษัทที่จะเป็นตัวแทนในการช่วยเจ้าของเรือชำระค่าไถ่หากเรือถูกกระทำอันเป็นโจรสลัดและถูกเรียกค่าไถ่ ซึ่งกรุงลองดอน ประเทศอังกฤษกลายเป็นศูนย์กลางในการช่วยเหลือเจ้าของเรือจัดการปัญหาทางกฎหมายและการชำระค่าไถ่[41]

จากการศึกษาเห็นได้ว่า โจรสลัดเป็นภัยที่คุกคามทุกส่วนของโลก องค์กรสหประชาชาติเองก็ได้ให้ความสำคัญกับเหตุการณ์โจรสลัดที่เกิดขึ้นบ่อยครั้งทั่วโลก ได้กล่าวว่าโจรสลัดเป็นภัยคุกคามที่มีวิวัฒนาการอย่างมากสมควรได้รับความร่วมมือจากประชาคมระหว่างประเทศ นอกจากนี้โจรสลัดนับวันยิ่งอันตรายมากขึ้นทั้งยังพยายามจะเพิ่มค่าไถ่ให้สูงขึ้นด้วย ด้วยจำนวนเงินมหาศาลนี้เองทำให้เป็นสิ่งจูงใจให้โจรสลัดกระทำการอันเป็นโจรสลัดมากยิ่งขึ้น จากปัญหาดังกล่าวจึงเป็นหน้าที่ของทุกประเทศจะต้องร่วมมือกันการกระทำการปราบปราม โดยความผิดการกระทำอันเป็นโจรสลัดเป็นอาชญากรรมระหว่างประเทศประเทศทั่วโลกสามารถจับกุมโจรสลัด ยึดเรือและทรัพย์สินที่โจรสลัดได้มาแล้วดำเนินคดีในศาลประเทศตนเพื่อให้โจรสลัดลดจำนวนลงและไม่เป็นภัยคุกคามต่อระบบความมั่งคง เศรษฐกิจ การค้า การเดินเรือ ประโยชน์ทางทะเลและการประมงอีกต่อไป

2.6 กฎหมายที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการกระทำความผิดโจรสลัดในประเทศไทย

ในประเทศไทยมีหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่แสดงว่ามีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกระทำอันเป็นโจรสลัดอยู่ในสมัยโบราณคือกฎหมายตราสามดวง (พระไอยการลักขณโจร) พ.ศ. 1903 ซึ่งเป็นกฎหมายเก่าตั้งแต่รัชสมัยพระรามาธิบดีที่ 1 (พระเจ้าอู่ทองในสมัยกรุงศรีอยุธยา) ซึ่งบัญญัติถึงประเภทแห่งโจรไว้ตอนหนึ่งว่า[42]

---

[41] Money Laundering for Somali Pirates is Good Business [ออนไลน์] , 13 พฤศจิกายน 2553. แหล่งที่มา : http://publicintelligence.net/money-laundering-for-somali-pirates-is-good-business/

[42] กฎหมายตรา 3 ดวง เล่ม 2, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์สุขภาพใจ, พ.ศ. 2548), หน้า 262-263.

“อันว่าโจรตีชิงนั้นฤา คือว่าโจรคบเพื่อนไปตี หาบคอน / โคเกวียน / ทับไร่นา / สำเภาภาวนา } ณหนทาง บก / เรือ } ”

“อันว่าโจรล้างลักนั้นฤา คือว่าโจรล้วง เรือ / เกวียน / ร้าน } เอาทรัพย์สิ่งของทั้งปวงไป”

“อันว่าโจรลักเลียมนั้นฤา คือว่า เรือเกวียรสิ่งของท่านไว้ ณ ท่า / บ้าน / เรือน } แห่งใด ๆ ก็ดี

เอาสิ่งของท่านไปไม่บอกเจ้าของ เจ้าของภบเหนจึ่งว่าหยอกยืม”

“บัณฐทูสะกะโจร คือว่าโจรตีชิงเอาทรัพย์สิ่งของในทาง น้ำ / บก } ”

“73 มาตราหนึ่ง ถ้าโจรตัดพกลอกลักตีชิงในทางเรือก็ดี ตัดพกลอบลักตีชิงเอาทรัพย์สิ่งของวัวต่างควายต่างในหนทางบกก็ดี ถ้าโจรฟันแทงเจ้าบ้าน/เรือน เจ้าสีนตาย ท่านว่าให้ฆ่าโจรนั้นเสีย ส่วนเพื่อโจรหมีได้ลงมือ ให้ตัดตีนสีนมือมันนั้นเสียด้วย ถ้าแลโจรนั้นฟันแทงเจ้าทรัพย์แต่บาศเจบ ให้ตัดนิ้วตีน/มือโจรนั้นเสีย อย่าให้กุมเครื่องสาตราวุทธ์ได้ แล้วให้ไหมโดยขนาด ถ้าโจรนั้นหมิได้ฟันแทงเข้าทรัพย์ให้บาสเจบ ให้ตัดแต่นิ้วมือนั้นเสีย แล้วให้ไหม ถ้าปล้นลักหมีได้ทรัพย์ อย่าให้ไหมโจรเล”

ข้างต้นในมาตรา 73 ได้บัญญัติโทษเอาไว้ว่า ถ้าโจรตีชิงในทางเรือ ทางบกก็ดี ฟันแทงเจ้าทรัพย์ตาย ให้ฆ่าโจรนั้นเสีย ถ้าฟันแทงเจ้าทรัพย์บาดเจ็บให้ตัดนิ้วมือ ส่วนเพื่อนโจรที่ไปด้วยแม้มิได้ลงมือฆ่าก็ให้ตัดมือให้สิ้นด้วย

“102 มาตราหนึ่ง โจรตีชิงเอาทรัพย์สิ่งของราษฎรผู้ซื้อขายและผู้มิได้ซื้อขาย กลางหนทางบกทางเรือ กลางวันค่ำคืนจับได้พิจารณาเป็นสัจ ข้าทรัพย์สิ่งของมากกว่า 50,000 เบี้ยลงมา ให้ทวน 30/50 ที ไหมโดยขนาด ถ้าราคาทรัพย์นั้นมากขึ้นไปกว่าห้าหมื่นเบี้ย ให้ตัดนิ้วมือคุงข้อ ให้เอาทรัพย์ตั้งไหมโดยขนาด” ตามมาตรา 102 นี้กรณีโจรซึ่งตีทรัพย์ของราษฎรกลางหนทางบากทางเรือ ถ้า

ราคาทรัพย์มากกว่า 50,000 เบี้ย ให้ตัดนิ้วมือโจรจนเหลือครึ่งข้อและให้ปรับ ถ้าราคาทรัพย์ต่ำกว่า 50,000 เบี้ย ให้เฆี่ยน 30 หรือ 50 ที เป็นดุลพินิจของศาล

เมื่อพิจารณาจากกฎหมายตราสามดวง (กฎหมายลักษณะโจร) เห็นได้ว่ามีการบัญญัติถึงการกระทำชิงทรัพย์ในทะเลหรือน้ำอันถือได้ว่าเป็นการกระทำอันเป็นโจรสลัด เช่น ตีสำเภาภาวนาล้วงเรือเอาทรัพย์สิ่งของ ตีชิงเอาทรัพย์สิ่งของในทางน้ำ จากหลักฐานข้างต้นจึงเห็นได้ว่าการบัญญัติความผิดการกระทำอันเป็นโจรสลัดและบทลงโทษความผิดการกระทำอันเป็นโจรสลัดมีปรากฏมาในประวัติศาสตร์ไทยตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยานั่นเอง

ต่อมาประเทศไทยมีการประกาศใช้กฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127 มีการบัญญัติว่าการกระทำอันเป็นโจรสลัดเป็นความผิดอาญาและมีโทษ ปรากฏตามมาตรา 10(3) มาตรา 74 มาตรา 302 และมาตรา 335(4) และมาตรา 302 บัญญัติว่า “ผู้ใดเป็นโจรสลัด ท่านให้ลงโทษมันตามลักษณะที่บัญญัติไว้ในมาตรา 298 มาตรา 299 มาตรา 300 และมาตรา 301 นั้น” ต่อมาจนถึงประกาศประมวลกฎหมายอาญาแม้จะไม่ได้บัญญัติความผิดฐานการกระทำอันเป็นโจรสลัดไว้โดยตรง แต่บทบัญญัติในมาตรา 7 (3) บัญญัติว่า “มาตรา 7 ผู้ใดกระทำความผิดดังระบุไว้ต่อไปนี้นอกราชอาณาจักร จะต้องรับโทษในราชอาณาจักร คือ (3) ความผิดฐานชิงทรัพย์ ตามที่บัญญัติไว้ใน มาตรา 339 และ ความผิดฐานปล้นทรัพย์ ตามที่บัญญัติไว้ใน มาตรา 340 ซึ่งได้กระทำ ในทะเลหลวง” ทะเลหลวง คือน่านน้ำที่ไม่ได้อยู่ในอาณาเขตของประเทศใดโดยเฉพาะ บทบัญญัติในมาตรา 7(3) นี้เอง ที่นักนิติศาสตร์ไทยลงความเห็นว่าหมายถึงความผิดฐานโจรสลัดนั่นเอง[43]

สรุปแล้วความผิดฐานการกระทำความผิดฐานโจรสลัดในประเทศไทยมีมาตั้งแต่ในอดีตสมัยกรุงศรีอยุธยาจนมาปัจจุบัน ซึ่งในกฎหมายฉบับปัจจุบันมีบัญญัติอย่างชัดเจนถึงความหมายองค์ประกอบความผิด บทกำหนดโทษ อำนาจเจ้าหน้าที่และเขตอำนาจศาลอยู่ในพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัด พ.ศ. 2534 รวมทั้งมีอยู่ในประมวลกฎหมายอาญาอีกด้วยเช่นกัน

---

[43] จิตติ ติงศภัทิย์, กฎหมายอาญาภาค 1, พิมพ์ครั้งที่ 7 (กรุงเทพมหานคร : สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา, 2525), หน้า 108.

2.6.1 **พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัด พ.ศ.** 2534

เนื่องจากประเทศไทยเป็นภาคีสมาชิกตามอนุสัญญาทะเลหลวง ค.ศ. 1958 เมื่อปีพ.ศ. 2501 และลงนามให้สัตยาบันในปี พ.ศ.2511 และต่อมาประเทศไทยเป็นภาคีสมาชิกอนุสัญญาอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 ในปีพ.ศ. 2525 พระราชบัญญัติของไทยที่ตราออกมาในภายหลังจึงสอดคล้องกับหลักกฎหมายระหว่างประเทศที่ได้กล่าวไปแล้วข้างต้น

1) **เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติ**

ตามหมายเหตุท้ายพระราชบัญญัติได้บัญญัติเหตุผลในการประกาศพระราชบัญญัติฉบับนี้ว่า “เนื่องจากกองทัพเรือได้รับมอบหมายให้ดำเนินการปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัดหรือการปล้นทรัพย์ทางทะเลทั้งในน่านน้ำอาณาเขต เขตเศรษฐกิจจำเพาะและทะเลหลวง แต่ปัจจุบันยังไม่มีกฎหมายใดให้อำนาจเจ้าหน้าที่ทหารเรือในการตรวจค้นและจับกุมผู้กระทำความผิดหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าได้กระทำความผิด ตลอดจนการสืบสวนสอบสวนเบื้องต้นเกี่ยวกับการกระทำความผิดดังกล่าว ประกอบกับตามหลักกฎหมายระหว่างประเทศและทางปฏิบัติของนานาประเทศ ยอมให้ทุกรัฐขยายเขตอำนาจเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัดออกไปในเขตเศรษฐกิจจำเพาะและทะเลหลวงได้ ดังนั้น เพื่อให้เจ้าหน้าที่ทหารเรือมีอำนาจในการป้องกันและปราบปรามกากระทำอันเป็นโจรสลัด และสอดคล้องกับหลักกฎหมายระหว่างประเทศและทางปฏิบัติของนานาประเทศจึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้”

2) **เขตอำนาจศาลและการสอบสวน**

อำนาจของศาลในความผิดการกระทำอันเป็นโจรสลัดตามพระราชบัญญัติฉบับนี้อยู่ในเขตอำนาจของศาลอาญา แต่ถ้าการสอบสวนได้กระทำในท้องที่ที่อยู่ในเขตอำนาจของศาลใด ให้ชำระที่ศาลนั้น ถ้าอยู่ในเขตอำนาจของศาลทหารให้ชำระที่ศาลทหารกรุงเทพหรือที่ศาลทหารท้องที่ที่มีการสอบสวน (ตามมาตรา 14)

แม้ผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้จะกระทำนอกราชอาณาจักรจะต้องรับโทษในราชอาณาจักร และให้นำมาตรา 20 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาใช้บังคับแก่การสอบสวนคดีโดยอนุโลม ในกรณีจำเป็น ให้พนักงานสอบสวนแห่งท้องที่ที่เจ้าหน้าที่ทหารเรือนำผู้ต้องหาไปส่งตามมาตรา 10 มีอำนาจสอบสวนในระหว่างรอคำสั่งจากอัยการสูงสุด (ตามมาตรา 28)

3) **ลักษณะความผิดและบทกำหนดโทษ**

ความผิดในการกระทำอันเป็นโจรสลัดบัญญัติอยู่ในมาตรา 15 ถึง มาตรา 20 ซึ่งมีลักษณะการกระทำความผิดและมีโทษที่แตกต่างกันดังนี้

(1) **ความผิดกระทำการอันเป็นโจรสลัด โดยยึดหรือเข้าควบคุมเรือโดยใช้กำลังหรือโดยขู่เข็ญว่าจะกระทำอันตรายต่อเรือ หรือโดยใช้กำลังประทุษร้ายหรือโดยขู่เข็ญว่าจะใช้กำลังประทุษร้ายต่อบุคคลในเรือ ตามมาตรา 15**

<u>องค์ประกอบความผิด</u>

ก) ผู้ใด

ข) กระทำการอันเป็นโจรสลัด (ตามมาตรา 4)

ค) โดยเจตนา

ง) โดยยึดหรือเข้าควบคุมเรือ

— โดยใช้กำลังหรือโดยขู่เข็ญว่าจะกระทำอันตรายต่อเรือ หรือ

— โดยใช้กำลังประทุษร้ายหรือโดยขู่เข็ญว่าจะใช้กำลังประทุษร้ายต่อบุคคลในเรือ

<u>โทษ</u> จำคุกตั้งแต่ 5 ปีถึง 10 ปีและปรับตั้งแต่ 50,000 บาทถึง 100,000 บาท

(2) **ความผิดกระทำการอันเป็นโจรสลัดโดยทำลายเรือ ตามมาตรา 16**

<u>องค์ประกอบความผิด</u>

ก) ผู้ใด

ข) กระทำการอันเป็นโจรสลัด (ตามมาตรา 4)

ค) โดยเจตนา

ง) ทำลายเรือ

โทษ

ก) ประหารชีวิต

ข) จำคุกตลอดชีวิต หรือ

ค) จำคุกตั้งแต่ 1 ปีถึง 20 ปี

(3) **ความผิดกระการอันเป็นโจรสลัดโดยทำให้เกิดความเสียหายแก่เรือจนเรือนั้นอยู่ในลักษณะอันน่าจะเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่บุคคล ตามมาตรา** 17

องค์ประกอบความผิด

ก) ผู้ใด

ข) กระทำการอันเป็นโจรสลัด

ค) โดยเจตนา

ง) ทำให้เกิดความเสียหายแก่เรือ

จ) จนเรือนั้นอยู่ในลักษณะอันน่าจะเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่บุคคล

โทษ จำคุกตั้งแต่ 6 เดือนถึง 7 ปีและปรับตั้งแต่ 5,000 บาทถึง 70,000 บาท

ความเสียหายแก่เรือนี้เป็นความเสียหายไม่ถึงขนาดเรือใช้การไม่ได้ตามมาตรา 16 แต่ความเสียหายนั้นเป็นพฤติการณ์ที่อยู่ในลักษณะน่าจะเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่บุคคลในเรือ แต่อาจไม่เกิดอันตรายต่อบุคคลอย่างแท้จริง

(4) **ความผิดกระทำการอันเป็นโจรสลัด โดยทำให้เกิดความเสียหายแก่เรือหรือกระทำด้วยประการใด ๆ อันน่าจะเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่เรือ ตามมาตรา** 18

องค์ประกอบความผิด

ก) ผู้ใด

ข) กระทำการอันเป็นโจรสลัด

ค) โดยเจตนา

ง) โดย

— ทำให้เกิดความเสียหายแก่เรือ หรือ

— กระทำด้วยประการใดๆ อันน่าจะเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่เรือ

<u>โทษ</u>

ก) จำคุกตั้งแต่ 6 เดือนถึง 5 ปี หรือ

ข) ปรับไม่เกิน 50,000 บาท หรือ

ค) ทั้งจำทั้งปรับ

(5) **ความผิดกระทำการอันเป็นโจรสลัด โดยหน่วงเหนี่ยว กักขัง หรือกระทำด้วยประการใดๆ ให้ผู้อื่นปราศจากเสรีภาพในร่างกาย ตามมาตรา** 19

<u>องค์ประกอบความผิด</u>

ก) ผู้ใด

ข) กระทำการอันเป็นโจรสลัด

ค) โดยเจตนา

ง) โดย

— หน่วงเหนี่ยว

— กักขัง หรือ

— กระทำด้วยประการใด ๆ ให้ผู้อื่นปราศจากเสรีภาพในร่างกาย

<u>โทษ</u> จำคุกตั้งแต่ 5 ปีถึง 10 ปีและปรับตั้งแต่ 50,000 บาทถึง 100,000 บาท

(6) **ความผิดกระทำการอันเป็นโจรสลัดโดยชิงทรัพย์หรือปล้นทรัพย์ตามมาตรา** 20

องค์ประกอบความผิด

ก) ผู้ใด

ข) กระทำการอันเป็นโจรสลัด

ค) โดยเจตนา

ง) โดย

— ชิงทรัพย์ หรือ

— ปล้นทรัพย์

โทษ จำคุกตั้งแต่ 10 ปีถึง 20 ปีและปรับตั้งแต่ 100,000 บาทถึง 200,000 บาท

ชิงทรัพย์หรือปล้นทรัพย์ตามมาตรานี้มีความหมายเช่นเดียวกับการชิงทรัพย์ มาตรา 339 หรือปล้นทรัพย์ มาตรา 340 ตามประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งจะกล่าวถึงความผิดดังกล่าวในลำดับต่อไป

4) เหตุเพิ่มโทษ

(1) ถ้าการกระทำความผิดอันเป็นโจรสลัดตามมาตรา 15 ถึงมาตรา 20 ได้มีลักษณะการกระบางอย่างตามต่อไปนี้ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัด พ.ศ. 2534 กำหนดให้ลงโทษหนักขึ้นด้วยกัน 4 ประการคือ

(1.1) ได้กระทำโดยข่มขืนกระทำชำเราหญิงซึ่งมิใช่ภรรยาของตน โดยขู่เข็ญด้วยประการใด ๆ โดยใช้กำลังประทุษร้ายโดยหญิงอยู่ในภาวะที่ไม่สามารถขัดขืนได้ หรือโดยทำให้หญิงเข้าใจผิดว่าตนเป็นบุคคลอื่น ตามมาตรา 21

องค์ประกอบความผิด

ก) ผู้ใด

ข) กระทำความผิดตามมาตรา 15 ถึง 20

ค) ได้กระทำ

— โดยข่มขืนกระทำชำเราหญิงซึ่งมิใช่ภรรยาของตน

— โดยขู่เข็ญด้วยประการใด ๆ

— โดยใช้กำลังประทุษร้าย

— โดยหญิงอยู่ในภาวะที่ไม่สามารถขัดขืนได้ หรือ

— โดยทำให้หญิงเข้าใจผิดว่าตนเป็นบุคคลอื่น

<u>โทษ</u>

ก) ประหารชีวิต

ข) จำคุกตลอดชีวิต หรือ

ค) จำคุกตั้งแต่ 10 ปีถึง 20 ปีและปรับตั้งแต่ 100,000 ถึง 200,000 บาท

(1.2) ได้กระทำโดยแสดงความทารุณจนเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับอันตรายแก่กายหรือจิตใจ ใช้อาวุธ ใช้ปืนยิง ใช้วัตถุระเบิด หรือกระทำทรมาน ตามมาตรา 22

<u>องค์ประกอบความผิด</u>

ก) ผู้ใด

ข) กระทำความผิดตามมาตรา 15 ถึง 20

ค) ได้กระทำ

— แสดงความทารุณจนเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับอันตรายแก่กายหรือจิตใจ

— ใช้อาวุธ

— ใช้ปืนยิง

— ใช้วัตถุ

— ระเบิด หรือ

— กระทำทรมาน

<u>โทษ</u>

ก) ประหารชีวิต

ข) จำคุกตลอดชีวิต หรือ

ค) จำคุกตั้งแต่ 15 ปีถึง 20 ปีและปรับตั้งแต่ 150,000 บาทถึง 200,000 บาท

(1.3) ได้กระทำจนเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับอันตรายสาหัส ตามมาตรา 23

<u>องค์ประกอบความผิด</u>

ก) ผู้ใด

ข) กระทำความผิดตามมาตรา 15 ถึง 20

ค) จนเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับอันตรายสาหัส

<u>โทษ</u>

ก) ประหารชีวิต

ข) จำคุกตลอดชีวิต หรือ

ค) จำคุกตั้งแต่ 15 ปีถึง 20 ปีและปรับตั้งแต่ 150,000 บาทถึง 200,000 บาท

(1.4) ได้กระทำจนเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย ตามมาตรา 24

<u>องค์ประกอบความผิด</u>

ก) ผู้ใด

ข) กระทำความผิดตามมาตรา 15 ถึง 20

ค) จนเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย

<u>โทษ</u>

โทษประหารชีวิต

(2) ถ้ากระทำการอันเป็นโจรสลัดโดยใช้เรือรบ เรือของรัฐบาลหรืออากาศยานของรัฐบาลซึ่งตนได้เข้ายึดหรือเข้าควบคุม หรือโดยกระทำต่อเรือของรัฐบาล พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัด พ.ศ. 2534 มาตรา 25 กำหนดให้ลงโทษหนักขึ้นดังนี้

<u>องค์ประกอบความผิด</u>

ก) ผู้ใด

ข) กระทำการอันเป็นโจรสลัด

ค) โดยใช้

— เรือรบ

— เรือรบของรัฐบาล หรือ

— อากาศยานของรัฐบาลตน

ซึ่งตนได้เข้ายึดหรือเข้าควบคุม หรือ

ง) โดยกระทำต่อเรือของรัฐบาล

<u>โทษ</u>

ระวางโทษเป็นสองเท่าของโทษที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้น

5) ผู้สนับสนุนการกระทำความผิด

ผู้ใดเป็นผู้สนับสนุนการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องระวางโทษเช่นเดียวกับตัวการในความผิดนั้น (มาตรา26)

6) การพยายามกระทำความผิด

ผู้ใดพยายามกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องระวางโทษเช่นเดียวกับผู้กระทำความผิดสำเร็จ (มาตรา 27)

2.6.2 ประมวลกฎหมายอาญา

ความผิดการกระทำอันเป็นโจรสลัดนั้น เกี่ยวข้องและอาจใช้กฎหมายอาญาได้ดังนี้

มาตรา 339 บัญญัติว่า

“ผู้ใดลักทรัพย์โดยใช้กำลังประทุษร้าย หรือขู่เข็ญว่า ในทันใดนั้นจะใช้กำลังประทุษร้ายเพื่อ

(1) ให้ความสะดวกแก่การลักทรัพย์หรือการพาทรัพย์นั้นไป

(2) ให้ยื่นให้ซึ่งทรัพย์นั้น

(3) ยึดถือเอาทรัพย์นั้นไว้

(4) ปกปิดการกระทำความผิดนั้น หรือ

(5) ให้พ้นจากการจับกุม

ผู้นั้นกระทำความผิดฐานชิงทรัพย์ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปี ถึงสิบปีและปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงสองหมื่นบาท...”

ความผิดฐานชิงทรัพย์ต้องมีมูลเหตุชักจูงใจ “ทุจริต” หรือเจตนาพิเศษอย่างใดอย่างหนึ่ง 5 ประการ คือ(1) ให้ความสะดวกแก่การลักทรัพย์หรือการพาทรัพย์นั้นไป (2) ให้ยื่นให้ซึ่งทรัพย์นั้น (3) ยึดถือเอาทรัพย์นั้นไว้ (4)ปกปิดการกระทำความผิดนั้น หรือ (5) ให้พ้นจากการจับกุม และต้องเป็นมูลเหตุจูงใจให้ผู้กระทำใช้กำลังประทุษร้ายหรือขู่เข็ญว่าทันใดนั้นจะใช้กำลังประทุษร้าย ซึ่งการใช้กำลังประทุษร้ายเป็นไปตามความหมายในประมวลกฎหมายอาญามาตรา 1 (6) “การใช้กำลังประทุษร้าย หมายความว่า ทำการประทุษร้ายแก่กาย หรือจิตใจของบุคคล ไม่ว่าจะทำด้วยใช้แรงกายภาพหรือด้วยวิธีอื่นใด และให้ หมายความรวมถึงการกระทำใด ๆ ซึ่งเป็นเหตุให้บุคคลหนึ่งบุคคลใดอยู่ใน ภาวะที่ไม่สามารถขัดขืนได้ ไม่ว่าจะโดยใช้ยาทำให้มึนเมา การสะกดจิตหรือ วิธีอื่นใดอันคล้ายคลึงกัน”

มาตรา 340 บัญญัติว่า

“ผู้ใดชิงทรัพย์โดยร่วมกันกระทำความผิดด้วยกันตั้งแต่ สามคนขึ้นไป ผู้นั้นกระทำความผิดฐานปล้นทรัพย์ต้องระวางโทษจำคุก ตั้งแต่สิบปีถึงสิบห้าปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสามหมื่นบาท...”

องค์ประกอบความผิดในส่วนนี้การกระทำและในส่วนของจิตใจเป็นเช่นเดียวกันกับความผิดฐานชิงทรัพย์ ผู้กระทำต้องรู้ข้อเท็จจริงที่ทำให้รับโทษหนักขึ้น ถ้าผู้กระทำไม่รู้ว่ามีผู้ร่วมกระทำถึงสามคน ความผิดของผู้ที่ไม่รู้ข้อเท็จจริงนั้นก็ไม่เป็นปล้นทรัพย์[44]

ความผิดฐานปล้นทรัพย์รองรับความผิดโจรสลัดได้[45] เพราะการกระทำอันเป็นโจรสลัดมักจะมีผู้ร่วมทำความผิดเป็นจำนวนมากอย่างเช่นลูกเรือทั้งลำ เป็นต้น และความผิดฐานปล้นทรัพย์ก็มีการใช้กำลังเช่นเดียวกับการกระทำอันเป็นโจรสลัดที่ใช้ความรุนแรงเช่นกัน

ประมวลกฎหมายอาญาได้บัญญัติถึงเรื่องหลักอำนาจลงโทษสากลไว้ในมาตรา 7 ที่เกี่ยวกับการกระทำอันเป็นโจรสลัด

มาตรา 7 บัญญัติว่า “ผู้ใดกระทำความผิดดังระบุไว้ต่อไปนี้นอกราชอาณาจักร จะต้องรับโทษในราชอาณาจักร คือ ... (3) ความผิดฐานชิงทรัพย์ ตามที่บัญญัติไว้ใน มาตรา 339 และ ความผิดฐานปล้นทรัพย์ตามที่บัญญัติไว้ใน มาตรา 340 ซึ่งได้กระทำในทะเลหลวง”

กรณีตามมาตรา 7 (3) นี้เป็นการกระทำความผิดที่เป็นภัยคุกคามต่อความปลอดภัยแห่งการสัญจรไปมาในทะเลหลวง เพราะเป็นการกระทำที่เข้าข่ายการเป็นโจรสลัดจึงควรลงโทษผู้กระทำในราชอาณาจักรได้ แม้ว่าผู้กระทำและผู้เสียหายจะเป็นคนต่างด้าวด้วยกันก็ตาม[46] มาตรานี้ได้กำหนดให้ถือว่าการปล้นทรัพย์ในทะเลหลวงต้องรับโทษในราชอาณาจักรแม้การกระทำความผิดจะไม่ได้เกิดในราชอาณาจักร ซึ่งเป็นการใช้ศาลไทยมีอำนาจดำเนินคดีโจรสลัดได้ตามภาระหน้าที่ที่มีอยู่ตามกฎหมายระหว่างประเทศ แต่ความผิดชิงทรัพย์เป็นกรณีร่วมกันทำผิดน้อยกว่าสามคนความร้ายแรงจึงไม่ถึงขั้นเป็นการกระทำอันเป็นโจรสลัด

ในกรณีที่ความผิดโจรสลัดเกิดขึ้นบนเรือไทย หรือเรือไทยเป็นเรือโจรสลัด ศาลไทยย่อมมีอำนาจศาลตามหลักรัฐเจ้าของธง แม้ว่าความผิดนั้นจะเกิดขึ้นในทะเลหลวงและความผิดนั้นอาจไม่

---

[44] จิตติ ติงศภัทิย์, กฎหมายอาญาภาค 2 ตอน 2 และภาค3, พิมพ์ครั้งที่ 6 (กรุงเทพมหานคร : สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา, 2545), หน้า 794.

[45] สมบูรณ์ เสงี่ยมบุตร และ พรชัย ด่านวิวัฒน์, กฎหมายอาญาระหว่างประเทศ, หน้า 41.

[46] เกียรติขจร วัจนสวัสดิ์, คำอธิบายกฎหมายอาญาภาค 1,พิมพ์ครั้งที่ 9 (กรุงเทพมหานคร : ห้างหุ้นส่วนจำกัดจิรรัชการพิมพ์, 2549), หน้า 59.

เข้าข่ายโจรสลัดตามกฎหมายระหว่างประเทศก็ตามเพราะกฎหมายไทยสามารถใช้บังคับกับเรือไทยได้ทุกความผิด[47]

จากการพิจารณากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกระทำอันเป็นโจรสลัดตามประมวลกฎหมายอาญาและพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัดนั้นเห็นได้ว่าความผิดการกระทำอันเป็นโจรสลัดตามประมวลกฎหมายอาญาจำกัดอยู่เพียงแค่การชิงทรัพย์และการปล้นทรัพย์ตามมาตรา 339 และ มาตรา 340 ซึ่งต้องเป็นการกระทำในทะเลจึงจะอยู่ในอำนาจศาลไทยสามารถดำเนินคดีได้ อีกทั้งบทลงโทษตามมาตรา 339 และ มาตรา 340 นั้นสูงสุดคือจำคุก 15 ปี และปรับ 30,000 บาท เว้นแต่จะเข้าเหตุฉกรรจ์เพิ่มโทษซึ่งจะมีโทษหนักขึ้นไป เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับกฎหมายป้องกันและปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัดที่บัญญัติออกมาภายหลังจะเห็นได้ว่ากฎหมายดังกล่าวได้บัญญัติถึงลักษณะการกระทำความผิดการกระทำอันเป็นโจรสลัดไว้อย่างกว้างขวางและครอบคลุมไม่จำกัดเฉพาะการชิงทรัพย์และปล้นทรัพย์อย่างเช่นประมวลกฎหมายอาญา อีกทั้งยังมีบทลงโทษที่รุนแรงกว่าในประมวลกฎหมายอาญาและมีบทเพิ่มโทษผู้กระทำความผิดกรณีเข้าเหตุฉกรรจ์ตามที่กฎหมายดังกล่าวบัญญัติไว้ ดังนั้นการตรากฎหมายป้องกันและปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัดนี้จึงเป็นการทำให้การป้องกันและปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัดมีประสิทธิภาพมากขึ้นไป

ลักษณะการกระทำความผิด	**ประมวลกฎหมายอาญา**	**พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัด**
ยึดหรือเข้าควบคุมเรือ	-	มาตรา 15 โทษจำคุกตั้งแต่ 5 ปีถึง 10 ปีและปรับตั้งแต่ 50,000 บาทถึง 100,000 บาท
ทำลายเรือ	-	มาตรา 16 โทษประหารชีวิต จำคุกตลอดชีวิต หรือจำคุกตั้งแต่ 1 ปีถึง 20 ปี
ทำให้เกิดความเสียหายแก่เรือ	-	มาตรา 17 โทษจำคุกตั้งแต่ 6 เดือนถึง

[47] สมบูรณ์ เสงี่ยมบุตร และ พรชัย ด่านวิวัฒน์, กฎหมายอาญาระหว่างประเทศ,หน้า 41.

เป็นอันตรายแก่บุคคลในเรือ		7 ปีและปรับตั้งแต่ 5,000 บาทถึง 70,000 บาท
ทำให้เกิดความเสียหายแก่เรือเป็นอันตรายแก่เรือ	-	มาตรา 18 โทษจำคุกตั้งแต่ 6 เดือนถึง 5 ปี หรือปรับไม่เกิน 50,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
หน่วงเหนี่ยวกักขัง หรือกระทำประการใด	-	มาตรา 19 โทษจำคุกตั้งแต่ 5 ปีถึง 10 ปีและปรับตั้งแต่ 50,000 บาทถึง 100,000 บาท
ชิงทรัพย์	(กระทำในทะเลหลวง)มาตรา 339 ระวางโทษจำคุกตั้งแต่5ปี ถึง10ปี และปรับตั้งแต่10,000บาทถึง 20,000บาท	มาตรา 20 โทษจำคุกตั้งแต่ 10 ปีถึง 20 ปีและปรับตั้งแต่ 100,000 บาทถึง 200,000บาท
ปล้นทรัพย์	(กระทำในทะเลหลวง) มาตรา 340 ระวางโทษจำคุกตั้งแต่10ปีถึง15ปี และปรับตั้งแต่20,000บาทถึง 30,000 บาท	มาตรา 20 โทษจำคุกตั้งแต่ 10 ปีถึง 20 ปีและปรับตั้งแต่ 100,000 บาทถึง 200,000บาท
สนับสนุนการกระทำความผิด	มาตรา 84 ระวางโทษ2ใน3ส่วน	มาตรา 26 ระวางโทษเช่นเดียวกับตัวการ
พยายามการกระทำความผิด	มาตรา 80 และ 81 ระวางโทษ2ใน3 ส่วน	มาตรา 27 ระวางโทษเช่นเดียวกับผู้กระทำความผิดสำเร็จ
เขตอำนาจศาลไทย	มาตรา 7 กระทำความผิดชิงทรัพย์และปล้นทรัพย์ในทะเลหลวง จะต้องรับโทษในราชอาณาจักร	มาตรา 28 กระทำความผิดตามกฎหมายนี้นอกราชอาณาจักรจะต้องรับโทษในราชอาณาจักร

ตาราง 4 : เปรียบเทียบการกระทำอันเป็นโจรสลัดและบทลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญาและพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัด

2.6.3 สภาพการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับความผิดฐานโจรสลัดประเทศไทย

แม้ว่าประเทศไทยจะได้มีการตราพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัด พ.ศ. 2534 ออกใช้บังคับเพื่อให้สอดคล้องกับกฎหมายระหว่างประเทศและกฎหมายต่างประเทศแล้วก็ตาม แต่ในทางปฏิบัตินั้นยังคงมีปัญหาการใช้บังคับกฎหมายอยู่รายประการดังต่อไปนี้[48]

1) ปัญหาองค์ประกอบความผิดการกระทำอันเป็นโจรสลัด

จากความหมายของคำว่า “การกระทำอันเป็นโจรสลัด” ตามมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัด พ.ศ. 2534 สามารถพิจารณาได้ดังนี้

ปัญหาองค์ประกอบเรื่องเรือ ตามกฎหมายดังกล่าวได้กำหนดว่าจะเป็นการกระอันเป็นโจรสลัดได้ต้องมีเรือ 2 ลำ คือเรือที่เป็นโจรสลัดกับเรือที่เป็นเหยื่อ แต่ตามกฎหมายเกี่ยวกับโจรสลัดของต่างประเทศเช่นฟิลิปปินส์ มีเรือเพียงลำเดียวคือเรือของโจรสลัดก็เป็นความผิดฐานกระทำการอันเป็นโจรสลัดได้

ปัญหาองค์ประกอบเรื่องพื้นที่ ตามมาตรา 4 ได้กำหนดเฉพาะการกระทำในทะเลหลวง หรือเขตเศรษฐกิจจำเพาะ เท่านั้น แต่ในเหตุผลท้ายพระราชบัญญัติกลับบัญญัติว่าโจรสลัดสามารถเกิดขึ้นได้ในน่านน้ำอาณาเขตได้

ปัญหาองค์ประกอบด้านการกระทำที่มุ่งส่วนตัว การกระทำอันเป็นโจรสลัดตามพระราชบัญญัตินี้เป็นการกระทำที่ต้องมุ่งไปเพื่อประโยชน์ส่วนตัวของผู้กระทำอันเป็นโจรสลัดโดยแท้ ไม่ได้เกี่ยวข้องกับการเมืองแต่อย่างไร

2) ปัญหาเจ้าหน้าที่และการใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่ทหารเรือ

ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัด พ.ศ. 2534 กำหนดให้เจ้าหน้าที่ทหารเรือเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ทหารเรือเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติการ

---

[48] สมเจตน์ มงคลหัตถี, “ปัญหากฎหมายว่าด้วยการปราบปรามโจรสลัด,” หน้า 128 – 162.

ตามพระราชบัญญัติ และได้ให้อำนาจแก่เจ้าหน้าที่ทหารเรืออย่างกว้างขวางและเป็นอำนาจในการใช้ดุลพินิจเสียเป็นส่วนใหญ่ เช่น ในมาตรา 6 ให้มีอำนาจตรวจสอบเรือที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าจะมีหรือได้มีการกระทำอันเป็นโจรสลัด “เหตุอันควรสงสัย” โดยความหมายแล้วไม่มีหลักเกณฑ์และขอบจำกัด จึงอาจเกิดปัญหาในเรื่องความไม่เป็นธรรมและอาจเกิดความเสียหายได้ เช่น ภาระค่าใช้จ่าย ค่าเสียหาย ชื่อเสียงของประเทศ เป็นต้น

3) **ปัญหาความผิดฐานการกระทำอันเป็นโจรสลัดและความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา**

ปัญหาความผิดการกระทำอันเป็นโจรสลัด ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัด พ.ศ. 2534 ในกรณีชิงทรัพย์และปล้นทรัพย์ตามมาตรา 20 กับความผิดฐานชิงทรัพย์และปล้นทรัพย์ในทะเลหลวง ตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 7(3) นี้ ความผิดทั้งสองบทบัญญัติให้ต้องรับโทษในราชอาณาจักรเช่นเดียวกัน แต่มีวัตถุประสงค์ต่างกันคือ ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัด พ.ศ. 2534 มุ่งถึงการกระทำอันเป็นโจรสลัดที่เกิดขึ้นในเรือหรืออากาศยานลำหนึ่ง ที่กระทำต่อเรืออีกลำหนึ่งในเขตเศรษฐกิจจำเพาะหรือในทะเลหลวง แต่ตามประมวลกฎหมายอาญามุ่งถึงการกระทำความผิดที่เกิดขึ้นในเรือหรืออากาศยานลำเดียวกับในทะเลหลวง ความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาจึงแคบกว่าการกระทำอันเป็นโจรสลัดตามพระราชบัญญัติดังกล่าว[49]

2.7 กฎหมายระหว่างประเทศเกี่ยวกับการกระทำอันเป็นโจรสลัด

ในปัจจุบันการกระทำอันเป็นโจรสลัดได้มีรูปแบบที่เปลี่ยนไปและมีวิวัฒนาการที่มากขึ้น มีการใช้อากาศยานโดยเฉพาะเฮลิคอปเตอร์และเครื่องบินที่จอดบนผิวน้ำ กฎหมายระหว่างประเทศจึงได้เพิ่มอากาศยานให้เป็นอากาศยานโจรสลัดหรืออากาศยานที่ถูกกระทำโดยโจรสลัดซึ่งแต่เดิมมีเฉพาะเรือเท่านั้นที่เกี่ยวข้องกับอาชญากรรมนี้

[49] เรื่องเดียวกัน

กฎหมายจารีตประเพณีระหว่างประเทศที่เกี่ยวกับโจรสลัดซึ่งมีมาแต่โบราณได้ถูกประมวลไว้ในอนุสัญญาอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 (United Nations Convention on the Law of the Sea 1982) ทำให้ความผิดการกระทำอันเป็นโจรสลัดกลายเป็นกฎหมายระหว่างประเทศลายลักษณ์อักษรด้วย แม้ประเทศใดที่ไม่ได้เป็นภาคีของอนุสัญญาอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ.1982 ในเรื่องความผิดการกระทำอันเป็นโจรสลัดก็ต้องปฏิบัติตามอนุสัญญาดังกล่าวเช่นกัน[50] ในฐานะเป็นกฎหมายจารีตประเพณีระหว่างประเทศ การกระทำอันเป็นโจรสลัดเกิดขึ้นในทะเลหลวงไม่อยู่ภายใต้อำนาจของรัฐใด ๆ เพราะรัฐต่าง ๆ มุ่งใช้อำนาจศาลของตนภายในดินแดนของตน[51]

อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 ที่เกี่ยวกับการกระทำอันเป็นโจรสลัดในข้อ 100-107 ได้นำต้นแบบมาจากอนุสัญญาเจนีวาว่าด้วยเรื่องทะเลหลวง ค.ศ. 1958 ข้อ 14 – 21 มาจึงมีเนื้อหาที่คล้ายคลึงกัน โดยอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 ได้บัญญัติเรื่องเกี่ยวกับการกระทำอันเป็นโจรสลัดกล่าวสรุปได้ดังนี้

ข้อ 100 ได้บัญญัติให้เป็นหน้าที่ร่วมกันในการปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัด ที่ทุกรัฐจะร่วมมือกันอย่างสุดความสามารถในการปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัดในทะเลหลวงหรือที่อื่นๆ ภายนอกเขตอำนาจของแต่ละรัฐ

ข้อ 101 ได้บัญญัติถึงคำนิยามของการกระทำอันเป็นโจรสลัดตามที่กล่าวถึงในข้างต้นว่าหมายถึง (1) การกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายที่ใช้ความรุนแรงหรือหน่วงเหนี่ยวกักขัง หรือการกระทำปล้นสะดมซึ่งได้ทำลงเพื่อวัตถุประสงค์ส่วนตัวโดยลูกเรือหรือผู้โดยสารของเรือเอกชนหรืออากาศยานและมุ่งกระทำตามนี้ (ก) ในทะเลหลวง กระทำต่อเรือหรืออากาศยานลำอื่น ต่อบุคคลหรือทรัพย์สินในเรือหรืออากาศยานนั้น (ข) กระทำต่อเรือ อากาศยาน บุคคลหรือทรัพย์สินที่อยู่นอกเขตอำนาจของรัฐ (2) การกระทำที่มีส่วนร่วมโดยสมัครใจในการดำเนินของเรือหรือของอากาศยานโดยรู้ข้อเท็จจริงที่ทำให้เรือหรืออากาศยานเป็นเป็นเรือหรืออากาศยานโจรสลัด (3)การกระทำที่เป็นการส่งเสริม หรือจงใจอำนวยความสะดวกในแก่การกระทำตามอนุวรรค (1) หรือ (2)

---

[50] สมบูรณ์ เสงี่ยมบุตร และ พรชัย ด่านวิวัฒน์, กฎหมายอาญาระหว่างประเทศ, หน้า 38.

[51] เรื่องเดียวกัน

ข้อ 102 ได้บัญญัติถึงการกระทำอันเป็นโจรสลัดโดยเรือรบ เรือของรัฐบาล หรืออากาศยานของรัฐบาลซึ่งลูกเรือได้ก่อกบฏและเข้าควบคุมเรือหรืออากาศยานนั้น ให้ถือเสมือนว่าเป็นการกระทำโดยเรือหรืออากาศยานของเอกชน

ข้อ 103 ได้บัญญัติให้คำนิยามเรือหรืออากาศยานโจรสลัด ว่าถ้าบุคคลที่มีอำนาจควบคุมได้จงใจใช้เรือหรืออากาศยานนั้นเพื่อความมุ่งประสงค์ที่จะกระทำการในข้อ 101 ให้ใช้บังคับหากเรือหรืออากาศยานนั้นอยู่ในความควบคุมของบุคคลซึ่งมีความผิดในการกระทำนั้น

ข้อ 104 ได้บัญญัติเรื่องการคงหรือเสียสัญชาติของเรือหรืออากาศยานโจรสลัด แม้ว่ากลายเป็นเรือหรืออากาศยานโจรสลัด การคงหรือเสียสัญชาติให้เป็นไปตามกฎหมายของรัฐที่ได้สัญชาตินั้นมา

ข้อ 105 ได้บัญญัติเรื่องการยึดเรือหรืออากาศยานโจรสลัดว่ารัฐทุกรัฐอาจยึดเรือหรืออากาศยานโจรสลัดหรือเรือหรืออากาศยานที่ถูกยึดไปและอยู่ภายใต้การควบคุมของโจรสลัดและอาจจับกุมและยึดทรัพย์สินบนเรือนั้นได้

ข้อ 106 และข้อ 107 ได้บัญญัติว่ารัฐอาจมีความรับผิดสำหรับความเสียหายจากการยึดเรือหรืออากาศยานโดยไม่มีมีมูลเหตุเพียงพอและการยึดเรือหรืออากาศยานเพราะเหตุอันเป็นโจรสลัดอาจกระทำได้โดยเรือรบหรืออากาศยานทหาร หรืออากาศยานอื่นที่มีเครื่องหมายแสดงว่าได้รับมอบอำนาจจากรัฐบาล และข้อ 111 ได้บัญญัติถึงเรื่องสิทธิการขึ้นตรวจว่ามีกรณีใดบ้าง

2.8 กฎหมายที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการกระทำอันเป็นโจรสลัดในต่างประเทศ

2.8.1 ประเทศสหรัฐอเมริกา

ตามรัฐธรรมนูญแห่งสหรัฐอเมริกา ค.ศ. 1789 มาตรา 1 ข้อ 8 บัญญัติให้รัฐสภามีอำนาจในการกำหนดความผิดและโทษแก่ความผิดฐานโจรสลัดและความผิดอาญาที่ร้ายแรงที่กระทำในทะเลหลวงและการทำผิดกฎหมายนานาชาติ ดังนั้นรัฐบาลกลางของสหรัฐอเมริกาได้ตรากฎหมายอาญากลาง (Federal Crimes Act) ฉบับแรกในปี 1790 ส่วนกฎหมายในปัจจุบันการกระทำอันเป็นโจรสลัดบัญญัติอยู่ในกฎหมายสหรัฐอเมริกา (United states code) หมวด 18

มาตรา 1651[52] “ผู้ใดก็ตามในทะเลหลวงกระทำความผิดฐานโจรสลัดตามที่กำหนดโดยกฎหมายระหว่างประเทศและหลังจากนั้นถูกนำตัวมาที่หรือถูกพบในสหรัฐจะถูกลงโทษจำคุกตลอดชีวิต”

มาตรา 1652 [53]“ผู้ใดเป็นพลเมืองฆ่าคนหรือปล้นทรัพย์หรือทำการเป็นปฏิปักษ์ต่อประเทศหรือต่อพลเมืองของประเทศในทะเลหลวงโดยได้รับคำสั่งจากรัฐหรือโดยได้รับมอบหมาย ให้ถือเป็นโจรสลัดและต้องระวางโทษจำคุกตลอดชีวิต”

ประเทศสหรัฐอเมริกาไม่ได้บัญญัติให้การกระทำอันเป็นโจรสลัดเป็นกฎหมายพิเศษแยกออกจากประมวลกฎหมายอาญาอย่างในประเทศไทย แต่ตราไว้ในประมวลกฎหมายอาญานั่นเองโดยถือว่าการกระทำโจรสลัดเป็นความผิดสากลซึ่งสอดคล้องตามกฎหมายระหว่างประเทศ

2.8.2 ประเทศฟิลิปปินส์

ประเทศฟิลิปปินส์ได้มีบทบัญญัติให้การกระทำอันเป็นโจรสลัดปรากฏอยู่ในประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับปรับปรุง) หมวดที่ 3 “โจรสลัดและกบฏในทะเลหลวง” ดังนี้

มาตรา 122[54] โจรสลัดทั่วไปและกบฏในทะเลหลวง

---

[52] 18 USC § 1651 - Piracy under law of nations “Whoever, on the high seas, commits the crime of piracy as defined by the law of nations, and is afterwards brought into or found in the United States, shall be imprisoned for life”

[53] 18 USC § 1652 -Whoever, being a citizen of the United States, commits any murder or robbery, or any act of hostility against the United States, or against any citizen thereof, on the high seas, under color of any commission from any foreign prince, or state, or on pretense of authority from any person, is a pirate, and shall be imprisoned for life.

[54] The Revised Penal Code of the Philippines, Art.122. “Piracy in general and mutiny on the high seas. — The penalty of reclusion temporal shall be inflicted upon any person who, on the high seas, shall attack or seize a vessel or, not being a member of its complement nor a passenger, shall seize the whole or part of the cargo of said vessel, its equipment, or personal belongings of its complement or passengers. The same penalty shall be inflicted in case of mutiny on the high seas.”

กำหนดให้ลงโทษจำคุกโดยมีกำหนดเวลาแก่บุคคลที่เมื่ออยู่ในทะเลหลวงได้โจมตีหรือยึดเรือไม่ว่าจะเป็นสมาชิกของเรือหรือเป็นผู้โดยสาร ยึดสินค้าทั้งหมดหรือบางส่วนในเรือ หรืออุปกรณ์เรือ หรือทรัพย์สินส่วนตัวของคนเรือหรือผู้โดยสาร

ต้องระวางโทษเช่นเดียวกับการกระทำกบฏในทะเลหลวง

มาตรา 123[55] การกระทำการอันเป็นโจรสลัดบางประเภท

กำหนดให้ลงโทษจำคุกโดยมีกำหนดเวลาหรือจำคุกตลอดชีวิตแก่ผู้กระทำผิดตามมาตราก่อนนี้ ภายใต้การกระทำต่อไปนี้

(1) เมื่อใดที่ผู้นั้นยึดเรือโดยเข้าไปเทียบเรือหรือยิงบนเรือนั้น

(2) เมื่อใดที่โจรสลัดได้ทิ้งเหยื่อให้อยู่ในสถานการณ์ที่ไม่สามารถช่วยตนเองได้ หรือ

(3) เมื่อใดที่การกระทำนั้นได้ทำให้ผู้อื่นถึงแก่ความตายโดยเจตนา ทำร้ายร้างกายบาดเจ็บหรือข่มขืนกระทำชำเรา

ประเทศฟิลิปปินส์ไม่ได้ตรากฎหมายพิเศษเกี่ยวกับการกระทำอันเป็นโจรสลัดไว้โดยเฉพาะอย่างประเทศไทย แต่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญาซึ่งมีองค์ประกอบความผิดคล้ายกับพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัด พ.ศ. 2534 ของประเทศไทย ยกเว้นในเรื่องการกระทำอันเป็นกบฏที่ของไทยบัญญัติฐานความผิดอยู่ในประมวลกฎหมายอาญา

2.8.3 ประเทศมาเลเซีย

ประเทศประเทศมาเลเซียเป็นประเทศที่มีลักษณะเป็นเกาะ ติดทะเล อยู่บริเวณช่องแคบมะละกาซึ่งเป็นเส้นทางเดินเรือที่สำคัญของโลก ช่องแคบมะละกาเปรียบเสมือนเป็นประตูใหญ่ (Main

---

[55] The Revised Penal Code of the Philippines Art. 123. “Qualified piracy. — The penalty of reclusion temporal to death shall be imposed upon those who commit any of the crimes referred to in the preceding article, under any of the following circumstances: 1. Whenever they have seized a vessel by boarding or firing upon the same; 2. Whenever the pirates have abandoned their victims without means of saving themselves; or 3. Whenever the crime is accompanied by murder, homicide, physical injuries or rape.”

Gate)[56] ที่มีความสำคัญในการเชื่อมต่อระหว่างมหาสมุทรอินเดียและมหาสมุทรแปซิฟิกและยังเป็นเส้นทางในการเชื่อมเศรษฐกิจและการค้าระหว่างประเทศที่สำคัญของโลก ปัญหาเรื่องโจรสลัดที่เกิดในบริเวณดังกล่าวจึงกระทบต่อประเทศระบบเศรษฐกิจ ระบบขนส่งทางทะเล ระบบอุตสาหกรรมอย่างมาก แม้ว่าประเทศมาเลเซียจะมีเหตุการณ์การกระทำอันเป็นโจรสลัดเกิดขึ้นบ่อยครั้ง แต่ประเทศมาเลเซียยังไม่มีการตรากฎหมายป้องกันและปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัดขึ้นมาเฉพาะ เพียงแต่อยู่ในระหว่างการร่างกฎหมายป้องการและปราบปรามโจรสลัดฉบับใหม่ขึ้นมา โดยร่างกฎหมายฉบับใหม่นี้จะบัญญัติให้สอดคล้องกับอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 และเพื่ออุดช่องว่างทางกฎหมายที่มีอยู่[57] ดังนั้นในปัจจุบันการลงโทษความผิดการกระทำอันเป็นโจรสลัดของประเทศมาเลเซียจึงต้องเป็นไปตามประมวลกฎหมายอาญาของประเทศมาเลเซีย[58] เท่านั้น โดยในมาตรา 390 และมาตรา 392 เป็นบทบัญญัติทั่วไปของความผิดฐานปล้น

---

[56] สุรศักดิ์ ทองเพชร, "ผู้ร้ายในช่องแคบมะละกา : โจรสลัดหรือผู้ก่อการร้าย," กระแสอาคเนย์ (Southeast Current) ปีที่ 2, 16 (เมษายน 2548) : 31.

[57] Malaysia to make new law to fight piracy [ออนไลน์], 24 มีนาคม 2554. แหล่งที่มา : http://www.sify.com/news/malaysia-to-make-new-law-to-fight-piracy-news-international-ldymaffjbfe.html

[58] Penal Code (Act574)

Section 390. Robbery.

(1) In all robbery there is either theft or extortion.

(2) Theft is "robbery", if, in order to commit theft, or in committing the theft, or in carrying away or attempting to carry away property obtained by the theft, the offender, for that end, voluntarily causes

or attempts to cause to any person death, or hurt, or wrongful restraint, or fear of instant death, or of instant hurt, or of instant wrongful restraint.

(3) Extortion is "robbery", if the offender, at the time of committing the extortion, is in the presence of the person put in fear and commits the extortion by putting that person in fear of instant death, of instant hurt, or of instant wrongful restraint to that person or to some other person, and, by so putting in fear, induces the person so put in fear then and there to deliver up the thing extorted.

Section 391. Gang robbery.

When two or more persons conjointly commit or attempt to commit a robbery, or where the whole number of persons conjointly committing or attempting to commit a robbery, and of persons present

and aiding such commission or attempt, amount to two or more, every person so committing, attempting, or aiding, is said to commit "gang-robbery".

Section 392. Punishment for robbery.

Whoever commits robbery shall be punished with imprisonment for a term which may extend to fourteen years, and he shall also be liable to fine or to whipping.

ว่าการปล้นนั้นหมายถึงการขโมยรวมถึงการบีบบังคับขู่เข็ญ มาตรา 391 และมาตรา 395 เป็นความผิดฐานร่วมกันสองคนหรือหลายคนร่วมกันปล้นทรัพย์ และมาตรา 396 เป็นความผิดฐานร่วมกันปล้นทรัพย์และกระทำการฆาตกรรม

นอกจากนี้กฎหมายประเทศมาเลเซียยังบัญญัติให้การกระทำความผิดในทะเลหลวงอยู่ในอำนาจของศาลประเทศมาเลเซียได้ ปรากฏในมาตรา 22 แห่งกฎหมายว่าด้วยเขตอำนาจศาล 1964[59] บัญญัติว่าการกระทำการอันเป็นโจรสลัดหากเกิดขึ้นในทะเลหลวงให้อยู่ในอำนาจของศาลประเทศมาเลเซีย

เมื่อพิจารณากฎหมายของประเทศมาเลเซียเปรียบเทียบกับประเทศไทยจะเห็นได้ว่าต่างกันตรงที่ประเทศมาเลเซียยังไม่มีการตรากฎหมายป้องกันและปราบปรามการกระทำการอันเป็นโจรสลัดอย่างประเทศไทย มีเพียงกฎหมายอาญาและกฎหมายเรื่องเขตอำนาจศาลที่ให้อำนาจศาลประเทศมาเลเซียสามารถลงโทษการกระทำอันเป็นโจรสลัดในท้องทะเลหลวงได้ ซึ่งมีความคล้ายกับประมวลกฎหมายอาญาของไทยเรื่องการชิงทรัพย์ มาตรา 339 และปล้นทรัพย์ มาตรา 340 และมาตรา 7 ความผิดเกิดนอกราชอาณาจักร

Section 395. Punishment for gang-robbery.

Whoever commits gang-robbery shall be punished with imprisonment for a term which may extend to twenty years, and shall also be liable to whipping.

Section 396. Gang-robbery with murder.

If any one of two or more persons, who are conjointly committing gang-robbery, commits murder in so committing gang-robbery, every one of those persons shall be punished with death or imprisonment for

a term which may extend to thirty years, and, where the punishment is not death, shall also be liable to whipping

[59] The Courts of Judicature Act 1964 (Malaysia)

Section 22. Criminal jurisdiction

(1)The High Court shall have jurisdiction to try

(a) all offences committed…

(iv) by any person on the high seas where the offence is piracy by the law of nations;

..

จากการศึกษาการกระทำอันเป็นโจรสลัดและกฎหมายที่เกี่ยวข้องดังที่กล่าวไปข้างต้นนั้นจะเห็นได้ว่าการกระทำการอันเป็นโจรสลัดเป็นอาชญากรรมที่เป็นภัยคุมคามอันร้ายแรงต่อประเทศไทยและนานาประเทศ เป็นอาชญากรรมที่ทุกประเทศให้ความสำคัญเนื่องจากเป็นอาชญากรรมที่ส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจ การเดินเรือทะเล อุตสาหกรรมการประมง นอกจากโจรสลัดจะได้ทรัพย์สินจำนวนมหาศาลไปจากการปล้นการยึดเรือแล้วก็ตาม แต่การกระทำอันเป็นโจรสลัดในช่วงหลายไปที่ผ่านมานี้มักมีจุดประสงค์หลักคือการเรียกค่าไถ่เป็นจำนวนมหาศาลเพื่อแลกกับการปล่อยเรือและไว้ชีวิตลูกเรือ การเรียกค่าไถ่นี้ก่อให้เกิดรายได้จากการทำความผิดการกระทำอันเป็นโจรสลัดเป็นจำนวนหลายล้านดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งหากมีการนำเงินค่าไถ่หรือทรัพย์สินที่ได้จากการทำความผิดดังกล่าวไปโอนหรือแปรสภาพด้วยวิธีการต่าง ๆ ที่มีลักษณะเป็นการฟอกเงินเพื่อให้กลายเป็นเงินที่สะอาดชอบด้วยกฎหมายแล้วนำไปประกอบธุรกิจอย่างอื่นหรือนำกลับมาใช้เป็นต้นทุนในการกระทำความผิดต่อไป ย่อมก่อให้อาชญากรรมที่ต่อเนื่องและซับซ้อนมากยิ่งขึ้น ส่งผลให้เกิดความลำบากในต่อการจับกุมและป้องกันปราบปราม ดังนั้นจึงควรพิจารณาหาวิธีการบังคับใช้กฎหมายเมื่อมีการแก้ไขพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินโดยกำหนดให้การกระทำอันเป็นโจรสลัดตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัด พ.ศ. 2534 เป็นความผิดมูลฐาน ในบทต่อไปจึงจะศึกษาถึงสาระสำคัญของกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินอย่างละเอียด เพื่อหามาตรการที่เหมาะสมที่สามารถใช้บังคับกฎหมายดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

บทที่ 3

กฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินในประเทศไทยและต่างประเทศ

การฟอกเงินเป็นการดำเนินการด้วยวิธีการต่าง ๆ ให้เงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดเปลี่ยนเป็นเงินหรือทรัพย์สินที่บุคคลทั่วไปหลงเชื่อว่าเป็นเงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาโดยชอบด้วยกฎหมาย กระบวนการฟอกเงินกลายเป็นรูปแบบที่นิยมอย่างแพร่หลายของอาชญากรในการใช้เป็นเครื่องมือเพื่อปกปิดและแสวงหาผลประโยชน์จากการกระทำความผิดของตน นอกจากนี้การฟอกเงินยังก่อให้เกิดผลกระทบทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง เนื่องจากเงินที่นำมาฟอกนั้นเป็นเงินนอกระบบที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ไม่ได้เกิดจากผลผลิตทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้เงินดังกล่าวยังถูกนำไปใช้ในการให้สินบนแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐและนักการเมือง ตลอดจนนำมาใช้เพื่อการขยายเครือข่ายของการประกอบอาชญากรรมจนกลายเป็นอาชญากรรมข้ามชาติที่มีอิทธิพลอย่างมากซึ่งก่อให้เกิดปัญหาในเรื่องความสงบเรียบร้อยของสังคมและปัญหาอันเกี่ยวเนื่องกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศด้วย[1]

3.1 ความรู้ทั่วไปของการฟอกเงิน

3.1.1 ความหมายของการฟอกเงิน

การฟอกเงิน (Money Laundering) เริ่มปรากฏให้เห็นครั้งแรกในกลุ่มองค์กรอาชญากรรมในประเทศสหรัฐอเมริกาโดยนาย Mayer Lansky ทนายความขององค์กรอาชญากรรม วิธีการคือนำเงินที่ได้มาโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายหรือที่มักเรียกกันว่า “เงินสกปรก” มาผ่านกระบวนการทางพาณิชยกรรมหรือธุรกรรม เพื่อให้กลายมาเป็นเงินที่ดูเสมือนหนึ่งว่าได้มาโดยถูกต้องตามกฎหมาย หรือเรียกกันว่า “เงินสะอาด” หรืออีกนัยหนึ่งเป็นการขจัดร่องรอยทางการเงินที่ได้มาจากการกระทำความผิดกฎหมายโดยผ่านขั้นตอนการโอนและการดำเนินธุรกิจต่าง ๆ เพื่อให้จำนวนผลประโยชน์

---

[1] ไชยยศ เหมะรัชตะ, “มาตรการทางกฎหมายในการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน” (เอกสารวิจัยส่วนบุคคลดีเด่นตามหลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ 39 และหลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักรภาครัฐร่วมเอกชน รุ่นที่ 9, 2539-2540),หน้า ข.

เดียวกันดังกล่าวกลายเป็นรายได้ที่ชอบด้วยกฎหมายในที่สุด อาจกล่าวได้ว่า การฟอกเงิน เป็นเล่ห์เหลี่ยม เพื่อการสร้างและปกปิดผลประโยชน์อันมหาศาลซึ่งมีที่มาจากการประกอบอาชญากรรม[2]

ความหมายของการฟอกเงินนั้น มีผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ความหมายไว้หลากหลายดังนี้

ศาสตราจารย์วีระพงษ์ บุญโญภาส ได้ให้ความหมายของการฟอกเงินไว้ว่า การฟอกเงิน คือ การเปลี่ยนแปลงเงินที่ได้มาโดยไม่ถูกกฎหมายหรือไม่สุจริตให้กลายเป็นเงินที่ได้มาโดยสุจริตหรือพิสูจน์ไม่ได้ว่าทุจริต ง่าย ๆ คือกระบวนการที่ทำให้เงินสกปรกกลายเป็นเงินสะอาดหรือกลายเป็นเงินที่สามารถอ้างอิงได้ว่าได้มาอย่างไร สาเหตุที่ต้องมีการฟอกเงินเพราะว่าเงินที่ได้มาจากธุรกิจผิดกฎหมายนั้นไม่สามารถอ้างอิงแหล่งที่มาได้หรือไม่ได้รับการยอมรับในทางสังคม ดังนั้น โดยความหมายของการฟอกเงินจึงไม่ได้ผูกติดกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งโดยทั่วไป การฟอกเงินจึงให้ความหมายถึงการนำเงินสกปรกจากกิจกรรมที่ถือเป็นอาชญากรรมร้ายแรงต่าง ๆ มาทำให้เป็นเงินสะอาด[3]

พันตำรวจเอกสีหนาท ประยูรรัตน์ ได้ให้ความหมายของการฟอกเงินไว้ว่า การฟอกเงินคือ การเปลี่ยน แปรสภาพเงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาโดยผิดกฎหมายหรือโดยมิชอบด้วยกฎหมาย ให้เสมือนหนึ่งว่าเป็นเงินที่ได้มาโดยชอบหรืออาจกล่าวอีกนัยหนึ่งว่า การฟอกเงินเป็นกระบวนการซึ่งกระทำโดยบุคคลต่อทรัพย์สิน เพื่อปกปิดแหล่งที่มาของรายได้ที่ผิดกฎหมายและทำให้รายได้นั้นมีที่มาโดยชอบด้วยกฎหมายและยังหมายความรวมไปถึง การเปลี่ยนเงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่สุจริตให้กลายเป็นเงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาโดยชอบด้วยกฎหมาย[4]

ศาสตราจารย์ไชยยศ เหมะรัชตะ ได้ให้ความหมายของการฟอกเงินไว้ว่า การฟอกเงินคือ การกระทำใด ๆ ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อจะทำให้เงินหรือทรัพย์สินใด ๆ ซึ่งมีที่มาจากการกระทำความผิดใด

---

[2] Robinson, Jeffrey, The Laundryman (New York : Arcade Publishing, 1996),pp.4-5

[3] วีระพงษ์ บุญโญภาส, อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ, (กรุงเทพมหานคร, สำนักพิมนิติธรรม 2544), หน้า 318

[4] สีหนาท ประยูรรัตน์, คำอธิบายพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542, (กรุงเทพมหานคร, ส. เอเซีย เพลส, 2542), หน้า 61

ๆ เปลี่ยนสภาพให้เป็นเงินหรือทรัพย์สินซึ่งบุคคลทั่วไปหลงเชื่อว่าเป็นเงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาโดยชอบด้วยกฎหมาย[5]

ศาสตราจารย์ ดร. ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ ได้อธิบายว่าฟอกเงินได้แก่ การเปลี่ยนเงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำที่ผิดกฎหมายโดยตรงเป็นสิ่งอื่น แล้วนำสิ่งนั้นไปเปลี่ยนต่อโดยทำให้ถูกกฎหมาย เช่น นำเงินที่ได้จากการกระทำความผิดไปเข้าธนาคาร ไปซื้อเช็คเดินทาง ไปซื้อหุ้น ที่ดินแล้วก็ขายสิ่งเหล่านั้นต่อไป ก็จะได้"เงินใหม่" ที่มิใช่เงิน "ก้อนเดียวหัน" กับเงินที่ได้มาแต่แรก[6]

สำหรับความหมายของคำว่า "การฟอกเงิน" พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 ได้บัญญัติไว้ดังนี้

มาตรา 5 ผู้ใด

(1) โอน รับโอน หรือเปลี่ยนสภาพทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดเพื่อซุกซ่อนหรือปกปิดแหล่งที่มาของทรัพย์สินนั้น หรือเพื่อช่วยเหลือผู้อื่นไม่ว่าก่อน ขณะหรือหลังกระทำความผิด มิให้ต้องรับโทษหรือรับโทษน้อยลงในความผิดมูลฐาน หรือ

(2) กระทำด้วยประการใด ๆ เพื่อปกปิดหรืออำพรางลักษณะที่แท้จริงการได้มา แหล่งที่ตั้ง การจำหน่าย การโอน การได้สิทธิใด ๆ ซึ่งทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด

ผู้นั้นกระทำความผิดฐานฟอกเงิน

โดยสรุปแล้ว การฟอกเงินหมายถึงการนำเงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายมาเปลี่ยนแปลงสภาพให้ดูเสมือนว่าเงินหรือทรัพย์สินเหล่านั้นได้มาโดยชอบด้วยกฎหมาย เพื่อปกปิดแหล่งที่มาและร่องรอยทางการเงินโดยมีวัตถุประสงค์ในการนำเงินเหล่านั้นมาใช้จ่ายและนำมาเป็นต้นทุนในการประกอบอาชญากรรมต่อไป ซึ่งการกระทำความผิดฐานฟอกเงินตามมาตรา 5 นั้น เงินหรือทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดต้องเป็นความผิดมูลฐานตาม

---

[5] ไชยยศ เหมะรัชตะ, มาตรการทางกฎหมายในการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน, หลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักรภาครัฐร่วมกับเอกชนรุ่นที่ 9 ,หน้า 10

[6] ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ์, ข้อที่ควรคำนึงเกี่ยวกับกฎหมายฟอกเงิน, รวมบทความและสาระน่ารู้เกี่ยวกับกฎหมายฟอกเงิน (กรุงเทพมหานคร, กองนิติการ สำนักงาน ป.ป.ส. สำนักนายกรัฐมนตรี, 2542), หน้า 87

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินเท่านั้น หากเป็นความผิดอื่นที่ไม่ใช่ความผิดมูลฐานย่อมไม่เป็นความผิดฐานฟอกเงิน

3.1.2 วัตถุประสงค์ของการฟอกเงิน

การประกอบอาชญากรรมบางอย่างมีเงินหรือทรัพย์สินเป็นแรงจูงใจที่สำคัญ เมื่อมีเงินหรือทรัพย์สินที่ได้จากการประกอบอาชญากรรมเป็นจำนวนมากผู้กระทำความผิดมักจะต้องการปกปิดเพื่อไม่ให้ผู้อื่นทราบที่มาของเงินหรือทรัพย์สินนั้น เพื่อความสะดวกในการนำเงินหรือทรัพย์สินเหล่านั้นไปใช้จ่ายและนำไปเป็นต้นทุนในการกระทำความผิดต่อไป

ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่า วัตถุประสงค์ของการฟอกเงินมีดังนี้[7]

1) เพื่อปกปิด (Conceal) แหล่งที่มาและเจ้าของที่แท้จริงของเงินหรือทรัพย์สินนั้นเพื่อมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐสามารถติดตามร่องรอยและทราบว่าเป็นเงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิด

2) เพื่อควบคุม (Control) เงินหรือทรัพย์สินที่ได้จากการกระทำความผิดเพื่อให้ตนเองหรือองค์กรของตนนั้นสามารถนำเงินหรือทรัพย์สินดังกล่าวกลับมาใช้ประโยชน์ได้ตามความประสงค์

3) เพื่อเปลี่ยนแปลงรูปแบบ (Change of Form) ของเงินหรือทรัพย์สินที่ได้จากการกระทำความผิด ให้เงินอยู่ในรูปแบบเงินสดให้น้อยที่สุด เนื่องจากเงินที่ได้รับมาจากการกระทำความผิดนั้นมักจะได้รับมาเป็นเงินสด ในรูปแบบของธนบัตรเป็นส่วนมาก อาชญากรจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องนำมาเปลี่ยนแปลงรูปแบบของเงินที่ได้รับ เพื่อหลีกเลี่ยงให้พ้นจากการตรวจสอบติดตามจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ

---

[7] ปวีณา จิรัฐติกร, การเพิ่มความผิดมูลฐานเกี่ยวกับการปลอมเอกสารราชการในพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 : ศึกษากรณีการปลอมหนังสือเดินทาง, (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2549), หน้า 61.

3.1.3 รูปแบบและวิธีการฟอกเงิน

การนำเงินที่ได้จากการกระทำความผิดมาเปลี่ยนสภาพ ให้มีลักษณะเป็นเงินที่ถูกกฎหมายมีรูปแบบวิธีการที่หลากหลายต่างกัน ดังนี้[8]

1) **การนำเงินสดติดตัวออกนอกประเทศ**

เป็นการนำเงินสดที่ได้มาโดยไม่สุจริตติดตัวไป ซึ่งเป็นลักษณะการฟอกเงินที่นิยมกันมากในสมัยก่อน แต่เนื่องจากปัจจุบันเงินสดที่ได้จากการกระทำความผิดมีจำนวนมาก การขนส่งหรือการพกเงินสดไปเป็นจำนวนมาก ๆ อาจเกิดพิรุธและถูกเพ่งเล็งได้ง่าย ประกอบกับประเทศต่าง ๆ เริ่มมีมาตรการกำกับควบคุมการธุรกรรมด้วยเงินสด จึงทำให้การฟอกเงินในลักษณะนี้มีน้อยลง อย่างไรก็ตาม การนำเงินสดติดตัวผ่านเข้าออกประเทศก็ยังเป็นวิธีการที่ใช้กันอยู่จนถึงปัจจุบัน

2) **การส่งเงินสดหรือการโอนเงินอกนอกประเทศ**

เป็นการนำเงินสดไปฝากไว้กับธนาคารหรือสถาบันการเงินในประเทศเหล่านั้นเพื่อให้เงินที่ผิดกฎหมายไหลเวียนอยู่ในระบบทางการเงินของประเทศดังกล่าวและโอนกลับมายังอาชญากร ซึ่งเงินสดที่ได้มาจากการกระทำความผิดเหล่านั้น จะถูกแปรสภาพเป็นเงินที่สุจริตทันที วิธีการในลักษณะดังกล่าวนี้มักจะใช้กันมากในประเทศที่ไม่มีการควบคุมระบบธนาคารหรือสถาบันการเงินที่เข้มงวด

3) **การฝากเงินกับสถาบันการเงิน**

การฟอกเงินลักษณะนี้จะนิยมทำกันมาก ในประเทศที่ไม่มีระบบการควบคุมหรือตรวจสอบการธุรกรรมเงินสดและการฝากหรือถอนเงินสามารถใช้นามแฝงหรือชื่อปลอมเพื่อให้ไม่สามารถสืบหาเจ้าของบัญชีได้ ซึ่งเป็นข้อได้เปรียบเนื่องจากสามารถทำให้มีเงินสดจำนวนมากหลั่งไหลเข้าสู่ประเทศ แต่ในขณะเดียวกันก็เป็นจุดอ่อนที่อันตรายอย่างมากเนื่องจากทำให้สะดวกในการใช้สถาบันการเงินเป็นแหล่งฟอกเงิน

4) **การจัดตั้งบริษัทหรือกิจการขึ้น**

---

[8] สีหนาท ประยูรรัตน์, คำอธิบายพระราชบัญญัติป้องกันและราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542, หน้า 62-63

เป็นการจัดตั้งบริษัทหรือกิจการขึ้นเพื่อทำธุรกิจ โดยมีการประกอบกิจการที่ถูกกฎหมายเพื่อใช้บังหน้าในการฟอกเงิน แต่ตามความเป็นจริงแล้วมีการนำเงินที่ได้จากการกระทำผิดกฎหมายเข้าไปลงทุนในกิจการดังกล่าว แล้วนำผลกำไรหรือคิดค่าบริการกับบริษัทหรือกิจการดังกล่าวออกมาใช้ จึงทำให้ดูเหมือนว่าเป็นการได้เงินมาโดยสุจริต การฟอกเงินจึงเกิดขึ้นโดยผ่านการดำเนินงานของบริษัทหรือกิจการนั้น ๆ อาทิเช่น การซื้อกิจการในต่างประเทศ แล้วให้กิจการตนเองในประเทศสั่งซื้อสินค้าจากกิจการในต่างประเทศดังกล่าวโดยใช้ ใบส่งสินค้า เพื่อแสดงว่าได้มีการสั่งซื้อสินค้าเข้ามาจากต่างประเทศ ทั้งที่ไม่ได้มีการส่งมอบสินค้าหรือมีการแจ้งมูลค่าของสินค้าที่สั่งซื้อในราคาที่สูงกว่าความเป็นจริง เพื่อให้เงินสกปรกนั้นถูกฟอกด้วยการโอนเงินกันระหว่างกิจการทั้งสองแห่ง

5) อื่น ๆ

นอกจากรูปแบบและวิธีการดังกล่าวแล้ว ยังมีการฟอกเงินลักษณะอื่น ๆ อีกเช่น

5.1) การซื้อกิจการที่มีผลขาดทุน แต่เป็นกิจการที่มีรายรับเป็นเงินสดทำให้กิจดังกล่าวค่อย ๆ ฟื้นตัวขึ้นมาโดยอาศัยดอกผลจากการกระกอบธุรกิจดังกล่าว

5.2) การนำเงินสดไปซื้อตราสารการเงินที่เปลี่ยนมือได้ ซึ่งอาจจะไม่มีการควบคุมจากสถาบันการเงินผู้ออก

5.3) การซื้ออสังหาริมทรัพย์ อาทิเช่น การซื้อที่ดิน อาคาร

5.4) การซื้อทรัพย์สินที่มีค่า อาทิเช่น การซื้ออัญมณี การซื้อศิลปวัตถุ การซื้อวัตถุโบราณ พระเครื่อง เป็นต้น

5.5) การซื้อ-ขายหุ้นในตลาดหลักทรัพย์

5.6) การแลกเปลี่ยนเงินตรา

5.7) การลงทุนประกอบธุรกิจขนาดเล็กที่สามารถทำให้มูลค่าเพิ่มขึ้นมาได้ อาทิ ธุรกิจ แกลเลอรี่ขายภาพ ธุรกิจร้านอาหาร

3.1.4 แหล่งที่มาของการฟอกเงินที่สำคัญมีดังนี้

1) เงินจากการค้ายาเสพติด

แหล่งเงินจากการค้ายาเสพติดเป็นแหล่งใหญ่ที่สุด ถือเป็นเงินที่สกปรกที่สุดและมีจำนวนเพิ่มขึ้นตลอดเวลาซึ่งเป็นปัญหาที่ทั่วโลกกำลังประสบอยู่ในปัจจุบัน

2) เงินจากการทุจริตในวงราชการ

การทุจริตในวงราชการเป็นที่มาของผลประโยชน์ทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ ซึ่งอาจมีผลประโยชน์ที่ไม่ใช่ตัวเงินและที่เป็นเงินหรือทรัพย์สิน จึงอาจมีเงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาโดยไม่สุจริตไหลเวียนเข้ามากมาย เพราะฉะนั้นเงินและผลประโยชน์ที่ได้มาทางการทุจริตในวงราชการโดยการกระทำที่ไม่สุจริต จึงเป็นแหล่งสำคัญสำหรับการฟอกเงิน

นอกจากนี้ เงินสินบนบางอย่างก็เป็นเงินได้โดยไม่ชอบด้วยกฎหมายเช่นกัน คนส่วนใหญ่มีความรู้สึกที่ไม่ดีต่อการให้หรือการรับสินบน เนื่องจากเป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้องในความรู้สึกของคนทั่วไป ถึงแม้ว่าการรับสินบนนั้น ๆ จะถูกต้องตามกฎหมายก็ตาม เช่น รายได้จากสินบนนำจับหรือสินน้ำใจที่ได้รับจากการทำอะไรให้แล้วมีค่าตอบแทน ดังนั้น จึงมีการนำเงินสินบนมาฟอกเช่นเดียวกัน

3) เงินจากการทุจริตในภาคเอกชน

การทุจริตในกิจการธุรกิจก็เป็นสิ่งหนึ่งที่มักจะไม่ค่อยมีการกล่าวถึงกันนักเช่น การสั่งซื้อสินค้าหรือการจ้างบริการในราคาที่สูงเกินกว่าความเป็นจริง การยักยอกฉ้อโกงเงินหรือทรัพย์สินในกิจการธุรกิจของพนักงานหรือผู้บริหารกิจการนั้นๆทำให้องค์กรธุรกิจนั้นต้องประสพกับภาสะขาดทุน แต่ในทางตรงกันข้ามกับสร้างความร่ำรวยให้กับผู้บริหารการฟอกเงินจึงทำให้เงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาดูเสมือนว่าเป็นเงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาโดยชอบด้วยกฎหมาย

4) เงินที่ได้จากการฉ้อโกงประชาชน

บุคคลหรือนิติบุคคลบางรายมีวิธีหาเงินโดยไม่ชอบหลายวิธีเช่น การเล่นแชร์ลูกโซ่หรือวิธีการหลอกลวงประชาชนให้มาร่วมลงทุนเพื่อหวังกำไรที่เป็นไปไม่ได้หรือ เก็งกำไรจากการเล่นหุ้นของสถาบันการเงินทั้งในประเทศและต่างประเทศ

5) **เงินจากการเรียกค่าคุ้มครอง**

การเรียกค่าคุ้มครองโดยผิดกฎหมายจากผู้ประกอบธุรกิจหรือประชาชน ทำได้มาซึ่งรายได้เป็นจำนวนมากจนทำให้มีผู้เลียนแบบและนำไปข่มขู่คนทั่วไป ทำให้เกิดความหวาดระแวงและเป็นที่สะเทือนขวัญประชาชน จึงต้องนำเงินที่ได้มาฟอกแล้วนำไปใช้เสมือนว่าเป็นเงินที่ได้มาโดยถูกกฎหมาย

6) **เงินจากวงการพนัน**

วงการพนันต่างๆทั้งที่ถูกกฎหมายและไม่ถูกกฎหมาย มีเงินเดินสะพัดมากมายแหล่งนี้จึงเป็นแหล่งที่ทำให้เกิดเงินเป็นจำนวนมาก ที่ได้จากวงการพนัน เป็นเงินที่ต้องนำไปฟอกเช่นเดียวกัน แต่ทั้งนี้ไม่ได้หมายความว่าเงินจากแหล่งนี้ผิดกฎหมายทั้งหมด เพียงแต่ไม่ต้องการเปิดเผยว่ามีจำนวนเท่าใดและได้มาจากที่ใด

7) **เงินจากกิจการธุรกิจ**

ในต่างประเทศธุรกิจใหญ่ ๆ ที่มีรายได้จำนวนมากเช่น ธุรกิจน้ำมัน ธุรกิจเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติ เป็นธุรกิจที่ถูกกฎหมายแต่ไปตั้งอยู่ในประเทศที่ไม่มีความมั่นคงทางด้านการเมืองและเศรษฐกิจเช่น ประเทศแถบลาตินอเมริกา หรือประเทศที่ด้อยพัฒนาในแอฟริกาบางประเทศ จึงมีการนำเงินที่ได้จากประเทศเหล่านี้ ไปไว้ยังแหล่งอื่นเพื่อปิดบังที่มาและจำนวนเงิน

นอกจากนี้ ธุรกิจบางประเภทก่อให้เกิดรายได้เป็นจำนวนมาก ๆ ในระยะเวลาสั้น ๆ เช่น ธุรกิจสถานบริการ สถานบันเทิงธุรกิจ ธุรกิจนายหน้าค้าที่ดิน จำเป็นต้องนำเงินที่ได้มาจากการประกอบธุรกิจดังกล่าวมาฟอก เพื่อหลีกเลี่ยงภาษีสรรพากร เงินได้จากกิจการธุรกิจนำเข้าหรือส่งออกไม่ตรงตามความเป็นจริงเพื่อหลีกเลี่ยงไม่เสียอากร หรือเสียให้น้อยลงก็จะต้องนำเงินดังกล่าวมาฟอกให้ถูกกฎหมาย เพื่อให้รอดพ้นจากการถูกตรวจสอบจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

8) **เงินจากการค้าทางเพศ สิ่งลามก อนาจาร**

เป็นเงินที่ได้จากการประกอบธุรกิจเกี่ยวกับเพศเช่น การประกอบกิจการสถานการค้าประเวณี การลักลอบนำหญิงหรือชายไปให้บริการทางเพศ ในอดีตที่ผ่านมาการหลอกลวงหญิงไทยไปค้าบริการทางเพศในต่างประเทศ ได้สร้างรายได้ให้กับกลุ่มอาชญากรเป็นจำนวนมาก

รวมทั้งการค้าสิ่งลามกอนาจาร ภาพ หรือสื่อลามกอนาจาร ก็สร้างรายได้ให้กับกลุ่มผู้ประกอบธุรกิจดังกล่าว จึงจำเป็นต้องมีการฟอกเงินที่ได้มาจากธุรกิจนี้

9) **เงินส่วนตัวที่ต้องปกปิด**

เป็นเงินที่ต้องนำมาฟอกด้วยเหตุผลส่วนตัว เช่น เงินมรดก ซึ่งจะกันไว้เพื่อไม่ให้ญาติพี่น้องรับรู้ หรือเงินที่กันไว้เพื่อสร้างฐานอำนาจหรือผลประโยชน์ให้บุคคลหนึ่งบุคคลใดหรือคนกลุ่มใดโดยเฉพาะ

10) **เงินจากการแสวงหาประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย**

เป็นเงินที่ได้มาโดยไม่ถูกต้องตามกฎหมายโดยการแสวงหาประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ เช่น เงินที่ได้มาจากการตัดไม้ทำลายป่า การทำเหมืองหิน เป็นต้น

11) **เงินจากรัฐ**

ที่รัฐหรือประเทศต่างๆเป็นเจ้าของนำไปเก็บไว้เพื่อเอาไปทำการอื่นต่อไป โดยไม่อยากให้ใครรู้ที่มาและที่ไปของจำนวนเงินเช่น เงินราชการคืน เงินค่าสัมปทานต่างๆ เป็นต้น

12) **อื่น ๆ**

เงินที่ได้มาจากแหล่งที่ถูกกฎหมาย หรือ ผิดกฎหมายอื่นนอกจากที่กล่าวมาแล้วซึ่งยังมีอีกมากมาย

3.2 ความผิดมูลฐานกับการฟอกเงิน

3.2.1 ความหมายของความผิดมูลฐาน

คำว่า “ความผิดมูลฐาน” ไม่มีคำนิยามหรือคำจำกัดความโดยเฉพาะเจาะจงกำหนดไว้แม้แต่ในกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินที่ออกโดยองค์กรสหประชาชาติซึ่งเป็นกฎหมายต้นแบบให้แต่ละประเทศนำไปปฏิบัติ (UN MODEL LAW) หรือในกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินของไทยเพียงแต่กล่าวถึงลักษณะความผิดมูลฐานตามมาตรา 3 เท่านั้น อย่างไรก็ตาม ได้มีผู้ให้คำยามเกี่ยวกับความผิดมูลฐานดังนี้

ความผิดมูลฐาน คือ ความผิดที่เป็นฐานที่ทำให้เกิดรายได้ที่นำไปสู่การฟอกเงิน[9]

ความผิดมูลฐาน คือ ความผิดอาญาที่เป็นมูลเหตุ เป็นที่มาหรือเป็นฐานก่อให้เกิดหรือให้ได้มาซึ่งเงินหรือทรัพย์สินจากการกระทำความผิด หลังจากนั้นก็มีการนำเงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดอาญาดังกล่าวไปโอน เปลี่ยนสภาพ หรือกระทำด้วยประการใดๆเพื่อปกปิดอำพรางที่มาของเงิน หรือทรัพย์สินนั้นๆ ซึ่งกระบวนการดังกล่าวนี้เรียกว่า การฟอกเงิน[10]

3.2.2 แนวคิดในการกำหนดความผิดมูลฐานในกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

ความผิดมูลฐานเป็นความผิดที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวโยงกับกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินเนื่องจากการจะลงโทษผู้กระทำความผิดฐานฟอกเงินได้นั้นต้องได้ความว่ามีการมีการนำเงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดมูลฐานมาฟอก หากไม่ใช่เงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดมูลฐานแล้วก็จะลงโทษบุคคลผู้นั้นไม่ได้ การกำหนดความผิดมูลฐานต้องพิจารณาจากลักษณะความร้ายแรงของความผิด ผลกระทบต่อเศรษฐกิจและผลกระทบต่อสิทธิเสรีภาพของประชาชนเป็นหลักซึ่งแต่ละประเทศอาจมีการกำหนดความผิดมูลฐานแตกต่างกัน อย่างไรก็ตามหลักเกณฑ์ในการกำหนดความผิดมูลฐานมีแนวความคิดว่า ควรพิจารณาจากความผิดอาญาที่มีลักษณะดังต่อไปนี้[11]

1) เป็นความผิดที่มีรูปแบบและวิธีการดำเนินการที่มีลักษณะเป็นขบวนการหรือองค์กรอาชญากรรม

คำว่า “องค์กรอาชญากรรม” ได้มีการให้คำนิยามไว้หมายถึง องค์กรซึ่งประกอบไปด้วยสมาชิกเข้าร่วมเป็นจำนวนมาก โดยการเข้าร่วมกันนั้นมีลักษณะการดำเนินงานที่เป็นระบบและขั้นตอน ซึ่งโดยทั่วไปแล้วองค์กรดังกล่าวมักจะประกอบกิจกรรมที่ผิดกฎหมาย มีการบังคับบัญชา

---

[9] อรรณพ ลิขิตจิตถะ, เอกสารถาม-ตอบประกอบการแถลงและชี้แจงร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ... ต่อสภาผู้แทนราษฎร, (กรุงเทพมหานคร : สำนักงาน ป.ป.ส., 2541 หน้า 15

[10] สีหนาท ประยูรรัตน์, คำอธิบายพระราชบัญญัติป้องกันและราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542, หน้า 71

[11] ปาริฉัตร อุชชิน, การเพิ่มความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินเป็นความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการสอบสวนคดีพิเศษ, (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2548), หน้า15 -19.

เป็นลำดับชั้น โดยสมาชิกขององค์กรจะต้องมีความจงรักภักดี ซื่อสัตย์ และรักษาความลับขององค์กรได้เป็นอย่างดี มีการใช้สัญลักษณ์ในการติดต่อและประสานงานกันระหว่างสมาชิกในองค์กร

ปัจจุบันอาชญากรรมได้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของการกระทำและรูปแบบของผู้กระทำไปตามสภาพเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และการปกครอง การกระทำความผิดตามลำพังเฉพาะตัวบุคคลได้กลายเป็นการกระทำความผิดของกลุ่มบุคคลที่มีการจัดตั้งในลักษณะขององค์กรที่เรียกว่า “องค์กรอาชญากรรม” (organized crime) ก่อให้เกิดการกระทำความผิดร้ายแรงต่างๆที่กระทบต่อสังคมในวงกว้างมากขึ้น

องค์กรอาชญากรรมประกอบด้วยกลุ่มบุคคลที่รวมตัวกันจัดตั้งเป็นองค์กรโดยมีโครงสร้างของการทำงานที่สลับซับซ้อน มีการจัดการบริหารองค์กรอย่างเป็นระบบ รวมทั้งอำนาจการบังคับบัญชาถูกปกปิดรักษาไว้เป็นความลับและเคร่งครัดต่อกฎ ระเบียบ และวินัย มีการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาเป็นเครื่องมือในการช่วยกระทำความผิด มีการดำเนินงานเป็นเครือข่ายโยงใยครอบคลุมทั้งภายในประเทศและต่างประเทศและเกี่ยวข้องกับบุคคล นักการเมือง นักธุรกิจ ผู้มีวิชาชีพต่างๆตลอดจนเจ้าหน้าที่ของรัฐและมีเป้าหมายเพื่อให้ได้มาซึ่งผลประโยชน์จำนวนมหาศาลจากการกระทำความผิด ทำให้เป็นการยากต่อการดำเนินการสืบสวนสอบสวนและจับกุม นอกจากนี้ในบางองค์กรอาชญากรรมที่มีความมั่นคงแล้วมักจะขยายเครือข่ายของตนและขยายขอบเขตของการกระทำความผิดให้กว้างขวางมากยิ่งขึ้นจนกลายเป็น “องค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ” ซึ่งก่อให้เกิดความเสียหายอย่างมหาศาลและขยายเป็นวงกว้างมากยิ่งขึ้น

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการกระทำความผิดในรูปขององค์กรอาชญากรรมนั้นก่อให้เกิดผลประโยชน์มหาศาลและผลประโยชน์มหาศาลเหล่านั้นก็จะถูกเปลี่ยนสภาพด้วยวิธีการต่าง ๆ เพื่อให้ดูว่าเป็นสิ่งที่ได้มาโดยชอบด้วยกฎหมายอันเป็นการฟอกเงินแล้วนำไปใช้เป็นทุนในการกระทำความผิดต่อไป จึงทำให้เกิดเป็นวงจรการประกอบอาชญากรรมที่ยากแก่การป้องกันและปราบปราม ดังนั้นเงินจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้องค์กรอาชญากรรมสามารถอยู่รอดและดำเนินการต่อไปได้ กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินจึงเป็นแนวคิดใหม่ที่นำมาใช้ในการตัดวงจรการประกอบอาชญากรรมและจัดการกับเงินหรือทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด เนื่องจากกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินนั้นมีมาตรการ

ดำเนินการกับทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดไม่ว่าจะเป็นการยึดหรืออายัดทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด รวมทั้งการขอให้ทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดตกเป็นของแผ่นดินซึ่งมาตรการดำเนินการกับทรัพย์สินดังกล่าวเป็นการขยายหลักเกณฑ์การริบทรัพย์ตามหลักทั่วไปของประมวลกฎหมายอาญาทำให้สามารถสกัดกั้นและตัดวงจรทางเศรษฐกิจขององค์กรอาชญากรรมทำให้องค์กรอาชญากรรมไม่สามารถกระทำความผิดต่อไปได้ เนื่องจากขาดเงินทุนในการกระทำความผิด ดังนั้นการกำหนดความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินจึงมุ่งกำหนดความผิดที่มีรูปแบบและวิธีการดำเนินการที่มีลักษณะเป็นองค์กรอาชญากรรมเป็นลักษณะแรก

2) **เป็นความผิดที่โดยลักษณะของการประกอบอาชญากรรมทำให้ได้รับผลตอบแทนสูง**

ปัจจุบัน การประกอบอาชญากรรมมักมีเป้าหมายเพื่อให้ได้มาซึ่งผลประโยชน์จำนวนมหาศาลจากการกระทำความผิดและผลประโยชน์จำนวนมหาศาลเหล่านี้ก็เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้องค์กรอาชญากรรมมีความแข็งแกร่งและคงอยู่ต่อไปได้ รายได้จำนวนมหาศาลเหล่านี้นอกจากจะไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อเศรษฐกิจของประเทศแต่อย่างใดแล้ว ในทางตรงกันข้ามกลับเป็นอุปสรรคอย่างยิ่งต่อการบังคับใช้กฎหมายของเจ้าพนักงานในกระบวนการยุติธรรมเนื่องจาก

2.1) เงินได้จากธุรกิจอาชญากรรมที่มีมูลค่ามหาศาลถูกนำไปสู่การสร้างอิทธิพลให้แก่ผู้กระทำความผิด มีการติดสินบนเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือแม้กระทั่งการสร้างฐานอำนาจทางการเมืองเข้าไปขวางกั้นการดำเนินการทางกฎหมายให้กับตนเองและพวกพ้อง ซึ่งปรากฏการณ์ดังกล่าวสามารถพบเห็นได้ทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับประเทศ

2.2) เงินได้จากธุรกิจอาชญากรรมที่มีมูลค่ามหาศาลนี้มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการคงอยู่ของอาชญากรรมเพราะการรวมตัวกันขององค์กรอาชญากรรมนั้นต้องมีผลประโยชน์ในด้านทรัพย์สินเป็นพื้นฐาน ดังนั้นเงินได้จำนวนมหาศาลจึงถูกนำมาใช้เพื่อการดำเนินงานในองค์กรอาชญากรรมนั่นเอง

2.3) เงินได้จากธุรกิจอาชญากรรมที่มีมูลค่ามหาศาลส่วนหนึ่งจะถูกนำไปใช้ลงทุนในวงการธุรกิจประเภทต่าง ๆ ซึ่งผลสุดท้ายเงินได้จากการดำเนินการเหล่านี้ก็จะถูกนำกลับไปใช้เป็นต้นทุนในการประกอบอาชญากรมขึ้นใหม่อีก จึงทำให้เกิดเป็นวงจรการประกอบอาชญากรรมที่ยากต่อการจับกุมและปราบปราม

กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินเป็นกฎหมายที่มุ่งเน้นการใช้มาตรการทางแพ่งดำเนินการกับเงินหรือทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดเพื่อตัดโอกาสมิให้ผู้ประกอบอาชญากรรมนำเงินหรือทรัพย์สินที่ได้จากการกระทำความผิดไปใช้เพื่อประโยชน์ของตนหรือเพื่อเพิ่มการกระทำความผิดขึ้นอีก ดังนั้นการกำหนดความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินจึงมุ่งกำหนดความผิดที่โดยลักษณะของการประกอบอาชญากรรมทำให้ได้ผลตอบแทนสูงเป็นลักษณะหนึ่งของการกระทำความผิดอาญาที่กำหนดให้เป็นความผิดมูลฐาน

3) เป็นความผิดที่เป็นการกระทำที่สลับซับซ้อนและยากแก่การปราบปราม

ปัจจุบันเศรษฐกิจ สังคมและเทคโนโลยีมีการพัฒนาที่สูงขึ้นซึ่งส่งผลกระทบต่อรูปแบบเทคนิค วิธีการและความร้ายแรงของการประกอบอาชญากรรม อาชญากรรมธรรมดามีการพัฒนาไปสู่การประกอบอาชญากรรมในรูปขององค์กรอาชญากรรม มีความสลับซับซ้อนในขบวนการ มีการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาเป็นเครื่องมือในการกระทำความผิด ใช้เทคนิคขั้นสูงซึ่งมีประสิทธิภาพในการกระทำความผิด มีวิธีการทำลายพยานหลักฐานที่แนบเนียนเพื่อให้เหลือหลักฐานมัดตัวน้อยที่สุด และมุ่งผลตอบแทนมูลค่ามหาศาลและผลตอบแทนดังกล่าวก็ย้อนกลับมาเป็นทุนในการประกอบอาชญากรรมต่าง ๆ ต่อไป จึงทำให้ยากต่อการป้องกันและปราบปราม ความยากในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมนอกจากเหตุผลดังที่กล่าวมาแล้วนั้น ยังอาจเกิดจากการไม่มีกฎหมายมาบังคับใช้เพื่อป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดนั้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือมีกฎหมายเฉพาะสำหรับความผิดนั้นแล้ว แต่กฎหมายดังกล่าวอาจล้าสมัยไม่สามารถนำมาปรับใช้กับลักษณะของการกระทำความผิดในปัจจุบันได้ หรือสามารถบังคับใช้ได้แต่ไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอที่จะทำให้ผู้กระทำความผิดเกรงกลัวหรือหลาบจำ เนื่องจากบทลงโทษ

อาจไม่เหมาะสมกับการกระทำความผิด ดังนั้นจึงมีการนำเอามาตรการตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินมาใช้กับองค์กรอาชญากรรมเพื่อทำลายวงจรทางเศรษฐกิจขององค์กรอาชญากรรมและมีการนำเอาหลักเกณฑ์การลงโทษผู้สมคบกันเพื่อกระทำความผิดมาใช้บังคับ รวมทั้งมีการขยายหลักเกณฑ์การรับฟังพยานหลักฐานให้กว้างขวางขึ้นและมีการนำเอามาตรการพิเศษต่าง ๆ มาใช้เพื่อเข้าถึงข้อมูลและหลักฐานต่าง ๆ ในการกระทำความผิดให้มากขึ้น ดังนั้น ในการกำหนดความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินจึงมุ่งกำหนดความผิดที่เป็นการกระทำที่สลับซับซ้อนยากแก่การปราบปรามเป็นลักษณะหนึ่งของการกระทำความผิดอาญาที่กำหนดให้เป็นความผิดมูลฐาน ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความชัดเจนในการนำเอามาตรการตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินมาใช้บังคับกับการกระทำความผิดที่มีลักษณะดังกล่าว

4) **เป็นความผิดที่มีลักษณะเป็นภัยต่อความมั่นคงในทางเศรษฐกิจ**

ปัจจุบันการประกอบอาชญากรรมนอกจากจะส่งผลกระทบโดยตรงต่อเหยื่ออาชญากรรมแล้ว อาญากรรมหลายประเภทยังส่งผลกระทบต่อความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศอีกด้วย ซึ่งได้แก่อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ อาชญากรรมทางเศรษฐกิจนั้นมักแฝงเร้นการกระทำผิดกฎหมายไว้ในกิจการที่ถูกกฎหมายซึ่งได้รับอนุญาตแล้ว มีวิธีการปกปิดความผิดและพยายามทำลายพยานหลักฐานเพื่อไม่ให้มีหลักฐานผูกมัดตน มีวิธีการกระทำความผิดที่ซับซ้อนและค่อยเป็นค่อยไป ใช้เวลานานพอสมควรจึงจะรู้ถึงความเสียหาย ทำให้การค้นหาพยานหลักฐานเป็นไปด้วยความยากลำบากไม่ทันต่อเหตุการณ์ มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการกระทำความผิด มีการดำเนินการอย่างเป็นระบบ มีการศึกษาข้อมูลและมีการวางแผนมาเป็นอย่างดี อาชญากรรมทางเศรษฐกิจนั้นมักมีพฤติกรรมในการกระทำความผิดที่ไม่รุนแรง ไม่ใช้กำลังทำร้าย ไม่ใช้อาวุธ แต่เป็นการกระทำละเมิดต่อความไว้วางใจโดยการฉ้อโกง หลอกลวง ต้มตุ๋น การปลอมแปลง ปกปิดซ่อนเร้น ใช้อุบาย โดยมักจะร่วมกันกระทำความผิดหลายคนด้วยวิธีการที่ได้ศึกษาและวางแผนกันมาก่อนแล้ว และจุดมุ่งหมายของการประกอบอาชญากรรมทางเศรษฐกิจนั้นก็มุ่งต่อผลประโยชน์จำนวนมหาศาลคือเพื่อให้ได้มาซึ่งเงินหรือทรัพย์สินเป็นสำคัญ ซึ่งความเสียหายที่เกิดขึ้นนั้นมีมูลค่า

มากกว่าอาชญากรรมธรรมดา จำนวนผู้เสียหายแต่ละครั้งจำนวนมาก หากมีการกระทำความผิดเกิดขึ้นหลายคดีย่อมทำให้ความเสียหายเพิ่มขึ้นอย่างมหาศาลและส่งผลกระทบต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศเป็นอย่างมาก ภาพพจน์นางเศรษฐกิจของประเทศถูกมองในแง่ลบซึ่งส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นของผู้ประกอบธุรกิจชาวต่างชาติในการตัดสินใจเข้ามาลงทุนในประเทศ

ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่ต้องกำหนดให้ความผิดที่มีลักษณะเป็นภัยต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจนั้นเป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เนื่องจากกฎหมายดังกล่าวมีมาตรการที่มุ่งจัดการกับเงินหรือทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงทำให้สามารถตัดวงจรทางเศรษฐกิจของอาชญากรรมได้อย่างเด็ดขาดและทำให้ผู้กระทำความผิดไม่มีทุนที่จะนำมากระทำความผิดต่อไปได้ ซึ่งถือเป็นการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพมาก

3.2.3 **เหตุผลและความจำเป็นในการกำหนดความผิดมูลฐานตามกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินของประเทศไทย**

ประเทศไทยได้มีพัฒนาการในทางการเมือง โดยให้ประชาชนมีส่วนร่วมในทางการเมืองอย่างแท้จริง ซึ่งถือได้ว่ามีความเป็นประชาธิปไตยมากกว่าอดีตที่ผ่านมา นอกจากนี้ยังมีการสร้างกลไกในการตรวจสอบทางการเมืองและสร้างความบริสุทธิ์ให้เกิดขึ้นในสังคม เช่น สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน แต่กลไกดังกล่าวมีอำนาจจำกัดเฉพาะด้านการเมืองการปกครอง ระบบราชการเท่านั้น ไม่ได้ครอบคลุมถึงอาชญากรรมบางประเภท เช่น อาชญากรรมยาเสพติด หรืออาชญากรรมทางเศรษฐกิจ ซึ่งผู้ก่ออาชญากรรมหวังผลให้ตนหรือพรรคพวกได้รับประโยชน์ในทางทรัพย์สินอย่างมหาศาล โดยไม่คำนึงว่าจะชอบด้วยกฎหมายหรือไม่และจะนำทรัพย์สินเหล่านี้ไปเป็นประโยชน์ในการประกอบอาชญากรรมต่าง ๆ ต่อไปรวมทั้งขยายอิทธิพลครอบงำทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมอีกด้วย นอกจากนี้ผู้กระทำความผิดหรือได้รับประโยชน์จากการก่ออาชญากรรมเกี่ยวกับยาเสพติด หรืออาชญากรรมเศรษฐกิจอื่น ๆ จะพยายามปกปิดการกระทำความผิดและปกปิดแหล่งที่มาจากการประกอบอาชญากรรมต่าง ๆ เพื่อให้ทรัพย์สินหรือรายได้เหล่านั้นเปลี่ยนสภาพเป็นสิ่งที่ได้มาโดยชอบด้วยกฎหมาย เช่น การประกอบธุรกิจที่ถูกกฎหมายบังหน้า หรือโดยอาศัย

สถาบันการเงินเป็นแหล่งในการฟอกเงิน เป็นการอาศัยสถาบันการเงินเป็นเครื่องมือในการปกป้องผลประโยชน์อันได้มาโดยมิชอบด้วยกฎหมายของตน

อาชญากรรมเกี่ยวกับยาเสพติดและอาชญากรรมทางเศรษฐกิจอื่น ๆ มักจะเป็นการกระทำที่มีลักษณะเป็นองค์กรอาชญากรรม (Organized Crime) โดยเป็นการกระทำความผิดที่มีการแบ่งความรับผิดชอบและขั้นตอนการทำงาน มีผู้วางแผนและประสานงานเพื่อให้การกระทำความผิดดำเนินไปอย่างเป็นระบบ และในกรณีที่มีการจับกุมผู้กระทำความผิดส่วนใดส่วนหนึ่ง ก็จะไม่กระทบกระเทือนถึงส่วนอื่น ๆ โดยเฉพาะบุคคลผู้เป็นระดับหัวหน้า นายทุน หรือผู้บงการ จะมีอาชีพที่ถูกกฎหมายบังหน้า และอาจเป็นผู้มีเกียรติในทางสังคมและทางการเมือง ดังนั้น การจับกุมดำเนินคดีหรือการปราบปรามบุคคลระดับหัวหน้า นายทุน หรือผู้บงการที่อยู่เบื้องหลังการกระทำความผิด จึงเป็นไปได้ยากเพราะขาดพยานหลักฐาน การแก้ปัญหาจึงจำเป็นต้องออกกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน โดยกำหนดให้ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดและอาชญากรรมทางเศรษฐกิจเป็นความผิดมูลฐานในกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เพราะกฎหมายดังกล่าวเป็นกฎหมายที่มีมาตรการในการควบคุมการฟอกเงิน ซึ่งจะมีมาตรการยึดทรัพย์ การตรวจสอบธุรกรรม มาตรการสมคบ บทลงโทษผู้ฟอกเงิน และการริบทรัพย์สินของผู้กระทำความผิด ทำให้ผู้กระทำความผิดเกิดความเกรงกลัว และเป็นการตัดวงจรการเงินของผู้กระทำความผิดหรือองค์กรอาชญากรรมเหล่านั้น อย่างไรก็ตาม การใช้มาตรการควบคุมการฟอกเงินไม่สมควรมุ่งใช้เพื่อปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดเท่านั้น การฟอกเงินเป็นความผิดทางอาญา จึงควรใช้กับความผิดอื่น ๆ ด้วย เช่น ความผิดเกี่ยวกับการเลี่ยงภาษีอากร เป็นต้น

การกำหนดความผิดมูลฐานไว้ในกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินของประเทศไทยจึงมีความจำเป็น เพราะปัญหาอาชญากรรมที่เกิดขึ้นมีหลากหลายรูปแบบที่กระทบกระเทือนต่อสภาพเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองของประเทศ โดยความผิดมูลฐานหลักที่จะต้องกำหนดไว้ในกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน คือ ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด นอกจากนี้ความผิดมูลฐานอื่น ๆ ที่รัฐบาลมีนโยบายที่จะป้องกันและปราบปราม ก็สมควรที่จะกำหนดเป็นความผิดมูลฐานด้วย ได้แก่ ความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจซึ่งเป็น

ความผิดเกี่ยวกับการยักยอกหรือฉ้อโกงตามกฎหมายว่าด้วยการธนาคารพาณิชย์ หรือความผิดเกี่ยวกับโจรสลัด เป็นต้น[12]

3.2.4 **ความผิดมูลฐานตามกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน**

เดิมความผิดมูลฐานตามกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินของประเทศไทยได้บัญญัติไว้ใน มาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 ซึ่งมีทั้งหมด 9 ประเภท ดังนี้

1) ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดหรือกฎหมายว่าด้วยมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด

2) ความผิดเกี่ยวกับเพศตามประมวลกฎหมายอาญา เฉพาะที่เกี่ยวกับการเป็นธุระจัดหา ล่อไป หรือพาไปเพื่อการอนาจารซึ่งหญิงและเด็ก เพื่อสนองความใคร่ของผู้อื่นและความผิดฐานพรากเด็กและผู้เยาว์ ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้าหญิงและเด็ก หรือความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณีเฉพาะที่เกี่ยวกับการเป็นธุระจัดหา ล่อไป หรือชักพาไปเพื่อให้บุคคลนั้นกระทำการค้าประเวณี หรือความผิดเกี่ยวกับการเป็นเจ้าของกิจการค้าประเวณี ผู้ดูแลหรือผู้จัดการกิจการค้าประเวณี หรือสถานการค้าประเวณี หรือเป็นผู้ควบคุมผู้กระทำการค้าประเวณีในสถานการค้าประเวณี

3) ความผิดเกี่ยวกับการฉ้อโกงประชาชนตามประมวลกฎหมายอาญาหรือความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน

4) ความผิดเกี่ยวกับการยักยอกหรือฉ้อโกงหรือประทุษร้ายต่อทรัพย์หรือกระทำโดยทุจริตตามกฎหมายว่าด้วยการธนาคารพาณิชย์ กฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ หรือกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ซึ่ง

---

[12] ปวีณา จิรัฐติกร , การเพิ่มความผิดมูลฐานเกี่ยวกับการปลอมเอกสารราชการในพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 : ศึกษากรณีการปลอมหนังสือเดินทาง, (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2549), หน้า 67.

กระทำโดยกรรมการ ผู้จัดการ หรือบุคคลใด ซึ่งรับผิดชอบหรือมีประโยชน์เกี่ยวข้องในการดำเนินงานของสถาบันการเงินนั้น

5) ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรมตามประมวลกฎหมายอาญา ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐหรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่หรือทุจริตต่อหน้าที่ตามกฎหมายอื่น

6) ความผิดเกี่ยวกับการกรรโชก หรือรีดเอาทรัพย์ที่กระทำโดยอ้างอำนาจอั้งยี่ หรือซ่องโจรตามประมวลกฎหมายอาญา

7) ความผิดเกี่ยวกับการลักลอบหนีศุลกากรตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร

8) ความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายตามประมวลกฎหมายอาญา

9) ความผิดเกี่ยวกับการพนันตามกฎหมายว่าด้วยการพนัน เฉพาะความผิดเกี่ยวกับการเป็นผู้จัดให้มีการเล่นการพนันโดยไม่ได้รับอนุญาต และมีจำนวนผู้เข้าเล่นหรือเข้าพนันในการเล่นแต่ละครั้งเกินกว่าหนึ่งร้อยคน หรือมีวงเงินในการกระทำความผิดรวมกันมูลค่าเกินกว่าสิบล้านบาทขึ้นไป

นอกจากนี้ยังมีบทบัญญัติกฎหมายอื่นที่บัญญัติให้การกระทำความผิดนั้นๆเป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ดังนี้

1) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.2550 มาตรา 53 ซึ่งบัญญัติห้ามมิให้ผู้ใดสมัคร หรือผู้ใดกระทำอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อจูงใจให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งลงคะแนนเสียงเลือกตั้งให้แก่ตนเอง หรือผู้สมัครอื่น หรือพรรคการเมืองใด หรืองดเว้นการลงคะแนนให้แก่ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองใด ด้วยวิธีการดังต่อไปนี้

(1) จัดทำ ให้ เสนอให้ สัญญาว่าจะให้ หรือจัดเตรียมเพื่อจะให้ ทรัพย์สิน หรือผลประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้ แก่ผู้ใด

(2) ให้ เสนอให้ หรือสัญญาว่าจะให้เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดไม่ว่าจะโดยตรงหรือโดยอ้อม แก่ชุมชน สมาคม มูลนิธิ วัด สถาบันการศึกษา สถานสงเคราะห์ หรือสถาบันอื่นใด

ตามวรรคท้ายของพระราชบัญญัตินี้ ได้บัญญัติให้ความผิดดังกล่าวข้างตนเป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน และให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจส่งเรื่องให้สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ได้

2) พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 ซึ่งมาตรา 14 ได้บัญญัติให้ความผิดต่อไปนี้เป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินคือ

มาตรา 6 ผู้ใดเพื่อแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ กระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้

(1) เป็นธุระจัดหา ซื้อ ขาย จำหน่าย พามาจากหรือส่งไปยังที่ใด หน่วงเหนี่ยวกักขัง จัดให้อยู่อาศัย หรือรับไว้ซึ่งบุคคลใด โดยข่มขู่ ใช้กำลังบังคับ ลักพาตัว ฉ้อฉล หลอกลวง ใช้อำนาจโดยมิชอบ หรือโดยให้เงินหรือผลประโยชน์อย่างอื่นแก่ผู้ปกครองหรือผู้ดูแลบุคคลนั้นเพื่อให้ผู้ปกครองหรือผู้ดูแลให้ความยินยอมแก่ผู้กระทำความผิดในการแสวงหาประโยชน์จากบุคคลที่ตนดูแล หรือ

(2) เป็นธุระจัดหา ซื้อ ขาย จำหน่าย พามาจากหรือส่งไปยังที่ใด หน่วงเหนี่ยวกักขังจัดให้อยู่อาศัย หรือรับไว้ซึ่งเด็กผู้นั้นกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์

มาตรา 7 ผู้ใดกระทำการดังต่อไปนี้ต้องระวางโทษเช่นเดียวกับผู้กระทำความผิดฐานค้ามนุษย์

(1) สนับสนุนการกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์

(2) อุปการะโดยให้ทรัพย์สิน จัดหาที่ประชุมหรือที่พำนักให้แก่ผู้กระทำความผิดฐานค้ามนุษย์

(3) ช่วยเหลือด้วยประการใดเพื่อให้ผู้กระทำความผิดฐานค้ามนุษย์พ้นจากการถูกจับกุม

(4) เรียก รับ หรือยอมจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากผู้กระทำความผิดฐานค้ามนุษย์เพื่อมิให้ผู้กระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ถูกลงโทษ

(5) ชักชวน ชี้แนะ หรือติดต่อบุคคลให้เข้าเป็นสมาชิกขององค์กรอาชญากรรมเพื่อประโยชน์ในการกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์

อย่างไรก็ตาม สืบเนื่องจากคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงินเกี่ยวกับการฟอกเงิน (Financial Action Task Force on Money Laundering หรือ FATF) ได้กำหนดให้ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีความบกพร่องในการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ซึ่งการกำหนดรายชื่อประเทศไทยนั้นส่งผลกระทบต่อสถาบันการเงินภาคธุรกิจและภาคประชาชนในการทำธุรกรรมทางการเงินระหว่างประเทศและอาจส่งผลกระทบในเศรษฐกิจในภาพรวม จึงได้มีการแก้ไขพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 ให้เป็นไปตามมาตรฐานสากลโดยพิจารณาจากข้อสังเกตจองผู้ประเมินหรือ FATF เป็นหลัก

จากการประเมินของ FATF ระบุว่าประเทศไทยมีความบกพร่องด้านกฎหมายความผิดมูลฐานตามกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินที่มีอยู่ไม่ครอบคลุมความผิดที่ร้ายแรงทั้งหมดและไม่ครอบคลุมตามความผิดที่ FATF กำหนดไว้ จึงได้มีการเพิ่มความผิดมูลฐานตามกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินอีก 12 ความผิดมูลฐานดังนี้

1) ความผิดเกี่ยวกับการเข้าร่วมเป็นสมาชิกอั้งยี่หรือเป็นพรรคพวกซ่องโจรตามประมวลกฎหมายอาญา หรือการเข้าร่วมกับองค์กรอาชญากรรมที่มีกฎหมายกำหนดเป็นความผิด

2) ความผิดเกี่ยวกับการรับของโจรตามประมวลกฎหมายอาญา เฉพาะที่เกี่ยวกับการช่วยจำหน่าย ซื้อ รับจำนำ หรือรับไว้ด้วยประการใดซึ่งทรัพย์ที่ได้มาโดยการกระทำความผิดอันมีลักษณะเป็นการค้า

3) ความผิดเกี่ยวกับการปลอมหรือการแปลงเงินตราตามประมวลกฎหมายอาญา

4) ความผิดเกี่ยวกับการปลอมหรือการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาของสินค้าตามประมวลกฎหมายอาญาหรือกฎหมายที่เกี่ยวกับการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา

5) ความผิดเกี่ยวกับการปลอมเอกสารสิทธิ บัตรอิเล็กทรอนิกส์ หรือหนังสือเดินทางตามประมวลกฎหมายอาญา

6) ความผิดเกี่ยวกับการใช้ ยึดถือ หรือครอบครองทรัพยากรธรรมชาติหรือกระบวนการแสวงหาประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติโดยมิชอบตามกฎหมายว่าด้วยแร่ กฎหมายว่าด้วยป่าไม้ กฎหมายว่าด้วยป่าสงวนแห่งชาติ กฎหมายว่าด้วยปิโตรเลียม กฎหมายว่าด้วยอุทยานแห่งชาติหรือกฎหมายว่าด้วยการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า เฉพาะที่มีลักษณะเป็นการค้า

7) ความผิดเกี่ยวกับการประทุษร้ายต่อชีวิตหรือร่างกายจนทำให้เกิดอันตรายสาหัสตามประมวลกฎหมายอาญา เฉพาะที่เกี่ยวกับการจัดหาผู้กระทำความผิด หรือการจ้างหรือการรับจ้างกระทำความผิดดังกล่าวอันมีลักษณะเป็นปกติธุระ

8) ความผิดเกี่ยวกับการหน่วงเหนี่ยวหรือกักขังผู้อื่นตามประมวลกฎหมายอาญา เฉพาะกรณีเพื่อเรียกหรือรับผลประโยชน์หรือเพื่อต่อรองให้ได้รับผลประโยชน์อย่างใดอย่างหนึ่ง

9) ความผิดเกี่ยวกับการลักทรัพย์ วิ่งราวทรัพย์ กรรโชก รีดเอาทรัพย์ ชิงทรัพย์ หรือปล้นทรัพย์ ตามประมวลกฎหมายอาญา

10) ความผิดเกี่ยวกับการกระทำอันเป็นโจรสลัดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัด

11) ความผิดเกี่ยวกับการกระทำอันไม่เป็นธรรมเกี่ยวกับการซื้อขายหลักทรัพย์ตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

12) ความผิดเกี่ยวกับอาวุธหรือเครื่องมืออุปกรณ์ของอาวุธที่ใช้หรืออาจนำไปใช้ในการรบหรือการสงครามตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมยุทธภัณฑ์

3.3 การกำหนดความผิดมูลฐานการกระทำอันเป็นโจรสลัดตามกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินของต่างประเทศ

3.3.1 ประเทศสหรัฐอเมริกา

ประเทศสหรัฐอเมริกาถือเป็นต้นแบบของแนวคิดในเรื่องการให้มีกฎหมายที่เกี่ยวกับการฟอกเงินขึ้นในประเทศต่างๆ ทั่วโลก ซึ่งกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการฟอกเงินมี 3 ฉบับดังนี้[13]

1) Federal Crimes and Criminal Procedure ซึ่งมีสาระสำคัญดังนี้

(1) การกระทำหรือพยายามกระทำการ สนับสนุนหรือช่วยเหลือในการกระทำความผิดเกี่ยวกับการเงิน ปกปิดซ่อนเร้นการกระทำความผิด หลีกเลี่ยงไม่รายงานการโอนเงิน มีโทษปรับไม่เกิน 500,000 เหรียญสหรัฐ หรือสองเท่าของมูลค่าของทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องสุดแต่จำนวนไหนจะมากกว่า หรือจำคุกไม่เกิน 20 ปี หรือทั้งจำทั้งปรับ

(2) การกระทำหรือพยายามนำเข้าหรือนำออกไปซึ่งตราสารหรือเอกสารทางการเงิน(monetary instrument) เช่น เงินตราของต่างประเทศ เช็คเดินทาง เช็คธนาคาร ตั๋วเงิน ตั๋วสัญญาใช้เงิน เป็นต้น มีโทษปรับไม่เกิน 500,000 เหรียญสหรัฐ หรือสองเท่าของมูลค่านั้นสุดแต่จำนวนไหนจะสูงกว่ากัน หรือจำคุกไม่เกิน 20 ปี หรือทั้งจำทั้งปรับ

(3) ผู้กระทำความผิดทั้ง 2 กรณีดังที่กล่าวมานี้ต้องรับผิดทางแพ่งไม่เกินมูลค่าของทรัพย์สินนั้นหรือไม่เกิน 10,000 เหรียญสหรัฐ

2) Bank Secrecy Act 1970 (BSA)

กฎหมายนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการพิสูจน์ทราบแหล่งที่มาของเงิน ปริมาณเงิน และความเคลื่อนไหวของกระแสการเงินที่นำเข้าหรือออกนอกประเทศหรือที่ฝากไว้ในธนาคารหรือสถาบันการเงินเพื่อช่วยให้เจ้าหน้าที่ของรัฐสามารถตรวจสอบและสืบสวนผู้กระทำการฝ่าฝืน

---

[13] วีระพงษ์ บุญโญภาส, กฎหมายป้องกันปราบปรามการฟอกเงิน: ศึกษากรณี “ความผิดมูลฐาน”ของประเทศสหรัฐอเมริกาและออสเตรเลีย, วารสารกฎหมาย ปีที่20,3 (กรกฎาคม,2544), หน้า 68-77.

กฎหมายได้โดยมิต้องอาศัยข้อมูลจากธนาคารต่างประเทศ เนื่องจากในหลายประเทศมีกฎหมายคุ้มครองความลับธนาคารที่ถือว่าข้อมูลของธนาคารเป็นความลับไม่สามารถเปิดเผยข้อมูลในบัญชีของลูกค้าได้ การเปิดเผยข้อมูลของลูกค้าโดยไม่ได้รับอนุญาตจากลูกค้าถือเป็นความผิดทางอาญา ด้วยเหตุนี้เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลสหรัฐอเมริกาจึงไม่ได้รับความร่วมมือจากธนาคารต่างประเทศในการสืบสวนพฤติการณ์ผู้ฝ่าฝืนกฎหมาย ดังนั้น Bank Secrecy Act 1970 (BSA) จึงถูกบัญญัติขึ้นเพื่อใช้เป็นมาตรการในการติดตามการฝากเงินผ่านทางสถาบันการเงิน ซึ่งมีสาระสำคัญดังนี้

(1) กำหนดให้สถาบันการเงินต้องรู้จักลูกค้าที่มาติดต่อทำธุรกรรมผ่านสถาบันการเงิน โดยลูกค้าต้องแสดงตนและที่อยู่จริง ไม่อนุญาตให้มีการเปิดบัญชีโดยมีการใช้ชื่อปลอมหรือใช้นามแฝง

(2) กำหนดให้สถาบันการเงินจัดทำและเก็บรักษาบันทึกข้อมูลทางการเงินไว้เป็นเวลา 5ปีตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังกำหนด

(3) กำหนดให้ธนาคารหรือสถาบันการเงินรวมทั้งบุคคลธรรมดารายงานข้อมูลทางการเงินประเภทต่างๆ ต่อหน่วยงานของรัฐ และมีบทกำหนดโทษแก่ผู้ฝ่าฝืนกฎหมายทั้งทางแพ่งและทางอาญาจากสาระสำคัญของกฎหมายฉบับนี้อาจกล่าวได้ว่าเป็นความผิดมูลฐานเกี่ยวกับความลับของธนาคารโดยเฉพาะ และการที่รัฐตรากฎหมายฉบับนี้ก็เพื่อเป็นการคุ้มครอง ตรวจสอบการฝากเงินยังสถาบันการเงิน พร้อมทั้งกำหนดบทลงโทษทั้งทางแพ่งและทางอาญาเพื่อช่วยเหลือเจ้าพนักงานที่เกี่ยวข้องในการสกัดกั้นและสืบสวนเกี่ยวกับเรื่องความลับของธนาคาร

3) Money Laundering Control Act 1986 (MLCA)

กฎหมายฉบับนี้ได้บัญญัติไว้ใน 18U.S.C (18 United State Code) ได้กำหนดห้ามการกระทำเกี่ยวข้องกับการฟอกเงินในลักษณะกว้าง ๆ ของการโอนเงินที่ได้มาจากการประกอบอาชญากรรม โดยผู้กระทำนั้นต้องมีเจตนาที่จะสนับสนุนการกระทำที่มิชอบด้วยกฎหมาย (Specified Unlawful Activity) หรือรู้ว่าการโอนเงินนั้นได้กระทำไปโดยมีเจตนาที่จะปกปิดแหล่งที่มาหรือเจ้าของเงิน หรือการควบคุมเงิน หรือหลบเลี่ยงรายงานการโอนเงิน กฎหมายดังกล่าวเน้นที่เจตนาของผู้กระทำความผิด ทั้งนี้เป็นไปตามมาตรา 1956 (a) (1) จึงเห็นได้ว่า ผู้ที่จะกระทำ

ความผิดตามที่กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินของประเทศสหรัฐอเมริกา จะต้องมีการกระทำตามที่บัญญัติไว้ใน 18U.S.C. มาตรา 1956 เช่น กระทำการโอนเงินโดยรู้อยู่แล้วว่าเป็นเงินที่ได้มาจากการกระทำอันมิชอบด้วยกฎหมาย และการกระทำอันมิชอบด้วยกฎหมายนี้ ถือได้ว่าเป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายฟอกเงินของประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งได้บัญญัติไว้กว้าง ๆ และมีมาตรา 1956 (C) (7) ได้ให้คำจำกัดความไว้พร้อมกับระบุฐานความผิดต่าง ๆ ไว้ ซึ่งถือว่าเป็นความผิดมูลฐาน เมื่อพิจารณากฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินของสหรัฐอเมริกานั้น จะเห็นได้ว่าการกำหนดความผิดมูลฐานเป็นการกำหนดอย่างกว้างขวางมาก การกระทำอันเป็นโจรสลัดเป็นการกระทำความผิดที่มีความรุนแรง กระทบต่อเศรษฐกิจเป็นความผิดตาม18U.S.C. มาตรา 1651 และมาตรา 1652 จึงเป็นความผิดที่อยู่ในข่ายเป็นความผิดมูลฐานบทบัญญัติมาตรา 1956 (C) (7) นั้นเอง

3.3.2 ประเทศฟิลิปปินส์

กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินของประเทศสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ (Anti-Money Laundering Act of 2001) มีขึ้นเพื่อจุดประสงค์ในการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินในกิจการที่ผิดกฎหมายทุกชนิดและป้องกันมิให้มีการฟอกเงินในสถาบันการเงินในประเทศฟิลิปปินส์ กฎหมายฉบับนี้กำหนดฐานความผิดไว้ 14 ฐานความผิด[14]คือ

---

[14]Anti-Money Laundering Act of 2001. Sec. 3. Definitions.

(i) "Unlawful activity" refers to any act or omission or series or combination thereof involving or having relation to the following:

(1) Kidnapping for ransom under Article 267 of Act No. 3815, otherwise known as the Revised Penal Code, as amended;

(2) Sections 3, 4, 5, 7, 8 and 9 of Article Two of Republic Act No. 6425, as amended, otherwise known as the Dangerous Drugs Act of 1972;

(3) Section 3 paragraphs B, C, E, G, H and I of Republic Act No. 3019, as amended, otherwise known as the Anti-Graft and Corrupt Practices Act;

(4) Plunder under Republic Act No. 7080, as amended;

(5) Robbery and extortion under Articles 294, 295, 296, 299, 300, 301 and 302 of the Revised Penal Code, as amended;

(6) Jueteng and Masiao punished as illegal gambling under Presidential Decree No. 1602;

(7) Piracy on the high seas under the Revised Penal Code, as amended and Presidential Decree No. 532;

(8) Qualified theft under Article 310 of the Revised Penal Code, as amended;

(9) Swindling under Article 315 of the Revised Penal Code, as amended;

1.ความผิดเกี่ยวกับการลักพาตัว

2.ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด

3.ความผิดเกี่ยวกับการรับสินบน

4.ความผิดเกี่ยวกับการเรียกสินบน

5.ความผิดเกี่ยวกับการลักทรัพย์, กรรโชก

6.ความผิดเกี่ยวกับการพนัน

7.ความผิดเกี่ยวกับการกระทำอันเป็นโจรสลัด

8.ความผิดเกี่ยวกับการโจรกรรมรุนแรง

9.ความผิดเกี่ยวกับการฉ้อโกงประชาชน

10.ความผิดเกี่ยวกับการลักลอบขนของผิดกฎหมาย

11.ความผิดเกี่ยวกับการทุจริตภายใต้กฎหมายว่าด้วยพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์

12.ความผิดเกี่ยวกับสลัดอากาศ การวางเพลิง การฆาตกรรม

13.ความผิดเกี่ยวกับหลักทรัพย์

14.ความผิดรุนแรงที่มีบทลงโทษตามกฎหมายของต่างประเทศ

ความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินของประเทศสาธารณรัฐฟิลิปปินส์นั้นส่วนใหญ่จะเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาของประเทศฟิลิปปินส์และอาชญากรรมทางการเงินโดยมีความผิดมูลฐาน 14 ฐานความผิด ส่วนประเทศไทย

---

(10) Smuggling under Republic Act Nos. 455 and 1937;

(11) Violations under Republic Act No. 8792, otherwise known as the Electronic Commerce Act of 2000;

(12) Hijacking and other violations under Republic Act No. 6235; destructive arson and murder, as defined under the Revised Penal Code, as amended, including those perpetrated by terrorists against non-combatant persons and similar targets;

(13) Fraudulent practices and other violations under Republic Act No. 8799, otherwise known as the Securities Regulation Code of 2000;

(14) Felonies or offenses of a similar nature that are punishable under the penal laws of other countries.

ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินเดิมมี 9 ความผิดมูลฐานและได้เพิ่มอยู่ในฉบับใหม่อีก 12 มูลฐานความผิดซึ่งกำหนดให้การกระทำอันเป็นโจรสลัดเป็นความผิดมูลฐาน เช่นเดียวกับกฎหมายของประเทศฟิลิปปินส์

3.3.3 ประเทศมาเลเซีย

ประเทศมาเลเซียมีกฎหมายที่เกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน 2 ฉบับ คือ

1) Anti-Money Laundering Act 2001

กฎหมายฉบับนี้ได้กำหนดความผิดมูลฐานไว้มากกว่า 100 ฐานความผิดอันได้แก่ ความผิดตามกฎหมายป้องกันและปราบปรามการคอร์รัปชั่น, ความผิดตามกฎหมายเกี่ยวกับธนาคารและสถาบันการเงิน, ความผิดตามกฎหมายการพนัน, ความผิดตามกฎหมายเด็ก, ความผิดตามกฎหมายบริษัท, ความผิดตามกฎหมายลิขสิทธิ์, ความผิดตามกฎหมายวัตถุระเบิดและอาวุธ,ความผิดตามกฎหมายศุลกากร, ความผิดตามกฎหมายยาเสพติด, ความผิดตามกฎหมายเกี่ยวกับระเบิด, ความผิดตามกฎหมายอาวุธปืน, ความผิดตามกฎหมายอุตสาหกรรม, ความผิดตามกฎหมายประกันภัย, ความผิดตามกฎหมายเกี่ยวกับการลักพาตัว, ความผิดตามกฎหมายเกี่ยวกับการแลกเปลี่ยนเงินตรา, ความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา, ความผิดตามกฎหมายความปลอดภัยในโรงงานอุตสาหกรรม[15]เป็นต้น นอกจากนี้กฎหมายฉบับดังกล่าวยังมีบทลงโทษที่รุนแรงและสนับสนุนอำนาจการทำงานของเจ้าหน้าที่เพื่อปราบปรามการฟอกเงินอย่างกว้างขวางโดยการให้อำนาจเจ้าหน้าที่ในการเข้าไปค้นหรือจับกุมดำเนินคดีในที่เกิดเหตุได้โดยไม่ต้องอาศัยหมายค้น และเจ้าหน้าที่มีอำนาจพังประตูที่รโหฐานเพื่อเข้าไปหาพยานหลักฐานในการดำเนินคดีได้ถ้าจำเป็น ซึ่งกฎหมายฉบับดังกล่าวถือได้ว่าเป็นกฎหมายที่มีบทบังคับที่รุนแรงส่งผลกระทบต่อประชาชนและขัดต่อสิทธิเสรีภาพของประชาชนเป็นอย่างมาก แต่ทั้งนี้ก็เพื่อประโยชน์ในการปราบปรามการฟอกเงินในประเทศมาเลเซียเอง

---

[15] Anti-Money Laundering Act 2001, Second Schedule.

2) Anti Money Laundering Bill 2001

กฎหมายฉบับนี้เป็นกฎหมายที่ใช้ในการปราบปรามการฟอกเงินรวมทั้งสถาบันการเงินนอกระบบที่อยู่ภายใต้ Labuan Offshore Financial Service Authority Act 1996 และได้กำหนดฐานความผิดในการกระทำการฟอกเงินไว้กว่า 119 ฐานความผิด นอกจากนี้กฎหมายดังกล่าวยังได้ก่อตั้งหน่วยงานขึ้นมาเพื่อทำหน้าที่รับรายงานธุรกรรมทางการเงินหรือข้อมูลเกี่ยวกับการฟอกเงินที่เรียกว่า Financial Intelligence Unit (FIU) และมีการให้อำนาจแก่เจ้าหน้าที่ในการสืบสวนสอบสวนในความผิดฐานฟอกเงินไว้อย่างกว้างขวาง โดยสามารถค้นหรือเข้าไปแสวงหาพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินคดีได้โดยไม่ต้องมีหมายค้น มีการตั้งหน่วยงาน LabuanOffshore Financial Service Authurity (LOFSA) ขึ้นเพื่อรับผิดชอบดูแลการทำงานของสถาบันการเงินนอกระบบที่มีเครือข่ายอยู่ทั่วโลกโดยมีหน้าที่ในการกำหนดนโยบายควบคุมการดำเนินงานในสถาบันการเงินและมาตรการทางกฎหมายเพื่อป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เป็นหน่วยงานรับจดทะเบียนธุรกิจสถาบันการเงินที่จะเกิดขึ้นใหม่ เป็นหน่วยงานใช้บังคับกฎหมาย และเป็นหน่วยงานส่งเสริมการลงทุนด้วย

จะเห็นได้ว่ากฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินของประเทศมาเลเซียนั้นได้กำหนดฐานความผิดไว้มากมาย แม้ประเทศมาเลเซียจะยังไม่มีกฎหมายเกี่ยวกับการกระทำอันเป็นโจรสลัดโดยเฉพาะแยกออกมาอีกฉบับอย่างกฎหมายของประเทศไทย แต่การกระการอันเป็นโจรสลัดนั้นถือเป็นความผิดอาญาที่มีโทษร้ายแรงตามประมวลกฎหมายอาญาของประเทศมาเลเซีย อีกทั้งตามกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินของมาเลเซียก็ได้กำหนดให้ความผิดร้ายแรงตามประมวลกฎหมายอาญาเป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายฟอกเงิน จึงทำให้ความผิดการกระทำอันเป็นโจรสลัดเป็นความผิดมูลฐานเช่นกันโดยปริยาย นอกจากนี้กฎหมายของประเทศมาเลเซียยังได้กำหนดแนวทางในการทำงานของเจ้าหน้าที่ในการสืบสวนสอบสวนและดำเนินคดีเกี่ยวกับการฟอกเงินไว้อย่างละเอียดและมีบทลงโทษการฝ่าฝืนบทบัญญัติที่รุนแรง[16]

---

[16] ณัฐวิภา บริสุทธิชัย, "พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542 กับความผิดมูลฐานเกี่ยวกับการฉ้อโกงประชาชน: ศึกษาเฉพาะกรณีการหลอกลวงคนหางานเพื่อไปทำงานในต่างประเทศ," (วิทยานิพนธ์ปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,2547), หน้า 100.

จากการพิจารณาความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินของต่างประเทศเปรียบเทียบกับประเทศไทยแล้วนั้นอาจสรุปได้ว่าวิธีในการกำหนดความผิดมูลฐานของประเทศต่าง ๆ นั้นอาจแบ่งได้เป็น 2 วิธี วิธีแรกระบุฐานความผิดมูลฐานลงในกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เช่น ประเทศสหรัฐอเมริกา, ประเทศมาเลเซีย, ประเทศสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ ประเทศไทย ประเทศอิสราเอล ประเทศจอร์แดน และสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ เป็นต้น วิธีที่สองคือไม่ระบุฐานความผิดแต่แต่จะกล่าวโดยรวมอย่างกว้างๆ ครอบคลุมความผิดหลายประเภทที่มีโทษจำคุก เช่น ประเทศออสเตรเลีย, ประเทศไต้หวัน ประเทศนิวซีแลนด์ และประเทศสิงคโปร์ เป็นต้น

3.4 สาระสำคัญของกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

3.4.1 การกำหนดให้การฟอกเงินเป็นความผิดอาญา

การฟอกเงินเป็นปัญหาสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศเนื่องจากทรัพย์สินที่ได้จากการกระทำความผิดมูลฐานมีมูลค่ามหาศาลซึ่งหากปล่อยให้มีการกระทำที่เป็นการฟอกเงินเกิดขึ้น อาจก่อให้เกิดความยุ่งยากในการบังคับใช้กฎหมายในการปราบปรามการกระทำความผิดมูลฐาน เพื่อเป็นการป้องปรามไม่ให้มีการฟอกเงินเกิดขึ้นจึงจำเป็นต้องมีการกำหนดให้การฟอกเงินเป็นความผิดอาญาซึ่งตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542 ได้บัญญัติการกระทำความผิดที่มีลักษณะเป็นการฟอกเงินดังนี้

มาตรา 5 “ผู้ใด

(1) โอน รับโอน หรือเปลี่ยนสภาพทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดเพื่อซุกซ่อนหรือปกปิดแหล่งที่มาของทรัพย์สินนั้น หรือเพื่อช่วยเหลือผู้อื่นไม่ว่าก่อน ขณะหรือหลังการกระทำความผิด มิให้ต้องรับโทษหรือรับโทษน้อยลงในความผิดมูลฐาน หรือ

(2) กระทำด้วยประการใดๆเพื่อปกปิดหรืออำพรางลักษณะที่แท้จริงการได้มา แหล่งที่ตั้ง การจำหน่าย การโอน การได้สิทธิใดๆซึ่งทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด

ผู้นั้นกระทำความผิดฐานฟอกเงิน”

สำหรับบทลงโทษผู้กระทำความผิดฐานฟอกเงินนั้นพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542 ได้บัญญัติโทษไว้ดังนี้

มาตรา 60 ได้บัญญัติให้ผู้กระทำความผิดฐานฟอกเงินต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 1 ปี ถึง 10 ปี หรือปรับตั้งแต่ 20,000 บาท ถึง 200,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 61 กรณีที่นิติบุคคลกระทำความผิดฐานฟอกเงินต้องระวางโทษปรับตั้งแต่ 200,000 บาท ถึง 1,000,000 บาท หากเป็นการกระทำความผิดโดยกรรมการ ผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลดังกล่าวนั้นต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 1 ปี ถึง 10 ปี หรือปรับตั้งแต่20,000 บาท ถึง 200,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าตนมิได้มีส่วนในการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้น

3.4.2 **มาตรการริบทรัพย์สิน**

นอกจากมาตรการในการลงโทษทางอาญาแล้ว กฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินยังมีมาตรการที่สำคัญอีกอย่างคือมาตรการริบทรัพย์สินทางแพ่งคือการยึดหรืออายัดทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดที่เป็นความผิดมูลฐานไม่ว่าทรัพย์สินนั้นจะมีการจำหน่าย จ่าย โอน หรือเปลี่ยนสภาพไปกี่ครั้งก็ตาม มาตรการริบทรัพย์สินทางแพ่งนี้ ต่างจากมาตรการริบทรัพย์สินทางอาญาคือ ในการริบทรัพย์สินทางอาญานั้น จะริบได้ก็ต่อเมื่อมีการฟ้องจำเลยเป็นความผิดอาญา และศาลต้องพิพากษาว่าจะเลยมีความผิดจึงจะริบทรัพย์สินนั้นได้ ซึ่งภาระการพิสูจน์ตกอยู่แก่โจทก์ที่จะต้องพิสูจน์ให้สิ้นข้อสงสัยว่าจำเลยได้กระทำความผิดจริง และทรัพย์สินนั้นเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด แต่การริบทรัพย์ทางแพ่งนั้นโจทก์เพียงพิสูจน์ให้เข้าเงื่อนไขของกฎหมายว่าทรัพย์สินที่ได้มา เป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดหรือได้มาจากการกระทำความผิดเป็นผู้เกี่ยวข้องหรือเคยเกี่ยวข้องกับผู้กระทำความผิดมูลฐานหรือความผิดฐานฟอกเงินหรือไม่ และทรัพย์สินที่ตรวจพบมีจำนวนมากเกินกว่าฐานะที่เคยมีหรืออาจมีได้ หากโจทก์พิสูจน์เข้าเงื่อนไขดังกล่าวแล้ว ก็เป็นหน้าที่ของจำเลยที่จะต้องนำสืบพิสูจน์ว่าทรัพย์สินนั้น ๆ ไม่ใช่ทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดหรือเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด หากพิสูจน์ไม่ได้ศาลก็จะมีคำสั่งให้ริบทรัพย์สินนั้นตกเป็นของแผ่นดิน โดยไม่คำนึงว่าผู้กระทำความผิดจะได้รับโทษในทางอาญาหรือไม่

การนำมาตรการริบทรัพย์ทางแพ่งมาใช้เป็นการทำลายระบบเศรษฐกิจของอาชญากรไม่ให้นำเงินนั้นไปใช้ประโยชน์ได้ในอนาคตอันเป็นการตัดแรงจูงใจในการกระทำความผิดที่จะเกิดขึ้น

นอกจากนี้กฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินยังได้กำหนดให้มีการนำมาตรการริบทรัพย์สินทางแพ่งไปใช้ควบคู่กับการดำเนินการตามกฎหมายอื่นได้ตามมาตรา 58 ซึ่งมีสาระสำคัญคือ กรณีที่ทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดใดเป็นทรัพย์สินที่สามารถดำเนินการตามกฎหมายอื่นได้อยู่แล้ว แต่ยังไม่มีการดำเนินการกับทรัพย์สินนั้นตามกฎหมายดังกล่าว หรือดำเนินการตามกฎหมายดังกล่าวแล้วแต่ไม่เป็นผลหรือการดำเนินการตามกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินจะก่อให้เกิดประโยชน์แก่ทางราชการมากกว่า ก็ให้ดำเนินการกับทรัพย์สินต่อไปตามกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ซึ่งบทบัญญัติดังกล่าวเป็นการแก้ไขปัญหาความซ้ำซ้อนของกฎหมายเกี่ยวกับการริบทรัพย์สินและเป็นการส่งเสริมให้มาตรการริบทรัพย์สินทางแพ่งมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

3.4.3 การร้องขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542 มาตรา 49 วรรคแรกวางหลักว่า

มาตรา 49 ภายใต้บังคับมาตรา 48 วรรคหนึ่ง ในกรณีที่ปรากฏหลักฐานเป็นที่เชื่อได้ว่าทรัพย์สินใดเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด ให้เลขาธิการส่งเรื่องให้พนักงานอัยการพิจารณาเพื่อยื่นคำร้องขอให้ศาลมีคำสั่งให้ทรัพย์สินนั้นตกเป็นของแผ่นดินโดยเร็ว

จะเห็นได้ว่าการที่พนักงานอัยการจะยื่นคำร้องขอให้ศาลมีคำสั่งให้ทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดตกเป็นของแผ่นดินอาจมีได้ 2 กรณี[17] คือ

กรณีที่หนึ่ง ในการตรวจสอบรายงานและข้อมูลเกี่ยวกับการทำธุรกรรม หากมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่ามีการโอน จำหน่าย ยักย้าย ปกปิด หรือซ่อนเร้นทรัพย์สินใดที่เป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด และคณะกรรมการธุรกรรมสั่งให้ยึดหรืออายัดทรัพย์สินไว้ชั่วคราวมี

[17] สีหนาท ประยูรรัตน์, คำอธิบายพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542, หน้า 153-154.

กำหนดเวลาไม่เกินเก้าสิบวันตามมาตรา 48 วรรคหนึ่ง กรณีนี้ให้เลขาธิการส่งเรื่องให้พนักงานอัยการพิจารณายื่นคำร้องขอให้ศาลมีคำสั่งให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินภายในกำหนดเวลาที่ยึดหรืออายัดไว้

กรณีที่สอง เป็นกรณีที่ไม่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่ามีการโอน จำหน่าย ยักย้าย ปกปิดหรือซ่อนเร้นทรัพย์สินใดที่เป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด และคณะกรรมการธุรกรรมไม่ได้สั่งให้ยึดหรืออายัดทรัพย์สินนั้นไว้ชั่วคราวตามมาตรา 48 วรรคหนึ่ง และจากการตรวจสอบรายงานและข้อมูลเกี่ยวกับการทำธุรกรรม การตรวจสอบธุรกรรม หรือทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด ปรากฏว่ามีหลักฐานเป็นที่เชื่อได้ว่าทรัพย์สินดังกล่าวเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด เลขาธิการจะส่งเรื่องให้พนักงานอัยการยื่นคำร้องขอให้ศาลมีคำสั่งให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินต่อไป การยื่นคำร้องของพนักงานอัยการขอให้ศาลมีคำสั่งให้ทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดตกเป็นของแผ่นดินในกรณีนี้จึงเป็นกรณีที่ไม่มีการยึดหรืออายัดทรัพย์สินชั่วคราวตามมาตรา 48 วรรคหนึ่ง

จากกรณีทีได้ศึกษาความผิดเกี่ยวกับการกระทำอันเป็นโจรสลัดในบทที่ 2 และกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินของประเทศไทยและต่างประเทศในบทนี้แล้ว เห็นได้ว่าในที่สุดก็มีการกำหนดให้การกระทำอันเป็นโจรสลัดตามกฎหมายป้องกันและปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัดเป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินเพื่อนำมาตรการตามกฎหมายมาใช้บังคับ อย่างไรก็ตามเนื่องด้วยยังไม่มีแนวทางปฏิบัติ ซึ่งอาจมีผลกระทบและอุปสรรคเกิดขึ้น จึงควรศึกษาวิเคราะห์ถึงความเหมาะสม ปัญหาและอุปสรรครวมทั้งแนวทางในการปฏิบัติ ซึ่งจะได้ทำการศึกษาและวิเคราะห์ในบทถัดไป

บทที่ 4

วิเคราะห์ปัญหาการบังคับใช้กฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน กับความผิดมูลฐานการกระทำอันเป็นโจรสลัด

จากการศึกษาถึงการกระทำอันเป็นโจรสลัดและกฎหมายที่เกี่ยวข้องในบทที่ 2 และกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินในประเทศไทยและต่างประเทศในบทที่ 3 ไปแล้วนั้น ในบทนี้จะศึกษาวิเคราะห์กรณีศึกษาการกระทำอันเป็นโจรสลัด วิเคราะห์ถึงความเกี่ยวพันกันระหว่างการกระทำอันเป็นโจรสลัดกับการฟอกเงิน วิเคราะห์ความเหมาะสมและความจำเป็นในการบัญญัติให้การกระทำอันเป็นโจรสลัดตามกฎหมายป้องกันและปราบปรามโจรสลัดเป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน รวมทั้งวิเคราะห์ถึงปัญหาและอุปสรรคที่อาจเกิดขึ้นจากการบังคับใช้กฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินกับความผิดมูลฐานการกระทำอันเป็นโจรสลัด ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในการหาแนวทางที่เหมาะสมที่จะนำมาตรการตามกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินมาใช้กับความผิดมูลฐานการกระทำอันเป็นโจรสลัดได้ดังกล่าวอย่างมีประสิทธิภาพ

4.1 กรณีศึกษาการกระทำอันเป็นโจรสลัด

การกระทำอันเป็นโจรสลัดยังคงเป็นปัญหาใหญ่ปัญหาหนึ่งของโลก โดยเฉพาะปัญหาที่เกิดขึ้นบริเวณชายฝั่งโซมาเลียและอ่าวเอเดน บริเวณดังกล่าวกลายเป็นพื้นที่ที่อันตรายที่สุดในโลก เนื่องจากมีการก่อเหตุกระทำการอันเป็นโจรสลัดเกิดขึ้นบ่อยครั้ง เกิดความเสียหายทั้งทางด้านการเงินและทรัพย์สินและความเสียหายต่อการขนส่งทางทะเลคิดเป็นมูลค่ามหาศาล ระบบเศรษฐกิจได้รับการกระทบกระเทือน จากรายงานของคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงินเกี่ยวกับการฟอกเงิน (Financial Action Task Force on Money laundering หรือ FATF) ได้ศึกษาและทำการรวบรวมข้อมูลการกระทำการอันเป็นโจรสลัดที่เกี่ยวข้องกับโซมาเลียโจรสลัดที่ปฏิบัติการในอ่าวเอเดน, มหาสมุทรอินเดียและทะเลอาหรับ รวมถึงเหตุการณ์โจรสลัด

เพื่อเรียกค่าไถ่ที่เกิดขึ้นในบริเวณอื่น เช่น โจรสลัดเม็กซิกันกระทำการปล้นในทะเลสาบที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ชายแดนระหว่างประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศเม็กซิโก เป็นต้น เรือที่ถูกปล้นโดยโจรสลัดโซมาเลียมีทุกขนาดไล่ไปตั้งแต่เรือขนาดเล็ก หรือเรือใบขนาด 38 ฟุต จนถึงเรือขนาดใหญ่ หรือ "เรือบรรทุกน้ำมันขนาดพิเศษ" เป็นเรือลำที่ใหญ่ที่สุดเท่าที่เคยถูกโจรสลัดปล้นและเรียกค่าไถ่ โดยค่าไถ่ที่มีการเรียกร้องโดยกลุ่มโจรสลัดนั้น เป็นจำนวนเงินตั้งแต่ 1.5 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ไปจนถึง 35 ล้านเหรียญสหรัฐฯ ในขณะที่ตัวประกันส่วนใหญ่ได้รับการปล่อยตัวหลังอย่างปลอดภัยหลังจากมีการจ่ายค่าไถ่ มีเพียงอย่างน้อย 5 ชีวิตที่ถูกฆ่าตายในขณะที่ถูกจับตัวไว้เพื่อเรียกค่าไถ่ การชำระค่าไถ่จำเป็นการชำระโดยวิธี Airdrop (โดดล่ม) หรือทิ้งเงินค่าไถ่จากเครื่องบินด้วยร่มชูชีพ เป็นวิธีการส่งมอบค่าไถ่ที่โจรสลัดนิยมใช้วิธีหนึ่ง นอกจากนี้ยังมีหลักฐานที่แสดงว่าการชำระเงินค่าไถ่ถูกโอนผ่านธนาคารตัวกลางและระบบการโอนเงินทางเลือกอีกด้วย จากการรายงานของ FATF[1] ได้ศึกษาวิเคราะห์กรณีศึกษาของเหตุการณ์การกระทำอันเป็นโจรสลัดเพื่อเรียกค่าไถ่ ตัวอย่างดังต่อไปนี้

<u>กรณีศึกษาที่ 1</u>:เรือพาณิชย์ เดนิก้า ไว้ท์

การการกระทำอันเป็นโจรสลัดต่อเรือที่จดทะเบียนและใช้ธงเดนมาร์ก "เดนิก้า ไว้ท์" ได้เกิดขึ้นนอกชายฝั่งโซมาเลียเมื่อวันที่ 2 มิถุนายน 2550 กระบวนการที่ตามมาเพื่อเจรจาเรียกค่าไถ่เริ่มด้วยการติดต่อทางโทรศัพท์จากโจรสลัดไปยังเจ้าของเรือ เอช. โฟลเมอร์ มีการเรียกร้องค่าไถ่จำนวน 1.5 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ซึ่งตำรวจเดนมาร์กได้รับแจ้งแต่เริ่มต้นและเจ้าของเรือได้เจรจาทางโทรศัพท์ใช้เวลานานกว่าหนึ่งเดือน เมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม 2550 เจ้าของเรือยังจ้างให้บริษัทเอกชนเป็นตัวแทนในการเจรจา นอกจากนี้สำนักงานตำรวจแห่งชาติเดนมาร์กยังได้ติดต่อสำนักงานสอบสวนกลางแห่งสหรัฐอเมริกา (เอฟบีไอ) เพื่อขอความช่วยเหลืออีกด้วย เมื่อเสร็จสิ้นการเจรจาเรื่องค่าไถ่ หน่วยงานข่าวกรองของเดนมาร์กซึ่งร่วมมือกับเอฟบีไอ ได้จัดเตรียมการ

---

[1] FATF Report : Organised Maritime Piracy and Related Kidnapping for Ransom,July 2011 หน้า 10 [ออนไลน์] แหล่งที่มา : http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/organised%20maritime%20piracy%20and%20related%20kidnapping%20for%20ransom.pdf

รับเงินสดจำนวนมากจากธนาคารในสหรัฐ ซึ่งไม่มีการเปิดเผยว่าได้มีการรายงานไปยังเครือข่ายบังคับใช้กฎหมายด้านอาชญากรรมทางการเงิน (FINCEN) หรือหน่วยข่าวกรองทางการเงินของสหรัฐด้วยหรือไม่ บริษัทประกันแห่งหนึ่งได้รับประกันเรือ เดนิก้า ไว้ท์ และบริษัทประกันแห่งนั้นได้จ่ายเงินสดจำนวนดังกล่าวซึ่งถูกใช้เป็นค่าไถ่ ทางการสหรัฐจัดหาเลขอนุกรมของธนบัตรที่ใช้ชำระเป็นค่าไถ่ให้แก่หน่วยงานบังคับใช้กฎหมายของเดนมาร์ก และได้บันทึกตัวเลขดังกล่าวไว้ในระบบอิเล็กทรอนิกส์ด้วย อย่างไรก็ตาม หน่วยข่าวกรองทางการเงินของเดนมาร์กไม่เคยได้รับเลขอนุกรมของเงินที่ชำระเป็นค่าไถ่มีการจัดเตรียมโอนเงินสดจำนวนดังกล่าวจากสหรัฐไปยังเดนมาร์ก จึงทำให้ไม่ทราบว่าการสำแดงเงินสดถูกจัดทำเมื่อเงินทุนมาถึงยังเดนมาร์กหรือไม่ ซึ่งเอกสารนี้จะเป็นประโยชน์กับทั้งเจ้าพนักงานศุลกากรของเดนมาร์กและหน่วยข่าวกรองทางการเงินของเดนมาร์ก

หลังจากการเจรจาหลายครั้ง ในที่สุดค่าไถ่ได้ถูกชำระเป็นเงินจำนวน 723,000 ดอลลาร์สหรัฐ ครึ่งหนึ่งถูกชำระเป็นธนบัตรใบละ 100 ดอลลาร์สหรัฐ และที่เหลือเป็นธนบัตรใบละ 50 ดอลลาร์สหรัฐ เงินจำนวนดังกล่าวถูกส่งมอบโดยบริษัทซึ่งถูกจ้างเป็นการส่วนตัวให้แก่โจรสลัดที่โรงแรมในเมืองดูไบ เมื่อวันที่ 18 สิงหาคม 2550 ซึ่งหลังจากนั้นไม่นานเรือลำดังกล่าวก็ถูกปล่อยออกมา ทางการเดนมาร์กไม่สามารถแกะรอยเงินได้ ณ ตอนนั้น ทางการเดนมาร์กทราบดีว่า ณ ตอนที่เงินถูกขนย้ายทางกายภาพออกจากดินแดนเดนมาร์กไปยังเมืองดูไบ ไม่มีการสำแดงเงินสดปรากฏว่าได้ถูกจัดทำไว้ หน่วยข่าวกรองทางการเงินของเดนมาร์กไม่สามารถให้ข้อมูลเกี่ยวกับหมายเลขอนุกรมของธนบัตรแก่หน่วยข่าวกรองทางการเงินของสหพันธรัฐอาหรับเอมิเรตส์ได้ เพราะหน่วยข่าวกรองทางการเงินของเดนมาร์กไม่มีตัวเลขเหล่านั้น ไม่มีการแกะรอยเงินซึ่งถูกทำเครื่องหมายไว้ได้อีกเลย

<u>กรณีศึกษา 2</u> : เรือพาณิชย์ ซีอีซี ฟิวเจอร์

เรือ ซีอีซี ฟิวเจอร์ ซึ่งชักธงบาฮาม่า ถูกกระทำการอันเป็นโจรสลัดในวันที่ 7 พฤศจิกายน 2551 นอกชายฝั่งเยเมน ต่อมาโจรสลัดผู้ยึดเรือไว้ได้เดินเรือลำดังกล่าวไปยังชายฝั่งโซมาเลีย สองวันหลังจากยึดเรือได้ โจรสลัดนำผู้สมคบคิดขึ้นมาบนเรือ ซึ่งได้แนะนำว่าเป็นนักเจรจาชาวโซมาเลียผู้พูดภาษาอังกฤษได้ นักเจรจาผู้นี้ใช้โทรศัพท์ผ่านดาวเทียมของเรือเพื่อติดต่อไปยัง

คลิปเปอร์ สามวันต่อมา โจรสลัดโทรศัพท์ไปหาบริษัทสัญชาติเดนมาร์กที่จัดการเรือ คลิปเปอร์ และเรียกร้องค่าไถ่ 7 ล้านดอลลาร์สหรัฐ แลกกับการปล่อยเรือลำดังกล่าวและลูกเรือ การเจรจาระหว่างโจรสลัดและคนกลางที่กระทำการในนามของคลิปเปอร์ถูกกระทำผ่านโทรศัพท์และโทรพิมพ์ การเจรจาดำเนินไปจนถึงวันที่ 13 มกราคม 2552 ซึ่งในระหว่างนั้นนักเจรจาและคลิปเปอร์กำลังติดต่อกันทางโทรศัพท์เกือบทุกวันเพื่อหารือเรื่องจำนวนเงินค่าไถ่ สวัสดิภาพของลูกเรือและเงื่อนไขการปล่อยตัว อย่างไรก็ตาม การเจรจาต่าง ๆ สะดุดลง ส่งผลให้ ประธานผู้บริหารของคลิปเปอร์เข้าพูดคุยหารือเรื่องค่าไถ่เองโดยตรงเพื่อให้การเจรจาดำเนินต่อไป ในที่สุดเป็นที่ตกลงกันว่า การชำระเงินต่างหาก 75,000 ดอลลาร์สหรัฐ ต้องถูกจัดทำ หากผู้เจรจาสามารถเกลี้ยกล่อมให้โจรสลัดรับเงิน 1.7 ล้านดอลลาร์สหรัฐ แลกกับการปล่อยเรือและลูกเรือดังกล่าวได้ ในที่สุดค่าไถ่ก็ถูกเจรจาให้อยู่ที่ 1.7 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เงินสดสำหรับค่าไถ่ได้ถูกถอนจากบัญชีของคลิปเปอร์ที่ธนาคารแห่งหนึ่งใดเดนมาร์ก ธุรกรรมดังกล่าวสามารถเข้าข่ายการรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยไปยังหน่วยข่าวกรองทางการเงินของเดนมาร์กได้ แต่ก็ไม่มีการรายงาน คลิปเปอร์ทำบันทึกหมายเลขอนุกรรมของเงินค่าไถ่เพื่อช่วยในการแกะรอยเงินสดเหล่านั้น คลิปเปอร์วางแผนการขนส่งเงินสดไปทางอากาศ แต่ไม่เป็นที่ทราบได้มีการยื่นการสำแดงเงินสดเมื่อเงินถูกขนส่งทางอากาศออกจากเดนมาร์กหรือไม่ ทางการเดนมาร์กทราบเกี่ยวกับกระบวนการซึ่งการชำระค่าไถ่จะถูกกระทำ

ค่าไถ่ถูกขนส่งทางอากาศไปทิ้งลงในบริเวณที่กำหนดไว้ล่วงหน้าของอ่าวเอเดนเมื่อวันที่ 14 มกราคม 2552 หัวหน้าฝ่ายรักษาความปลอดภัยของคลิปเปอร์ได้จัดการส่วนนี้ของกระบวนการจ่ายค่าไถ่ด้วยตนเอง เรือและลูกเรือดังกล่าวถูกปล่อยในไม่นานหลังจากค่าไถ่ถูกหย่อนลงจากอากาศยาน ทางการเดนมาร์กไม่สามารถแกะรอยเงินดังกล่าวได้หลังจากมีการหย่อนลงจากอากาศยาน เมื่อวันที่ 16 มกราคม 2552 โจรสลัดโซมาเลียชุดสุดท้ายสละเรือ ซีอีซีฟิวเจอร์ หลังจากมีการปล่อยเรือ คลิปเปอร์โอนเงินจำนวน 75,000 ดอลล่าร์สหรัฐผ่านทางระบบอิเล็กทรอนิกส์ให้แก่บัญชีธนาคารที่ถูกระบุโดยผู้เจรจา บริษัทประกัน แชนนิ่ง ลูคัส และหุ้นส่วน ในลอนดอนได้คุมครองการชำระเงินและชดใช้เงินคืนให้แก่คลิปเปอร์ หลังเหตุการณ์เรือดังกล่าวถูกสิ่งไปยังท่าเรือที่ปลอดภัยซึ่งเจ้าหน้าที่สหรัฐได้ขึ้นไปบนเรือ เมื่อนั้นคลิปเปอร์จึง

แจ้งเจ้าหน้าที่สหรัฐเรื่องหมายเลขอนุกรมของเงินสด เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยของคลิปเปอร์ใช้เครือข่ายส่วนตัวของตนในการรายงานหมายเลขอนุกรมให้แก่สายในรัฐบาลเดนมาร์ก อย่างไรก็ตามหน่วยข่าวกรองทางการเงินของเดนมาร์กไม่เคยได้รับข้อมูลนี้

จากแง่ของกรณีตัวอย่างทั้งสองนี้ ทางการเดนมาร์กกำลังอยู่ในกระบวนการเสริมความเข้มแข็งให้แก่วิธีการระดับชาติ

กรณีศึกษาที่ 3 : เรือพาณิชย์ปอมเปย์

โจรสลัดโซมาเลียได้กระทำการอันเป็นโจรสลัดต่อเรือปอมเปย์ สัญชาติเบลเยียมเมื่อวันที่ 18 เมษายน 2552 มีรายงานว่ารัฐบาลเบลเยียมมีส่วนร่วมจากภายนอก ในการเจรจาเพื่อให้ปล่อยเรือปอมเปย์ รวมถึงการโทรศัพท์ประมาณ 160 ครั้ง ซึ่งในระหว่างนั้นมีการหารือเรื่องค่าไถ่ ตามที่ทางการเบลเยียมให้ข่าว บริษัทประกันของเรือได้ชำระค่าไถ่ดังกล่าวไป ค่าไถ่ถูกชำระโดยการหย่อนเงินใกล้ ๆ เรือลำดังกล่าว หลังจากนั้นไม่นาน เรือปอมเปย์และตัวประกันถูกปล่อยตัว ทางการเบลเยียมค้นพบในภายหลังว่า บุคคลผู้ทำการเจรจาในนามของโจรสลัดมีความเชื่อมโยงกับดูไบ

ระหว่างการสอบสวน ทางการเบลเยียมพบหมายเลขบัญชีและข้อมูลระบุตัวตนของผู้ที่เกี่ยวข้องในสหพันธรัฐอาหรับเอมิเรตส์ พวกเขายังระบุดาวเทียมและโทรศัพท์เคลื่อนที่และบัญชี เจ้าหน้าที่เชื่อว่า หลังจากการหย่อนเงินในทะเล เงินนั้นถูกย้ายไปยังที่อยู่ในโซมาเลีย และจากนั้นไปยังสหพันธรัฐอาหรับเอมิเรตส์ โดยธุรกรรมแบบ HAWALA

กรณีศึกษาที่ 4 : เรือพาณิชย์มาราธอน

เมื่อวันที่ 7 พฤษภาคม 2552 โจรสลัดโซมาเลียได้ยึดเรือพาณิชย์มาราธอน ซึ่งชักธงเนเธอร์แลนด์แอนทิลลิส เป็นของบริษัท เวสเทิร์น มารีน ทรานสปอร์ต และถูกควบคุมโดยดัตช์ คาร์กาดอร์ อะมอนส์และบริษัท เรือล่องไปตามน่านน้ำในส่วนที่ถูกเรียกว่า “เส้นทางปลอดภัย” ซึ่งถูกควบคุมโดยกองเรือพันธมิตร ในเหตุการณ์ครั้งนี้ลูกเรือถูกยิงเสียชีวิตหนึ่งคนและได้รับบาดเจ็บสาหัสอีกหลายคนในระหว่างการบุกจี้เรือ บริษัทประกันของเจ้าของเรือได้จ้างตัวกลาง

ชาวอังกฤษซึ่งได้เจรจากับโจรสลัดทางโทรศัพท์ผ่านดาวเทียม หลังมีการการจ่ายเงินค่าไถ่จำนวน 1.35 ล้านดอลลาร์สหรัฐ และหย่อนเงินดังกล่าวลงทางอากาศที่ยี่สิบห้าไมล์นอกชายฝั่งโซมาเลีย ซึ่งทำให้ต่อมาเรือและลูกเรือถูกปล่อยในวันที่ 23 มิถุนายน 2552

จากการรายงานของ FATF พบว่ากรณีการกระทำการอันเป็นโจรสลัดโดยโจรสลัดโซมาเลียเพื่อเรียกค่าไถ่นั้น เมื่อค่าไถ่ถูกชำระแล้วและต่อมาเงินสดได้เข้าไปยังประเทศโซมาเลีย “การติดตามเงินนั้น” ก็กลายเป็นเรื่องยากเนื่องจากไม่มีกลไกที่จะระบุรูปพรรณของแหล่งที่มาและปลายทางของเงินทุนเหล่านี้ และเนื่องจากร่องรอยจะเริ่มจาง

นอกจากกรณีศึกษาการกระทำอันเป็นโจรสลัดโดยโจรสลัดโซมาเลียบริเวณชายฝั่งประเทศโซมาเลียและอ่าวเอเดนแล้ว ยังมีเหตุการณ์การกระทำอันเป็นโจรสลัดในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้โดยเฉพาะบริเวณเกาะสุมาตราที่เป็นบริเวณที่มีความเสี่ยงกับโจรสลัดสูง ตามกรณีศึกษาที่ 5-8[2] ซึ่งมีการเรียกค่าไถ่ในบางเหตุการณ์ปรากฏดังนี้

<u>กรณีศึกษาที่ 5</u> : เรือ MV Sinar Kudus

เมื่อเดือนเมษายน พ.ศ. 2554 เรือ MV Sinar Kudus สัญชาติอินโดนีเซียถูกปล้นโดยโจรสลัดเรียกค่าไถ่ ระหว่างที่จอดทอดสมอที่นอกชายฝั่งของเมือง Dumai ในจังหวัด Riau บนเกาะสุมาตรา สาธารณรัฐอินโดนีเซีย โดยโจรสลัดได้เรียกร้องค่าไถ่เป็นจำนวนเงิน 3.5 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ

<u>กรณีศึกษาที่ 6</u> : เรือสินค้า Hanjin Tianjin

เมื่อวันที่ 20 เมษายน 2554 เรือสินค้า Hanjin Tianjin สัญชาติปานามา เจ้าของเรือเป็นชาวเกาหลีใต้ มีลูกเรือ 20 คน เป็นชาวเกาหลีใต้ 14 คน อินโดนีเซีย 6 คน ถูกโจรสลัดโจมตีบริเวณทางทิศตะวันออกของเกาะ Socotra ระยะ 250 ไมล์ ลูกเรือทั้งหมดเข้าไปรบในห้องนิรภัย ต่อมาเรือ ROKS Choi Young ได้ส่งชุดปฏิบัติการพิเศษขึ้นตรวจสอบไม่พบโจรสลัดบนเรือ จึงช่วยเหลือลูกเรือออกจากห้องนิรภัย ลูกเรือทั้งหมดปลอดภัย

<u>กรณีศึกษาที่ 7 :</u> เรือสินค้า Rosalia D’Amaato

---

[2] ข่าวสมาคมเจ้าของเรือไทย, สรุปสถานการณ์ทางทะเล [ออนไลน์], 16 พฤษภาคม 2554. แหล่งที่มา : http://www.thaishipowners.com/V2/shownews.php?id=317.

เมื่อวันที่ 21 เมษายน 2554 เรือสินค้า Rosalia D'Amaato สัญชาติอิตาลี เจ้าของเป็นชาวอิตาลี มีลูกเรือ 21 คน เป็นชาวฟิลิปปินส์ 15 คน ชาวอิตาลี 6 คน ถูกโจรสลัดปล้นยึด บริเวณทางทิศตะวันออกของเกาะ Socotra ระยะ 270 ไมล์

<u>กรณีศึกษาที่ 8 :</u> เรือถูกปล้นนอกชายฝั่งประเทศอินโดนีเซีย

เมื่อ 25 เม.ย. 54 สำนักงานเดินเรือระหว่างประเทศ (IMB) รายงานว่า มีเรือสินค้า 2 ลำ ถูกปล้นนอกชายฝั่งทางตะวันตกของ Palua Mangkai ของสาธารณรัฐอินโดนีเซีย ระยะ 25 ไมล์ ขณะกำลังเดินทางเข้าท่าเรือโดยโจรสลัด 7 คน พร้อมอาวุธมีด

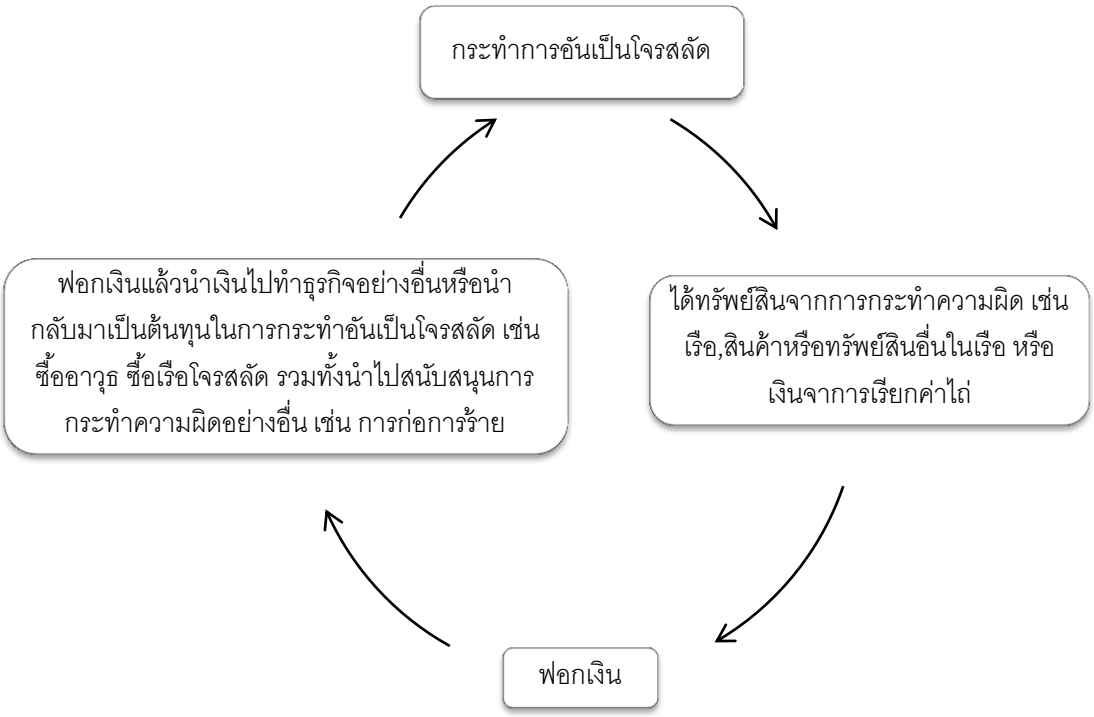
จากตัวอย่างกรณีศึกษาเหตุการณ์การกระทำอันเป็นโจรสลัดข้างต้นแล้วจะเห็นได้ว่าการกระทำการอันเป็นโจรสลัดในปัจจุบันโดยเฉพาะโจรสลัดโซมาเลียและโจรสลัดในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีการกระทำที่เป็นภัยคุมคามอย่างมาก มีวิธีการที่ซับซ้อนยากแก่การป้องกันและปราบปรามและมีเกี่ยวข้องกับจำนวนเงินมหาศาลซึ่งจำนวนเงินเหล่านี้เองกลายเป็นมูลเหตุจูงใจให้โจรสลัดกระทำการอันเป็นโจรสลัดและแนวโน้มการกระทำอันเป็นโจรมีแนวโน้มสูงขึ้นรวมทั้งจำนวนค่าไถ่ก็มีแนวโน้มสูงขึ้นตามไปด้วย ซึ่งจำนวนเงินมหาศาลที่โจรสลัดได้จากการกระทำความผิดเหล่านี้จะมีการนำไปฟอกเงินโดยการโอน ยักย้าย ปกปิดแหล่งที่อยู่ของเงินทำให้ยากการแกะรอยเพื่อติดตามเป็นอย่างยิ่ง เป็นต้น ซึ่งจำเป็นต้องวิเคราะห์ถึงความเกี่ยวพันกันระหว่างการกระทำอันเป็นโจรสลัดกับการฟอกเงินในลำดับต่อไป

4.2 ความเกี่ยวพันระหว่างการกระทำอันเป็นโจรสลัดกับการฟอกเงิน

การกระทำการอันเป็นโจรสลัดเป็นอาชญากรรมร้ายแรงที่ให้ผลประโยชน์ตอบแทนสูงกลายเป็นอาชญากรรมทางการเงินที่มีเงินหมุนเวียนอยู่เป็นมูลค่ามหาศาล ในห้าปีที่ผ่านมาจำนวนเงินเฉลี่ยจากเรียกร้องค่าไถ่สำหรับแลกกับการปล่อยเรือและลูกเรือที่ถูกจับเป็นประกันแต่ละลำได้เพิ่มขึ้นจาก 150,000 (ปี2005) เหรียญสหรัฐฯ ถึง 5.2 ล้านเหรียญสหรัฐฯ (ปี2010)[3] ซึ่งเงินค่าไถ่

[3] The Economist, Piracy, no stopping them [Online], 3 February 2011. Available from : http://www.economist.com/node/18061574

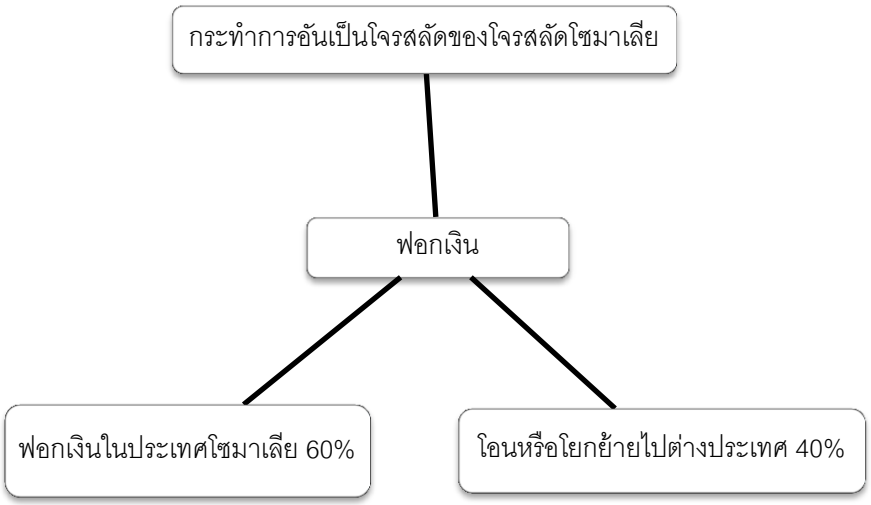
นับวันยิ่งมีแนวโน้มที่จะปรับตัวสูงขึ้น นอกจากนี้การกระทำอันเป็นโจรสลัดยังเป็นการกระทำโดยบุคคลหลายคนร่วมกันก่ออาชญากรรมร้ายแรงเพื่อมุ่งประสงค์ผลประโยชน์ทางการเงิน รวมทั้งมีเป้าหมายและมีจุดประสงค์ที่แน่ชัดในการรวมตัวกันเพื่อเป็นโจรสลัด จึงเห็นได้ว่าโจรสลัดนั้นมีลักษณะเป็นองค์กรอาชญากรรมประเภทหนึ่งอีกด้วยซึ่งนับวันจะขยายใหญ่ขึ้น รวมทั้งมีวิวัฒนาการที่สลับซับซ้อนมากยิ่งขั้น เมื่อโจรสลัดได้กระทำการอันเป็นโจรสลัด มีการปล้นเรือปล้นสินค้าหรือทรัพย์สินในเรือ ยึดเรือแล้วอาจนำเรือไปขายต่อในราคาสูง หรือมีการเรียกค่าไถ่เป็นจำนวนมหาศาล(ซึ่งส่วนมากเป็นการการชำระเงินในรูปของเงินสด) เพื่อแลกกับการปล่อยเรือและตัวประกันซึ่งปรากฏตามกรณีศึกษาที่ได้กล่าวถึงนั้น การกระทำอันเป็นโจรสลัดก่อให้เกิดรายได้มหาศาลที่นำไปสู่การฟอกเงิน เงินและทรัพย์สินเหล่านี้เป็นสิ่งที่ได้มาจากการกระทำความผิด กลุ่มโจรสลัดย่อมเปลี่ยนเงินหรือทรัพย์สินที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายให้กลายเป็นเงินที่สะอาดโดยการนำทรัพย์สินและเงินจำนวนมหาศาลเหล่านี้ไปฟอกเงินโดยแปรสภาพหรือโอนย้าย ปกปิดอำพรางเพื่อไม่ให้มีการติดตามทรัพย์สินหรือที่อยู่ของเงินได้ เปลี่ยนจากทรัพย์สินหรือเงินที่ผิดกฎหมายเป็นสิ่งที่ชอบด้วยกฎหมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มโจรสลัดที่กระทำการอันเป็นโจรสลัดเพื่อเรียกค่าไถ่โดยเฉพาะ (Piracy for ransom) จากการศึกษาพบว่าเป้าหมายสำคัญของกลุ่มโจรสลัดคือกระทำการอันเป็นโจรสลัดเรียกค่าไถ่จำนวนหลายล้านดอลลาร์สหรัฐ แล้วนำไปฟอกเงินอย่างเป็นกระบวนการทั้งในประเทศและต่างประเทศ รวมถึงนำไปประกอบธุรกิจอย่างอื่นและให้การสนับสนุนองค์กรอาชญากรรมอื่นหรือรวมทั้งสนับสนุนการก่อการร้ายอีกด้วย

รูปภาพ 1 : ตัวอย่างวงจรการฟอกเงินจากการกระทำอันเป็นโจรสลัด

ในปี ค.ศ. 2011 เดือนมิถุนายน คณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงินเกี่ยวกับการฟอกเงิน (Financial Action Task Force หรือ FATF) ได้ทำรายงานเรื่อง องค์กรโจรสลัดทางทะเลและการลักพาตัวเพื่อเรียกค่าไถ่ (FATF Report : Organized Maritime Piracy and Related Kidnapping for Ransom, July 2011) ซึ่งทำการศึกษาถึงสถานการณ์การกระทำอันเป็นโจรสลัดในปัจจุบัน วิเคราะห์และตรวจสอบถึงการไหลเวียนของเงินค่าไถ่ที่ได้จากการกระทำอันเป็นโจรสลัด เพื่อจะติดตามกระแสเงินสดที่เกิดจากการกระทำผิดกฎหมายเหล่านี้ จากรายงานของ FATF พบว่าเงินค่าไถ่ที่โจรสลัดได้มาเพื่อแลกกับการปล่อยเรือและลูกเรือนั้นจะถูกนำไปใช้ผ่านหลายช่องทางทางการเงิน หรือนำไปซื้ออสังหาริมทรัพย์หรือทรัพย์สินที่อยู่ในต่างประเทศกระจายในหลาย ๆ ประเทศเพื่อให้ยากแก่การติดตาม สัดส่วนของจำนวนเงินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำอันเป็นโจรสลัดเรียกค่าไถ่โดยเฉพาะโจรสลัดในโซมาเลียนั้น พบว่าค่าไถ่ที่มีการชำระให้นั้นมี 40% ของเงินค่าไถ่ที่มีการโอนย้ายออกนอกประเทศโซมาเลีย จึงเห็นได้ว่าโจรสลัดโซมาเลียค่อนข้างมีศักยภาพในการบริหารเงินและแสวงหาผลประโยชน์สืบเนื่องจากเงินดังกล่าว โจรสลัดโซมาเลียมักมีเครือข่ายที่มีความซับซ้อนรวมทั้งมีตัวแทนในการเจรจาต่อรองเรียกค่าไถ่และมีเครือข่ายในการ

ฟอกเงินอยู่ทั่วโลก จึงเห็นได้ว่าโจรสลัดมีความสามารถในการฟอกเงินอย่างมากซึ่งถือเป็นภัยคุกคามเป็นการก่อการร้ายทางการเงินต่อโลก ตัวอย่างเช่นค่าไถ่จำนวนเงิน 238 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ที่มีการจ่ายให้ให้โจรสลัดโซมาเลียในปี 2010 ประมาณ 40% ของเงินดังกล่าวหรือคิดเป็น 95 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ จะถูกส่งออกนอกประเทศโซมาเลีย ซึ่งนี่คือจำนวนเงินที่สำคัญที่เป็นเงินทุนที่ผิดกฎหมายที่สามารถเข้าไปในระบบการเงินระหว่างประเทศที่อยู่ในหลากหลายที่ทั่วโลก[4]

รูปภาพ 2: ตัวอย่างสัดส่วนการฟอกเงินโจรสลัดโซมาเลีย

เนื่องด้วยการกระทำอันเป็นโจรสลัดเป็นอาชญกรรมทางธุรกิจที่มีผลประโยชน์ตอบแทนสูง แต่ความเสี่ยงในการถูกจับกุมต่ำ ทำให้อาชญากรทั่วโลกโดยเฉพาะอาชญากรโซมาเลียมีค่านิยมว่าการกระทำความผิดนี้เป็นการทำธุรกิจที่ร่ำรวยอย่างหนึ่ง[5] คนในประเทศโซมาเลียจึงหันมายึดถือการกระทำอันเป็นโจรสลัดเป็นอาชีพ โจรสลัดโซมาเลียนั้นเมื่อทำการกระทำอันเป็นโจรสลัดในบริเวณชายฝั่งโซมาเลีย อ่าวเอเดน และบริเวณอื่นแล้ว จะนำเงินและทรัพย์สินที่ได้จากการกระทำ

[4] FATF Report : Organised Maritime Piracy and Related Kidnapping for Ransom,Page 10,July 2011. [online] Available from : http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/organised%20maritime%20piracy%20and%20related%20kidnapping%20for%20ransom.pdf

[5] Money Laundering for Somali Pirates is Good Business [online] November 13, 2010. Available from : :http://publicintelligence.net/money-laundering-for-somali-pirates-is-good-business/.

ความผิดไปฟอกเงินทั้งในประเทศโซมาเลียรวมทั้งฟอกเงินในต่างประเทศซึ่งก็คือที่รัฐดูไบ หนึ่งใน7 รัฐแห่งสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ที่เป็นศูนย์กลางทางเงินของโลกรวมทั้งนำไปฟอกเงินที่ประเทศเคนย่า ซึ่งเป็นประเทศเพื่อนบ้านทางใต้ของประเทศโซมาเลีย ซึ่งสองแหล่งนี้ถือเป็นแหล่งสำคัญในการฟอกเงินที่ใหญ่ของโลกแห่งหนึ่ง โดยการฟอกเงินนั้นจะกระทำโดยองค์กรอาชญากรรมที่มีอำนาจ มีความมั่งคงและเข็มแข็งอย่างมาก จากการรายงานข่าวของสำนักข่าว AFP ผู้เชี่ยวชาญแห่งสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์รายหนึ่งได้กล่าวว่าดูไบกลายเป็นแหล่งสำคัญที่กลุ่มโจรสลัดใช้เป็นถิ่นฐานในการทำธุรกิจที่ผิดกฎหมาย ดูไบเป็นเมืองที่พวกโจรสลัดใช้เป็นสถานที่ฟอกเงินที่ได้มาจากการเรียกค่าไถ่ ยิ่งไปกว่านั้นคือมีการจัดตั้งบริษัทอย่างเป็นทางการในการเจรจาเรียกร้องและรับชำระค่าไถ่ รวมทั้งรักษาความปลอดภัยของเงินจะถูกส่งหรือรับโอนมายังดูไบ อย่างไรก็ดี ตำรวจอาวุโสแห่งรัฐดูไบได้ออกมาปฏิเสธข้อกล่าวหาเหล่านี้ว่าเงินจากการกระทำอันเป็นโจรสลัดในชายฝั่งโซมาเลียและอ่าวเอเดนไม่ได้มีการโอนย้ายมาฟอกเงินที่ดูไบแต่อย่างใด[6]

กระทรวงการต่างประเทศสหรัฐอเมริกาได้ระบุว่ารัฐทั้งเจ็ดรัฐของสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ รวมทั้งดูไบ และประเทศเคนยากลายเป็นศูนย์กลางที่โจรสลัดทั่วโลกใช้เป็นสถานที่ในการดำเนินการทางการเงินที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ไม่เพียงแต่โจรสลัดเท่านั้นยังเป็นแหล่งฟอกเงินของอาชญากรรมอื่น ๆ ทั่วโลก อาทิเช่น กรณีที่ข้าราชการทุจริตในอัฟกานิสถานและปากีสถาน

ประเทศเคนยาได้มีการพัฒนาตนเองเป็นประเทศที่เป็นศูนย์รวมแห่งการฟอกเงินที่สำคัญ การฟอกเงินที่เกี่ยวข้องกับโจรสลัดโซมาเลียเป็นปัญหาที่สำคัญลำดับต้นที่ควรได้รับการแก้ไข ระบบการทางเงินของประเทศเคนยามีเงินหมุนเวียนจากการฟอกเงินในแต่ละครั้งกว่า 100 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ รวมถึงจำนวนเงินที่ไม่อาจประเมินมูลค่าได้จากกระบวนยาเสพย์ติดและเงินที่เกี่ยวข้องกับโจรสลัดโซมาเลีย

จากการศึกษาข้างต้นจะเห็นได้ว่าการกระทำอันเป็นโจรสลัดนั้นเป็นอาชญากรรมที่ให้ผลตอบแทนสูงอย่างมาก ก่อให้เกิดเงินและทรัพย์สินที่ได้จากการกระทำอันเป็นโจรสลัดเป็นมูลค่ามหาศาล จึงถูกนำไปผ่านกระบวนการฟอกเงิน โอนยักย้ายปกปิดแหล่งที่มาของเงิน จึงวิเคราะห์ได้อย่างชัดเจนว่าการกระทำอันเป็นโจรสลัดนั้นมีความเกี่ยวพันกับการฟอกเงินอย่างมาก เป็น

[6] เรื่องเดียวกัน

อาชญากรรมที่ก่อให้เกิดการฟอกเงิน การฟอกเงินและการกระทำอันเป็นโจรสลัดจึงเป็นปัญหาสำคัญที่นานาชาติทุกฝ่ายให้ควรตระหนักและให้ความร่วมมือในการป้องกันและปราบปรามเป็นอย่างยิ่ง

อย่างไรก็ตาม จากการศึกษานั้นพบว่าหลายประเทศรวมทั้งประเทศไทยได้มีการบัญญัติให้การการกระทำอันเป็นโจรสลัดเป็นความผิดอาญาที่มีโทษรุนแรงและยังถือเป็นความผิดสากลที่แต่ละประเทศมีอำนาจลงโทษได้ซึ่งตามกฎหมายระหว่างประเทศได้ระบุว่าหากรัฐใดสามารถดำเนินการจับกุมการกระทำอันเป็นโจรสลัดได้ให้รัฐนั้นมีอำนาจดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดได้ อีกทั้งการกระทำอันเป็นโจรสลัดยังเป็นความผิดมูลฐานที่ FATF ได้กำหนดไว้และซึ่งในกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินของประเทศไทยก็ได้กำหนดเพิ่มให้การกระทำอันเป็นโจรสลัดเป็นความผิดมูลฐานแล้ว ซึ่งเป็นการเหมาะสมหรือมีความจำเป็นหรือไม่จะนำมาวิเคราะห์ในลำดับต่อไป

4.3 วิเคราะห์ความเหมาะสมและความจำเป็นในการกำหนดให้การกระทำอันเป็นโจรสลัดเป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

1) การกระทำการอันเป็นโจรสลัดเป็นความผิดที่มีลักษณะเป็นองค์กรอาชญากรรม

การกระทำอันเป็นโจรสลัดเป็นความผิดที่มีรูปแบบและวิธีการดำเนินการที่มีลักษณะเป็นขบวนการหรือเป็นองค์กรอาชญากรรม โจรสลัดมีการรวมบุคคลหลายคนหรือหลายกลุ่มตั้งตัวเป็นโจรสลัด ซึ่งบางกลุ่มนั้นมีสมาชิกที่ให้ความร่วมมือช่วยเหลือสนับสนุนการกระทำอันเป็นโจรสลัดหลายร้อยคน โจรสลัดมีเป้าหมายอย่างเดียวกันคือกระทำการอันเป็นโจรสลัดให้ได้มาซึ่งผลประโยชน์ทางการเงินหรือผลประโยชน์ทางวัตถุอย่างอื่นไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม โจรสลัดมีการประสานงานมีการวางแผนทั้งก่อนและหลังดำเนินงาน มีการแบ่งหน้าที่กัน ซึ่งในอนุสัญญาสหประชาชาติเพื่อต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะองค์กร ได้ให้คำนิยามความหมายของคำว่า “กลุ่มอาชญากรที่จัดตั้งในลักษณะองค์กร” หมายถึงกลุ่มที่มีการจัด

โครงสร้างของบุคคลสามคนหรือมากกว่าที่ดำรงอยู่เป็นระยะเวลาหนึ่งและที่มีการประสานการดำเนินงานระหว่างกันโดยมีเป้าหมายในการกระทำอาชญากรรมร้ายร้ายหนึ่งอย่างหรือมากกว่าหรือในการกระทำความผิดตามที่กำหนดไว้ในอนุสัญญาเพื่อให้ได้มาซึ่งผลประโยชน์ทางการเงินหรือผลประโยชน์ทางวัตถุอย่างอื่นไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม และได้นิยามคำว่า “อาชญากรรมร้ายแรง” หมายถึงการกระทำที่เป็นความผิดซึ่งสามารถลงโทษโดยการทำให้สูญเสียเสรีภาพขั้นสูงสุดเป็นเวลาอย่างน้อย 4 ปี หรือโดยโทษที่รุนแรงกว่าได้ ซึ่งจากคำนิยามข้างต้นนั้น ผู้เขียนเห็นว่า การกระทำอันเป็นโจรสลัดมีลักษณะเป็นกลุ่มอาชญากรที่จัดตั้งในลักษณะองค์กรหรือองค์กรอาชญากรรม เพราะมีผู้กระทำความผิดจะต้องมีบุคคลตั้งแต่3 คนขึ้นไปหรือมากกว่า ที่มีการประสานงานระหว่างกันโดยมีเป้าหมายในการกระทำอาชญากรรมร้ายแรง เพื่อให้ได้มาซึ่งประโยชน์ทางการเงินหรือวัตถุอย่างอื่น

2) **การกระทำการอันเป็นโจรสลัดเป็นความผิดที่ให้ผลประโยชน์ตอบแทนสูง**

การกระทำการอันเป็นโจรสลัดในปัจจุบันเป็นการกระทำที่ก่อให้เกิดผลประโยชน์ตอบแทนที่สูง ก่อให้เกิดรายได้จำนวนมหาศาลซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญนำไปสู่การฟอกเงิน เงินที่ได้จากการกระทำอันเป็นโจรสลัดนี้ไม่เพียงแต่ถูกนำไปฟอกเงินนั้นเท่านั้นยังถูกนำไปสร้างอิทธิพลหรืออำนาจให้แก่ผู้กระทำความผิด มีการติดสินบนเจ้าพนักงานหรือนักการเมือง ถูกนำไปประกอบธุรกิจและถูกนำไปเป็นต้นทุนในการประกอบอาชญากรรมในครั้งต่อไป ซึ่งกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินได้มุ่งเน้นการใช้มาตรการทางแพ่งที่จะดำเนินการกับเงินหรือทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดเพื่อตัดวงจรเงินดังกล่าว ซึ่งผู้เขียนเห็นด้วยอย่างยิ่งว่ากระทำอันเป็นโจรสลัดมีเป็นความผิดที่มีผลประโยชน์ตอบแทนสูง ในเหตุการณ์แต่ละครั้งเหล่าโจรสลัดได้ทรัพย์สินจากการกระทำความผิดคิดเป็นมูลค่าหลายล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ตามที่กรณีศึกษาที่ศึกษาตามข้างต้น

3) **การกระทำการอันเป็นโจรสลัดเป็นความผิดที่สลับซับซ้อนและยากแก่การปราบปราม**

ปัจจุบันการกระทำอันเป็นโจรสลัดเป็นความผิดที่สลับซับซ้อนและยากแก่การป้องกันและปราบปราม รูปแบบ เทคนิค วิธีการและความร้ายแรงของการกระทำการอันเป็นโจรสลัดรวมทั้ง

ศักยภาพของอาชญากรมีความพัฒนามากยิ่งขึ้น มีการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ มีการวางแผนดำเนินการที่ซับซ้อน มีกำลังพลมากมาย ทำให้ยากแก่การจับกุม อาทิเช่น กลุ่มโจรสลัดบริเวณชายฝั่งโซมาเลียและอ่าวเอเดน จากการวิเคราะห์ของสำนักข่าวบีบีซี ประเทศอังกฤษพบว่าสมาชิกของกลุ่มโจรสลัดในประกอบไปด้วยชาวประมงที่มีความชำนาญในพื้นที่และมีความสามารถในการเดินเรือทะเล มีสมาชิกเป็นอดีตทหารที่มีความรู้ความสามารถในการใช้อาวุธและการต่อสู้ รวมทั้งมีสมาชิกเป็นผู้ชำนาญการด้านเทคโนโลยี โดยเฉพาะที่เกี่ยวกับการเดินเรือ เช่น ระบบ GPS นอกจากนี้ในกลุ่มปฏิบัติการกระทำอันเป็นโจรสลัดแต่ละกลุ่มยังมีอาวุธ ยุทโธปกรณ์ที่ครบมือ เช่น ปืนกล AK-47 จรวด PRG วิทยุติดต่อและโทรศัพท์ผ่านดาวเทียม พร้อมด้วยเรือควบคุมการปฏิบัติการ (Mother Ship) และเรือยนต์เร็ว[7] เป็นต้น อีกทั้งหากเป็นการกระทำโจรสลัดโดยเรียกค่าไถ่ก็จะมีการเจรจาต่อรองผ่านนายหน้า มีการชำระเงินผ่านนายหน้าหรือหากชำระเงินเป็นเงินสดอาจต้องชำระเงินโดยทิ้งเงินมากับร่มชูชีพทางเครื่องบิน (Airdrop) จึงเห็นได้ว่าการกระทำการอันเป็นโจรสลัดนั้นมีวิธีการที่ซับซ้อนและยากแก่การป้องการและปราบปราม

4) การกระทำการอันเป็นโจรสลัดเป็นความผิดที่มีลักษณะเป็นภัยต่อความมั่นคงในทางเศรษฐกิจ

การกระทำอันเป็นโจรสลัดเป็นความผิดที่เป็นภัยต่อความมั่งคงทางเศรษฐกิจก่อให้เกิดความเสียหายทางเศรษฐกิจอย่างมหาศาล ความเสียหายนั้นมากกว่าอาชญากรรมธรรมดา นอกจากส่งผลกระทบทางเศรษฐกิจแล้ว ทั้งยังส่งผลกระทบต่อการขนส่งสินค้าทางทะเลและส่งผลให้ต้องเสียค่าใช้จ่ายมหาศาลในการเพิ่มมาตรการป้องกันเหตุโจรสลัด ซึ่งในแต่ละปีโจรสลัดสร้างความเสียหายให้กับเศรษฐกิจโลกเป็นจำนวนหมื่นล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ซึ่งส่วนใหญ่มาจากเหตุการณ์โจรสลัดโซมาเลีย

[7] โจรสลัดโซมาเลีย (Piracy of the Somalia)โดยศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ทหารเรือ สถาบันวิชาการทหารเรือชั้นสูง (ศยร.สรส.), หน้า 3 [ออนไลน์] แหล่งที่มา: http://www.navy.mi.th/ians/stg/News/slutso.pdf

เมื่อพิจารณาแล้วผู้เขียนจึงเห็นด้วยว่าการกระทำอันเป็นโจรสลัดนั้นครบองค์ประกอบของการเป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายป้องกันและปรามปรามการฟอกเงิน จึงเป็นการเหมาะสมและมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ได้มีการแก้ไขกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินกำหนดเพิ่มให้การกระทำอันเป็นโจรสลัดตามกฎหมายป้องกันและปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัดเป็นความผิดมูลฐาน เนื่องจากทำให้สามารถนำมาตรการต่าง ๆ ในกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินมาบังคับใช้กับเงินและทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำอันเป็นโจรสลัด ทำให้การป้องกันและปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัดมีประสิทธิภาพมากขึ้น สามารถตัดวงจรทางการเงินของโจรสลัดให้มีการหมุนเวียนลดน้อยลงจนหยุดสิ้นไป ซึ่งจะทำให้อาชญากรโจรสลัดขาดแรงจูงใจในการกระทำความผิด เนื่องจากมีผลประโยชน์ตอบแทนที่น้อยลงและมีความเสี่ยงสูงที่จะถูกบังคับโดยมาตรการตามกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินที่มากขึ้น

อย่างไรก็ตามการกำหนดให้การกระทำอันเป็นโจรสลัดเป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินอาจก่อให้เกิดปัญหาและอุปสรรคในการบังคับใช้กฎหมาย จึงสมควรศึกษาและวิเคราะห์เพื่อหาแนวทางที่มีประสิทธิภาพต่อไป

4.4 วิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคการบังคับใช้กฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินกับการกระทำอันเป็นโจรสลัด

การวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคการบังคับใช้กฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินกับความผิดมูลฐานการกระทำอันเป็นโจรสลัด ผู้เขียนได้วิเคราะห์ปัญหาในทางกฎหมายและอุปสรรคดังนี้

1) การกระทำการอันเป็นโจรสลัดถือเป็นความผิดสากลที่หากมีเกิดกระทำเกิดขึ้นนอกราชอาณาจักรแล้ว รัฐทุกรัฐมีอำนาจดำเนินคดีและลงโทษให้รับโทษในราชอาณาจักรได้ หากการกระทำความผิดอันเป็นโจรสลัดนั้นได้กระทำลงในราชอาณาจักรไทยหรือถือว่าได้กระทำลงในราชอาณาจักรไทยแล้ว การติดตามเพื่อดำเนินการริบทรัพย์สินและร้องขอให้ทรัพย์ตกเป็นของแผ่นดินย่อมกระทำได้เหมือนความผิดมูลฐานอื่น ๆ แต่ถ้าหากการกระทำอันเป็นโจรสลัดได้กระทำนอกราชอาณาจักรไทยแล้ว แม้จะอยู่ในอำนาจของศาลไทยที่จะลงโทษในราชอาณาจักรได้ ตาม

มาตรา 28 แห่งพระราชบัญญัติการป้องกันและปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัดก็ตาม ก็ยังไม่มีแนวทางที่แน่ชัดว่าการบังคับใช้มาตรการทางกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินกับความผิดมูลฐานการกระทำอันเป็นโจรสลัดจะเป็นไปในลักษณะใด จะสามารถบังคับใช้มาตรการได้อย่างมีประสิทธิภาพหรือไม่ อีกทั้งความสามารถในการติดตามทรัพย์สินในกรณีที่ความผิดการกระทำอันเป็นโจรสลัดเกิดขึ้นนอกราชอาณาจักร มีทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการการกระทำความผิดอยู่ในต่างประเทศหรือมีการโอนย้ายไปต่างประเทศ การใช้มาตรการตามกฎหมายฟอกเงินจะมีประสิทธิภาพเพียงไร

2) เนื่องด้วยการกระทำการอันเป็นโจรสลัดเป็นความผิดสากลที่หลายรัฐมีอำนาจในการดำเนินคดีจับผู้กระทำความผิดมาลงโทษ หากเจ้าหน้าที่ทหารเรือไทยจับกุมการกระทำอันเป็นโจรสลัดได้และอยู่ในอำนาจของศาลไทยในการดำเนินคดี การดำเนินการลงโทษทางอาญาต่อผู้กระทำความผิดกระทำการอันเป็นโจรสลัดย่อมเป็นไปตามบทบัญญัติของกฎหมายไทยซึ่งสามารถใช้บังคับได้อย่างเต็มที่ แต่ปัญหาที่อาจตามมาคือการใช้มาตรการริบทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำอันเป็นโจรสลัดนั้นอาจเกี่ยวพันกับหลายประเทศจึงอาจทำให้เกิดความยุ่งยากในการใช้มาตรการดังกล่าว อาทิเช่น สามารถใช้มาตรการริบทรัพย์สินหรือร้องขอให้ทรัพย์ตกเป็นของแผ่นดินได้กับทรัพย์สินที่มีการโอนหรือโยกย้ายออกไปนอกประเทศหรือเป็นทรัพย์สินที่อยู่ในต่างประเทศได้หรือไม่

3) เนื่องด้วยการกระทำการอันเป็นโจรสลัดเป็นความผิดสากลที่รัฐทุกรัฐสามารถดำเนินคดีในเขตอำนาจศาลของตนได้ หากเกิดการกระทำความผิดขึ้นในทะเลหลวง หากรัฐใดจับกุมการกระทำอันเป็นโจรสลัดได้ตามกฎหมายระหว่างประเทศกำหนดให้เป็นอำนาจของรัฐนั้นในการดำเนินคดีตามกฎหมายต่อไป ปัญหาที่เกิดตามคือหากรัฐที่ดำเนินการจับกุมการกระทำอันเป็นโจรสลัดนั้นไม่มีกฎหมายป้องกันการปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัด ไม่มีกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน หรือมีกฎหมายทั้งสองฉบับแต่ไม่ได้บัญญัติให้การกระทำการอันเป็นโจรสลัดเป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายฟอกเงินแล้ว จะทำให้การดำเนินคดีอาชญากรรมที่มีความร้ายแรงเป็นภัยคุกคามตกไปอยู่ภายใต้การดำเนินการของรัฐที่ไม่มีประสิทธิภาพทาง

กฎหมายและไม่มีมาตรการที่ดี ซึ่งจะให้เกิดปัญหาตามมาอย่างยิ่งจึงจำเป็นต้องศึกษา และวิเคราะห์ดังนี้

รัฐที่จับกุมการกระทำอันเป็นโจรสลัดและมีอำนาจดำเนินคดี	กฎหมายลงโทษกระทำอันเป็นโจรสลัด	กฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน	การกำหนดความผิดการกระทำอันเป็นโจรสลัดเป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายฟอกเงิน
กรณี1 : รัฐ ก	มี	มี	มี
กรณี2 : รัฐ ข	มี	มี	ไม่มี
กรณี3 : รัฐ ค	มี	ไม่มี	ไม่มี

ตาราง 1 : จำลองเหตุการณ์รัฐที่จับกุมการกระทำอันเป็นโจรสลัดและมีอำนาจดำเนินคดีกับการใช้บังคับกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินกับความผิดการกระทำอันเป็นโจรสลัด

<u>กรณีที่ 1 : รัฐ ก.</u>

เมื่อมีการกระทำการอันเป็นโจรสลัดเกิดขึ้นในทะเลหลวงอันเป็นความผิดสากล หากรัฐที่กระทำการจับกุมการกระทำอันเป็นโจรสลัดและมีอำนาจดำเนินคดีลงโทษความผิดฐานกระทำการอันเป็นโจรสลัดเป็นรัฐที่มีบทบัญญัติแห่งกฎหมายป้องกันและปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัด มีกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินรวมทั้งมีการกำหนดให้การกระทำอันเป็นโจรสลัดเป็นความผิดมูลฐาน จะทำให้การดำเนินคดีรวมทั้งการใช้มาตรการตามกฎหมายฟอกเงินจัดการกับทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถตัดวงจรทางการเงินและช่วยทำให้อาชญากรมีมูลเหตุจูงใจที่น้อยลงในการกระทำความผิด ซึ่งหากทุกประเทศมีกฎหมายภายในที่มีประสิทธิภาพก็ยิ่งจะช่วยทำให้การบังคับใช้กฎหมายประสบความสำเร็จมากยิ่งขึ้น ประเทศไทยในปัจจุบันเป็นประเทศหนึ่งที่มีบทบัญญัติของกฎหมายตรงกับกรณีที่ 1- รัฐ ก.

<u>กรณีที่ 2 : รัฐ ข.</u>

หากรัฐที่กระทำการจับกุมการกระทำอันเป็นโจรสลัดและมีอำนาจดำเนินคดีลงโทษความผิดฐานกระทำการอันเป็นโจรสลัดเป็นรัฐที่มีบทบัญญัติแห่งกฎหมายป้องกันและปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัด มีกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินแต่ยังไม่มีการกำหนดให้การกระทำอันเป็นโจรสลัดเป็นความผิดมูลฐานนั้น จะทำให้การดำเนินคดีไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควรเนื่องจากไม่สามารถนำมาตรการตามกฎหมายฟอกเงินมาบังคับใช้กับทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดได้ ดังนั้นจึงควรต้องมีการผลักดันให้รัฐประเภทนี้กำหนดให้การกระทำอันเป็นโจรสลัดเป็นความผิดมูลฐาน รวมทั้งควรมีนโยบายหรือมาตรการระหว่างประเทศมาดำเนินการกับความผิดสากลในกรณีเช่นนี้ว่าควรให้อำนาจในการดำเนินคดีตกกับแก่รัฐหรือควรให้อยู่กับรัฐอื่นที่มีกฎหมายที่มีประสิทธิภาพมากกว่า เป็นต้น

<u>กรณี 3 : รัฐ ค</u>

หากรัฐที่กระทำการจับกุมการกระทำอันเป็นโจรสลัดและมีอำนาจดำเนินคดีลงโทษความผิดฐานกระทำการอันเป็นโจรสลัดเป็นรัฐที่มีแต่บทบัญญัติแห่งกฎหมายป้องกันและปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัด แต่ไม่มีกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน จะทำให้การดำเนินคดีคล้ายกับกรณี 2 : รัฐ ข คือไม่สามารถนำมาตรการตามกฎหมายฟอกเงินมาบังคับใช้กับทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดได้อาจเป็นไปตามประมวลกฎหมายอาญาทั่วไป ดังนั้นจึงควรต้องมีการผลักดันให้รัฐประเภทนี้ตรากฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและให้มีกำหนดการกระทำอันเป็นโจรสลัดเป็นความผิดมูลฐาน

4) การแก้ไขกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินโดยเพิ่มความผิดการกระทำอันเป็นโจรสลัดเป็นมูลฐานนั้นเป็นการแก้ไขตามคำแนะนำของ FATF ที่กำหนดให้ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีความบกพร่องทางยุทธศาสตร์ในการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและขาดกฎหมายที่เป็นมาตรฐานสากลด้านการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ประเทศไทยจึงได้มีการแก้ไขกฎหมายเพิ่มความผิดมูลฐานให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล จึงเห็นได้ว่าการแก้กฎหมายนั้นเหตุผลเพื่อเป็นไปตามมาตรฐานสากลและตามการประเมินของ FATF ซึ่งอาจทำให้เกิดข้อบกพร่องและไร้แนวทางในการนำมาปฏิบัติ เนื่องจากประเทศไทยยังไม่มีกรณีศึกษาการฟอกเงินจากโจร

สลัดมากนัก จึงอาจทำให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติว่าจะมีการบังคับใช้กฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินกับการกระทำอันเป็นโจรสลัดในรูปแบบใดและอย่างไร

4.5 วิเคราะห์การนำเอามาตรการตามกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินมาใช้บังคับกับการกระทำอันเป็นโจรสลัด

การกระทำอันเป็นโจรสลัดเป็นอาชญากรรมที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงทางทะเล เศรษฐกิจ การเงิน และอุตสาหกรรมการเดินเรือทะเลของประเทศไทยและทุกประเทศทั่วโลกอย่างมาก อีกทั้งเป็นจุดเริ่มต้นสำคัญของเงินทุนในการสนับสนุนการก่อให้เกิดอาชญากรรมอื่น ๆ ตามมา เช่น การกระทำอันเป็นโจรสลัด การก่อการร้าย การค้าอาวุธ การค้าขายเรือเดินทะเลที่ผิดกฎหมาย เป็นต้น การที่ประเทศไทยได้กำหนดให้การกระทำอันเป็นโจรสลัดเป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินจะทำให้เกิดประโยชน์และได้รับผลกระทบ ดังนี้

4.5.1 ประโยชน์

1) การป้องกันและปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัดมีประสิทธิภาพมากขึ้น

การกระทำการอันเป็นโจรสลัดเป็นอาชญากรรมที่มีความร้ายแรงอย่างมากและมีมูลเหตุจูงใจคือเงินที่ได้จากการกระทำความผิดจำนวนมหาศาล มีลักษณะเป็นองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ มีการกระทำความผิดในหลายพื้นที่และที่การโอนหรือยักย้ายทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดไปหลายประเทศ ซึ่งหากมีกฎหมายใดกฎหมายหนึ่งมายับยั้งตัดวงจรเงินเหล่านั้นได้จะทำให้อาชญากรมีแรงจูงใจในการกระทำความผิดลดลง

ก่อนมีการบัญญัติให้ความผิดการกระทำการอันเป็นโจรสลัดตามกฎหมายป้องกันและปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัดเป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินนั้น การบังคับใช้กฎหมายจะค่อนข้างมีอยู่อย่างจำกัด หากมีการกระทำอันเป็นโจรสลัดเกิดขึ้นอันเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติดังกล่าว การริบทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดต้องเป็นไปตามบทบัญญัติของประมวลกฎหมายอาญาเท่านั้นซึ่งมีขอบเขตของการ

ริบทรัพย์ว่าจะริบทรัพย์สินได้ต่อเมื่อมีการฟ้องร้องผู้กระทำความผิดและศาลต้องพิพากษาว่าจำเลยมีความผิดถึงจะริบทรัพย์สินได้ เมื่อมีการเพิ่มให้การกระทำอันเป็นโจรสลัดเป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินจึงทำให้สามารถนำมาตรการริบทรัพย์สินมาบังคับใช้ได้อย่างเต็มที่แม้ว่าจะมีการโอนย้ายหรือเปลี่ยนสภาพทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิด สามารถร้องขอให้ทรัพย์ตกเป็นของแผ่นดิน และไม่มีภาระพิสูจน์อย่างในคดีอาญา รวมทั้งสามารถลงโทษทางอาญาในความผิดฐานฟอกเงินได้อีกด้วย จึงเห็นได้ว่ากฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินช่วยทำให้การป้องกันและปราบปรามการกรทำอันเป็นโจรสลัดมีประสิทธิภาพมากขึ้น เข้ามาช่วยแก้ปัญหาที่วิธีการตามประมวลกฎหมายอาญาไม่สามารถดำเนินการหรือจัดการกับทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดได้ มาตรการริบทรัพย์สินตามกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินซึ่งเป็นมาตรการทางแพ่งนั้นทำให้การดำเนินคดีมีความรวดเร็วและประสบผลสำเร็จมากยิ่งขึ้น

2) **ความมั่นคงในการเดินเรือทะเลและความเสถียรภาพของเศรษฐกิจ**

ประเทศไทยเป็นประเทศที่ติดทะเลและมีเส้นทางการเดินเรือที่สำคัญแห่งหนึ่งในภูมิภาค การที่ประเทศไทยมีมาตรการทางกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินมาดำเนินการกับการกระทำอันเป็นโจรสลัดนั้นนอกจากเป็นการลดแรงจูงใจในการกระทำการอันเป็นโจรสลัดแล้ว ยังเป็นการสร้างความเชื่อมั่นต่อต่างประเทศที่เดินเรือในภูมิภาคนี้และช่วยทำให้เกิดความมั่นคงในการเดินเรือทะเลมากยิ่งขึ้นเนื่องจากปัจจุบันการขนส่งทางทะเล การเดินเรือทางทะเลรวมทั้งอุตสาหกรรมการประมงนั้นต้องเผชิญกับปัญหาการกระทำอันเป็นโจรสลัด ทำให้ต้องสูญเสียทรัพย์สินและเงินไปเป็นจำนวนมากในการชำระค่าไถ่ ในการจ้างทีมงานรักษาความปลอดภัยในเรือเพิ่มและทำประกันภัยเพิ่มเติม รวมทั้งต้องมีการหลีกเลี่ยงเส้นทางเดินเรือที่อันตรายต่อการถูกกระทำอันเป็นโจรสลัดโดยเดินเรือในเส้นทางอื่นซึ่งอ้อมและไกลกว่าเส้นทางเดิมมากจึงมีค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้น

นอกจากนี้เมื่อมีการนำมาตรการริบทรัพย์สินตามกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินมาใช้ทำให้เป็นการยับยั้งและตัดวงจรเงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำอันเป็นโจรสลัดซึ่งเงินนอกระบบ ไม่ให้เข้าไปหมุนเวียนอยู่ในระบบการเงิน ทำให้ระบบเศรษฐกิจประเทศ

ไทยมีความมั่นคงมากยิ่งขึ้น ซึ่งหากทุกประเทศได้มีมาตรการเช่นว่านี้ก็ส่งผลให้ระบบเศรษฐกิจโลกมีความมั่นคงมีเสถียรภาพยิ่งขึ้นไป

3) ด้านภาพลักษณ์และความเชื่อมั่นจากนานาประเทศ

ปัจจุบันประเทศไทยได้ถูกนานาชาติกล่าวหาว่าเป็นประเทศที่เป็นแหล่งการฟอกเงินที่สำคัญที่หนึ่งของโลกซึ่งนานาชาติต่างจับตามองว่าประเทศจะมีมาตรการเพิ่มเติมเกี่ยวกับกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินหรือไม่อย่างไร ดังนั้นการที่ประเทศไทยได้เพิ่มหลายความผิดรวมทั้งการกระทำการอันเป็นโจรสลัดซึ่งเป็นความผิดสากลเป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินจึงเป็นการแสดงออกอย่างชัดเจนว่าประเทศไทยนั้นกระตือรือร้นในการป้องการและปราบปรามการฟอกเงินรวมทั้งมีจุดยืนว่าจะไม่ให้ประเทศของตนเองเป็นแหล่งการฟอกเงินและมีความตั้งใจที่จะปราบปรามการฟอกเงินให้หมดสิ้นไปซึ่งสอดคล้องกับเจตนารมณ์และความร่วมมือของนานาประเทศ การแก้ไขกฎหมายครั้งนี้จึงเป็นการนำไปสู่ความสัมพันธ์อันดีของประเทศไทยกับนานาชาติ และยังเป็นการส่งเสริมภาพลักษณ์ที่ดีให้แก่ประเทศไทยอีกด้วย

4.5.2 ผลกระทบ

การกำหนดให้ความผิดการกระทำอันเป็นโจรสลัดตามกฎหมายป้องกันและปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัดเป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินนั้นนอกจากจะมีประโยชน์ต่อประเทศชาติแล้ว ยังส่งผลกระทบต่อบุคลากรหรือหน่วยงานอื่นที่หน้าที่ตามกฎหมายป้องกันและปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัด มาตรา 4 คือเจ้าหน้าที่ทหารเรือซึ่งในกฎหมายดังกล่าวได้ให้อำนาจทหารเรือในการสืบสวนสอบสวนในเบื้องต้นโดยแสวงหาข้อเท็จจริงและหลักฐานรวบรวมพยานหลักฐานที่เกี่ยวกับการกระทำอันเป็นโจรสลัด ตลอดจนมีอำนาจควบคุมเรือหรืออากาศยานและสิ่งของที่จะใช้หรือได้ใช้ในการกระทำความผิดหรือได้มาจากการกระทำความผิด ตามมาตรา 7 แม้อำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ทหารเรือจะเป็นอำนาจเพื่อเป็นไปในการสืบสวนสอบสวนในเบื้องต้นและกระทำได้เท่าที่จำเป็น แต่ก็อาจเกิดการบังคับใช้

กฎหมายที่ซ้ำซ้อนระหว่างหน่วยงานที่รับผิดชอบ จึงจำเป็นที่จำต้องให้ความรู้แก่ผู้บังคับใช้กฎหมายและมีแนวทางในการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

4.6 แนวทางการบังคับใช้กฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและมาตรการอื่นที่เหมาะสม

เนื่องด้วยเพิ่งมีการแก้ไขบัญญัติให้มีการกระทำอันเป็นโจรสลัดตามกฎหมายป้องกันและปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัดเป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินซึ่งยังไม่ปรากฏกรณีศึกษาหรือปัญหาจากการบังคับใช้มาก่อนมากนัก อีกทั้งความผิดฐานชิงทรัพย์หรือปล้นทรัพย์ที่ได้กระทำในทะเลหลวงตามบทบัญญัติประมวลกฎหมายอาญาที่ถือเป็นความผิดฐานโจรสลัดเช่นเดียวกันก็ไม่ได้เคยถูกบัญญัติให้เป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายฟอกเงินมาก่อนเช่นกัน ทำให้ยังไม่ปรากฏกรณีศึกษาการบังคับใช้กฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินกับความผิดในฐานดังกล่าวในประเทศไทยเป็นอย่างไร

แม้จะยังไม่ปรากฏกรณีศึกษาและแนวทางการใช้บังคับในประเทศไทยมาก่อน จากการศึกษาที่ผ่านมาพบว่าการบัญญัติให้การกระทำอันเป็นโจรสลัดเป็นความเป็นผิดมูลฐานนั้นก่อให้เกิดทั้งผลดีและผลเสีย อาจเกิดปัญหาและอุปสรรคในการบังคับใช้กฎหมายได้ จึงจำเป็นต้องหาแนวทางในการบังคับใช้กฎหมายดังกล่าวให้มีประสิทธิภาพและสามารถสัมฤทธิ์ผลต่อไป

เนื่องด้วยการกระทำการอันเป็นโจรสลัดนั้นเป็นความผิดสากลแตกต่างจากความผิดมูลฐานอื่น ๆ ที่ความผิดมักเกิดขึ้นในราชอาณาจักร ความผิดฐานการกระทำอันเป็นโจรสลัดเป็นความผิดที่ศาลไทยและศาลต่างประเทศมีอำนาจดำเนินคดีลงโทษได้แม้ความผิดจะเกิดขึ้นนอกราชอาณาจักรของประเทศตนเอง ด้วยเหตุนี้การกระทำอันเป็นโจรสลัดจึงเป็นความผิดที่เกี่ยวพันกับเขตอำนาจของหลายประเทศ อีกทั้งทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดมักเกี่ยวข้องกับหลายประเทศเช่นกัน ดังนั้นในลำดับแรกจึงควรมีมาตรการสร้างความเข้าใจ ส่งเสริมให้บุคคลหรือหน่วยงานที่มีความเกี่ยวข้องเกี่ยวกับการบังคับใช้กฎหมายป้องกันและปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัดและกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินให้เข้าใจถึงลักษณะของการกระทำความผิดและความสัมพันธ์กันของการกระทำอันเป็นโจรสลัดและการฟอกเงินดังกล่าว เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจมากขึ้น และเนื่องด้วยการกระทำอันเป็นโจรสลัดเป็นความผิดสากลย่อมเป็นการยากในการ

แสวงหาหรือติดตามพยานหลักฐานจึงควรมีมาตรการระหว่างประเทศในการแสวงหาพยานหลักฐานรวมทั้งมีการให้คำแนะนำและแบ่งปันข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการกระทำอันเป็นโจรสลัดและการฟอกเงินระหว่างกัน ในรายงานของ FATF เองก็ได้เสนอให้มีความร่วมมือระหว่างประเทศในการบังคับใช้กฎหมายเพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายฟอกเงินกับการกระทำอันเป็นโจรสลัดนั้นประสบผลสำเร็จ อาทิเช่น ความร่วมมือระหว่างหน่วยงานระดับชาติและนานาชาติเพื่อเป็นประโยชน์ในการสืบสวนการกระทำอันเป็นโจรสลัดและส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจที่เกี่ยวข้องทั้งหมดมีส่วนร่วมในข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการกระทำอันเป็นโจรสลัดและใช้ข้อมูลเป็นพยานหลักฐานในการดำเนินคดี ทั้งยังเสนอว่าควรมีแผนการระดับชาติที่สนับสนุนให้มีการการบังคับใช้กฎหมายและมีเจ้าหน้าที่ผู้มีในการตรวจสอบและติดตามกระแสของเงินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำอันเป็นโจรสลัด ทั้งยังควรเพิ่มกลไกช่วยให้เจ้าหน้าที่สามารถใช้ข้อมูลได้จากความหลากหลายของแหล่งที่มารวมถึงจากหน่วยทหารและหน่วยสืบราชการลับเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพใช้ข้อมูลร่วมกัน นอกจากความร่วมมือระหว่างประเทศแล้วยังต้องมีมาตรการส่งเสริมในการประสานงานที่ดีต่อบุคลากรหรือหน่วยงานที่บังคับใช้กฎหมายทั้งสองฉบับดังกล่าว ซึ่งจะส่งผลดีให้การบังคับใช้กฎหมายฟอกเงินกับความผิดมูลฐานการกระทำอันเป็นโจรสลัดประสบผลดีและประสบผลสำเร็จ

บทที่ 5
บทสรุปและข้อเสนอแนะ

การกระทำอันเป็นโจรสลัดเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นมานานหลายพันปีและยังคงเกิดต่อเนื่องอยู่ในปัจจุบัน ทุกภูมิภาคในโลกแห่งนี้ยังคงต้องเผชิญภยันตรายในท้องทะเลจากการกระทำอันเป็นโจรสลัด การกระทำอันเป็นโจรสลัดเป็นอาชญากรรมที่ร้ายแรงและยังเป็นอาชญากรรมให้ผลประโยชน์ตอบแทนที่สูงทำให้เหล่าอาชญากรเกิดแรงจูงใจในการกระทำความผิด อีกทั้งการป้องกันและปราบปรามการกระทำการอันเป็นโจรสลัดเป็นไปได้ยากเนื่องจากเป็นความผิดที่เกิดขึ้นในท้องทะเลโดยเฉพาะในทะเลหลวงซึ่งการจัดกำลังทางทหารเพื่อป้องกันอาชญากรรมประเภทนี้จึงเป็นไปได้ยากและไม่สามารถที่จะครอบคลุมท้องทะเลทุกส่วนของโลกได้ การกระทำอันเป็นโจรสลัดนั้นมีการพัฒนาจากอดีตที่แรกเริ่มจากเป็นโจรสลัดเพราะต้องการแสวงหาอำนาจและขยายดินแดน พัฒนามาเป็นการกระทำการอันเป็นโจรสลัดเพื่อปล้นสินค้าและทรัพย์สินในเรือ ยึดเรือหรือนำเรือไปขายในราคาสูง จนในปัจจุบันกลุ่มโจรสลัดได้พัฒนามาเป็นรูปแบบขององค์กรอาชญากรรมมากขึ้น มีสมาชิกเป็นจำนวนมาก มีจุดมุ่งหมายและความประสงค์ที่แน่ชัดโดยจะมุ่งเน้นกระทำอันเป็นโจรสลัดเพื่อเรียกค่าไถ่ เนื่องจากทำให้ได้ผลประโยชน์ตอบตอบแทนจำนวนมหาศาลและยังมีการชำระเงินค่าไถ่อย่างรวดเร็วเพื่อแลกกับการปล่อยเรือและลูกเรือ

การกระทำอันเป็นโจรสลัดได้หายไปจากพื้นที่ส่วนใหญ่ของโลกเป็นระยะเวลาหนึ่ง แต่หลังจากเงียบหายไปนาน โจรสลัดได้ฟื้นคืนกลับมาอีกครั้งในช่วงไม่กี่สิบปีที่ผ่านมา ไม่ว่าจะเป็นตามแนวชายฝั่งประเทศมาเลเซีย อินโดนีเซียและฟิลิปปินส์ บริเวณเขตรอยต่อน่านน้ำจีน-เวียดนาม ชายฝั่งตะวันตกของอเมริกาใต้และบางส่วนของแคริบเบียน บริเวณปากทะเลแดง หรือตามแนวชายฝั่งแอฟริกาตะวันออกและตะวันตก โดยเฉพาะอย่างยิ่งบริเวณชายฝั่งโซมาเลียและอ่าวเอเดน ในปัจจุบันพื้นที่ของโลกที่มีปัญหาโจรสลัดมากที่สุดคือโจรสลัดบริเวณชายฝั่งโซมาเลียและอ่าวเอเดน ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีการกระทำอันเป็นโจรสลัดเกิดขึ้นมากที่สุดในทศวรรษนี้และเป็นปัญหาที่นับวันยิ่งรุนแรงมากขึ้น ชายฝั่งโซมาเลียไม่เป็นเพียงพื้นที่ที่ถูกกระทบจากการกระทำอันเป็นโจรสลัดเท่านั้น ยังมีอ่าวกิเนียทางแอฟริกตะวันตกที่เป็นพื้นที่ที่มีความเสียงสูง ซึ่งในปี 2009 เป็นต้นมา

เหตุการณ์โจรสลัดเกือบทั่วทั้งโลกถูกปล้นโดย “โจรสลัดโซมาเลีย” การกระทำอันเป็นโจรสลัดในสมัยนี้จะมีลักษณะเป็นการปล้นเรือหรือโจรสลัดอากาศปล้นอากาศยานโดยมุ่งหมายไปที่สินค้าปล้นและยึดสินค้าในคลังสินค้า หรือลักพาตัว ยึดเรือและจับตัวลูกเรือไว้เพื่อเรียกค่าไถ่ มีการขู่เข็ญและทำร้ายร่างกายจนกว่าจะได้รับค่าไถ่ ซึ่งสถานการณ์โจรสลัดในปัจจุบันนี้เกือบทั้งหมดของการกระทำอันเป็นโจรสลัดมักจะเกี่ยวข้องกับการเรียกค่าไถ่ จากรายงานในปี ค.ศ. 2002-2004 มีเหตุการณ์โจรสลัดเกิดขึ้น 350-400 ครั้งทำให้นานาชาติเกิดการตื่นตัวขึ้นอีกครั้งหนึ่งที่จะร่วมมือการแก้ปัญหาโจรสลัดให้หมดไป แต่แล้วในปี ค.ศ. 2008-2009 โจรสลัดได้เพิ่มเพิ่มขึ้นอย่างฉับพลันบริเวณชายฝั่งโซมาเลีย กลายเป็นเหตุการณ์อันดับต้นของโลก ๆ ที่ได้รับความสนใจของประชาคมระหว่างประเทศ เนื่องจากเส้นทางการเดินเรือการค้าที่สำคัญหลายแห่งของโลกได้ถูกคุกคามและมีการเรียกค่าไถ่เพิ่มขึ้นถึงหลายล้านดอลลาร์สหรัฐฯ โดยโจรสลัดโซมาเลีย นอกจากโจรสลัดโซมาเลียดังกล่าวแล้วปัจจุบันในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ก็ยังคงต้องเผชิญกับปัญหาโจรสลัดอยู่เช่นกัน โดยเฉพาะปัญหาที่เกิดขึ้นบริเวณน่านน้ำของประเทศอินโดนีเซียและบริเวณช่องแคบมะละกาและสิงคโปร์ อันเปรียบเสมือนเป็นเส้นเลือดใหญ่ในการค้าขายทางทะเลของภูมิภาคไม่เพียงแต่นำมาซึ่งความไม่ปลอดภัยทางทะเลแล้วยังนำความเสียหายทางเศรษฐกิจเป็นจำนวนมหาศาลอีกด้วย

กฎหมายไทยที่ใช้บังคับการกระทำอันเป็นโจรสลัดคือประมวลกฎหมายอาญา(ความผิดฐานชิงทรัพย์และปล้นทรัพย์ในทะเลหลวง) และต่อมามีการตราพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัด พ.ศ. 2534 ซึ่งได้นิยามความหมายของการกระทำอันเป็นโจรสลัดไว้อย่างกว้างขวางและครอบคลุม ซึ่งสอดคล้องกับความหมายตามกฎหมายระหว่างประเทศหรืออนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 ดังนี้

มาตรา 4 “กระทำการอันเป็นโจรสลัด” หมายความว่า

(ก) ยึด หรือเข้าควบคุมเรือลำใด โดยใช้กำลังหรือโดยขู่เข็ญว่าจะกระทำอันตรายต่อเรือหรือโดยใช้กำลังประทุษร้ายหรือโดยขู่เข็ญว่าจะใช้กำลังประทุษร้ายต่อบุคคลในเรือนั้น

(ข) ทำลายเรือ ทำให้เกิดความเสียหายแก่เรือ หรือกระทำด้วยประการใด ๆ อันน่าจะเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่เรือ

(ค) หน่วงเหนี่ยว กักขัง หรือกระทำด้วยประการใดๆ ให้ผู้อื่นปราศจากเสรีภาพในร่างกาย หรือ

(ง) ชิงทรัพย์ หรือปล้นทรัพย์ ซึ่งได้กระทำในทะเลหลวงหรือในเขตเศรษฐกิจจำเพาะไม่ว่าจะเป็นของประเทศใดโดยบุคคลในเรือเอกชนหรืออากาศยานเอกชนลำหนึ่งต่อเรือบุคคล หรือทรัพย์สินในเรืออีกลำหนึ่ง และได้กระทำไปเพื่อประโยชน์ส่วนตัวของผู้กระทำนั้น

เมื่อพิจารณานิยามของการกระทำอันเป็นโจรสลัดจะเห็นได้ว่าการกระทำการอันเป็นโจรสลัดทั้งกฎหมายไทยและกฎหมายระหว่างประเทศมีนิยามที่คล้ายคลึงกันคือเป็นการกระทำในทะเลหลวงหรือเขตเศรษฐกิจจำเพาะ เป็นการกระทำที่มุ่งในทางส่วนตัวและลักษณะการกระทำเป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย แต่ตามกฎหมายไทยจะบัญญัติถึงลักษณะการกระทำที่กว้างและครอบคลุมกว่าไม่เพียงแค่การปล้นสะดมหรือหน่วงเหนี่ยวกักขังเท่านั้น แต่รวมถึงการยึด เข้าควบคุมเรือ การทำลายเรือทำให้เกิดความเสียหายแก่เรือด้วย อีกทั้งตามกฎหมายไทยต้องเป็นการกระทำต่อเรือ บุคคลหรือทรัพย์สินในเรือเท่านั้น ไม่รวมถึงการกระทำต่ออากาศยาน

นอกจากนี้ในพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัดมีบทลงโทษที่รุนแรง มีบทบัญญัติให้อำนาจเจ้าหน้าที่ทหารเรือในการปฏิบัติการเพื่อป้องกันและปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัดได้อย่างเต็มที่ และบัญญัติให้อำนาจศาลไทยมีอำนาจลงโทษการกระทำอันเป็นโจรสลัดได้แม้ว่าการกระทำความผิดจะเกิดขึ้นนอกราชอาณาจักร

เนื่องด้วยความผิดการกระทำอันเป็นโจรสลัดเป็นความผิดสากล ทั้งยังมีความเกี่ยวพันทางทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดในหลายประเทศ มีการโอนย้ายเงินหรือทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดกระจายไปยังหลายประเทศทั่วโลกเพื่อปกปิดแหล่งที่มาและฟอกเงินเปลี่ยนเป็นเงินหรือทรัพย์สินที่ชอบด้วยกฎหมายซึ่งทำให้ยากแก่การติดตาม ทำให้เงินนอกระบบกลายเป็นเงินในระบบซึ่งส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจของโลกอย่างมาก ไม่เพียงแต่ฟอกเงินเท่านั้นยังปรากฏว่าอาชญากรที่กระทำการอันเป็นโจรสลัดนั้นยังได้นำทรัพย์สินที่ได้จากการกระทำความผิดไปทำธุรกิจประเภทอื่น รวมทั้งนำไปสนับสนุนการกระทำอันเป็นโจรสลัดในคราวต่อไป รวมทั้งเป็นต้นทุนในการประกอบอาชญากรรมอื่น ๆ อีกด้วย ซึ่งในอดีตการดำเนินคดีอาญากับผู้กระทำความผิดฐานกระทำการอันเป็นโจรสลัดนั้นมีวิธีดำเนินการเหมือนกับคดีอาญาอื่นๆ

รวมทั้งการจัดการกับเงินหรือทรัพย์สินที่ได้เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดหรือการริบทรัพย์เป็นตามกฎหมายอาญาซึ่งมีข้อจำกัดมากมาย ทำให้ไม่สามารถติดตามทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดได้อย่างมีประสิทธิภาพหรือเมื่อมีการโอนย้ายเปลี่ยนสภาพไปก็ไม่สามารถติดตามไปดำเนินการได้ ซึ่งเมื่อคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงินเกี่ยวกับการฟอกเงิน (Financial Action Task Force on Money Laundering หรือ FATF) ได้กำหนดให้ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีความบกพร่องในการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ซึ่งการกำหนดรายชื่อประเทศไทยนั้นส่งผลกระทบต่อสถาบันการเงินภาคธุรกิจและภาคประชาชนในการทำธุรกรรมทางการเงินระหว่างประเทศและอาจส่งผลกระทบในเศรษฐกิจในภาพรวม จึงได้มีการแก้ไขพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 ให้เป็นไปตามมาตรฐานสากลโดยพิจารณาจากข้อสังเกตจองผู้ประเมินหรือ FATF เป็นหลักจากการประเมินของ FATF ระบุว่าประเทศไทยมีความบกพร่องด้านกฎหมาย ความผิดมูลฐานตามกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินที่มีอยู่ไม่ครอบคลุมความผิดที่ร้ายแรงทั้งหมดและไม่ครอบคลุมตามความผิดที่ FATF กำหนดไว้ จึงได้มีการเพิ่มความผิดมูลฐานตามกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินอีก 12 ความผิดมูลฐานซึ่งหนึ่งในนั้นคือการกระทำอันเป็นโจรสลัดตามกฎหมายป้องกันและปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัด ซึ่งจะทำให้การบังคับใช้กฎหมายมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เนื่องจากมีมาตรการริบทรัพย์สินทางแพ่งหรือการร้องขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินจะตัดวงจรทางการเงินของความผิดการกระทำอันเป็นโจรสลัด ไม่ว่าจะมีการโอนยักย้ายหรือแปรสภาพทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิด อาชญากรจะไม่สามารถนำเงินนอกระบบเหล่านี้ไปหมุนเวียนหรือใช้เป็นประโยชน์ได้อีกต่อไปซึ่งมีผลดีเป็นการลดมูลเหตุจูงใจในการกระทำอันเป็นโจรสลัดเพราะเหตุปัจจัยด้านการเงิน มาตรการตามกฎหมายป้องกันและปรามปรามการฟอกเงินนี้ศาลสามารถสั่งให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินได้ทันทีถ้าเข้าข้อสันนิษฐานตามกฎหมายว่ามีการกระทำความผิดมูลฐานเกิดขึ้นโดยไม่ว่าจะมีการจับกุมตัวผู้กระทำความผิดได้หรือไม่หรือผู้กระทำความผิดจะถูกลงโทษหรือไม่ก็ตามซึ่งแตกต่างจากคดีอาญาทั่วไป นอกจากจะทำให้การป้องกันและปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัดมีประสิทธิภาพแล้ว ยังช่วยทำให้ระบบเศรษฐกิจเกิดความมีความเสถียรภาพและการเดินเรือทะเลมีความมั่นคงเนื่องจากมีความปลอดภัยในท้องทะเลมากขึ้น อีกทั้งยังทำให้ประเทศไทยได้รับรับการยอมรับจากนานาประเทศว่าประเทศ

ไทยมีเจตนารมณ์ที่จะป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินอย่างจริงจัง เป็นการสร้างความเชื่อมั่นให้กับต่างชาติ

การกระทำการอันเป็นโจรสลัดนั้นเป็นความผิดที่แตกต่างจากความผิดมูลฐานอื่น ๆ ตรงที่เป็นความผิดสากล สถานที่เกิดความผิดมักอยู่ในทะเลหลวง ความผิดฐานการกระทำอันเป็นโจรสลัดจึงเป็นความผิดที่ศาลไทยและศาลต่างประเทศมีอำนาจดำเนินคดีลงโทษได้แม้ความผิดจะเกิดขึ้นนอกราชอาณาจักรของประเทศตนเองก็ตาม ด้วยเหตุนี้การกระทำอันเป็นโจรสลัดทำให้เป็นความผิดที่เกี่ยวพันกับเขตอำนาจของหลายประเทศ อีกทั้งทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดมักเกี่ยวข้องกับหลายประเทศเช่นกัน จึงจำเป็นต้องมีมาตรการเพิ่มเติมรวมทั้งความร่วมมือระหว่างประเทศมาส่งเสริมการบังคับใช้กฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นไป

ข้อเสนอแนะ

การกระทำการอันเป็นโจรสลัดเป็นความผิดที่ร้ายแรงกระทบต่อการเดินเรือในท้องทะเลและกระทบต่อระบบเศรษฐกิจก่อให้เกิดความเสียหายอย่างมาก ความผิดการกระทำอันเป็นโจรสลัดเป็นความผิดที่ให้ผลประโยชน์ตอบแทนเป็นจำนวนมหาศาล ในแต่ละปีเหล่าโจรสลัดมีรายได้จากการกระทำความผิดเป็นจำนวนหลายล้านดอลลาร์สหรัฐ เงินกลายเป็นมูลเหตุจูงใจในการกระทำการอันเป็นโจรสลัดซึ่งวิธีการที่จะป้องกันและปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัดได้ก็คือการตัดวงจรทางการเงินของกลุ่มโจรสลัด ซึ่งเมื่อขาดเงินหมุนเวียนแล้วจะทำให้มูลเหตุจูงใจในการกระทำความผิดนั้นลดลง ซึ่งจากการศึกษาวิเคราะห์ความผิดการกระทำอันเป็นโจรสลัดและกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินควบคู่กันแล้วนั้นผู้เขียนเห็นว่าควรมีแนวทางเพิ่มเติมในการบังคับใช้กฎหมายให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพดังนี้

1. เนื่องด้วยการกระทำอันเป็นโจรสลัดเป็นความผิดสากลและมักมีความเกี่ยวพันกับหลายประเทศจึงควรมีความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อเป็นประโยชน์ในการบังคับใช้กฎหมายการกระทำการอันเป็นโจรสลัดรวมทั้งกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินซึ่งทางคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงินเกี่ยวกับการฟอกเงินหรือ FATF ก็ได้มีความเห็นควรให้มี

ความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อการบังคับใช้กฎหมายที่มีประสิทธิภาพด้วยเช่นกัน ซึ่งผู้เขียนมีความเห็นว่าควรมีความร่วมมือมีดังต่อไปนี้

1.1 ความร่วมมือระหว่างประเทศในเรื่องการแสวงหาพยานหลักฐาน

1.2 ความร่วมมือระหว่างประเทศในเรื่องการให้และแบ่งปันข้อมูลเกี่ยวกับการฟอกเงินที่เกี่ยวข้องกับความผิดมูลฐานการกระทำอันเป็นโจรสลัดและการฟอกเงิน เช่น การเปิดเผยบัญชีรายชื่อของหมายเลขอนุกรม บัญชีธนาคาร หมายเลขโทรศัพท์ และข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการฟอกเงิน

1.3 ความร่วมมือระหว่างประเทศในการประสานงานร่วมกัน เช่นอาจจะจัดตั้งหน่วยงานข่าวกรองหรือองค์กรเฉพาะกิจใด ๆ ขึ้นมาเพื่อประสานงานร่วมกันทำให้การบังคับใช้กฎหมายมีประสิทธิภาพ

1.4 ความร่วมมือระหว่างประเทศในการใช้มาตรการริบทรัพย์สิน ในกรณีที่ทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับความผิดกระทำอันเป็นโจรสลัดที่อยู่ในเขตอำนาจของรัฐอื่น แต่การกระทำอันเป็นโจรสลัดอยู่ในการพิจารณาของอีกรัฐหนึ่ง

2. เนื่องด้วยในปัจจุบันบางประเทศยังไม่มีการตราและบังคับใช้กฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน รวมถึงไม่มีการกำหนดให้การกระทำอันเป็นโจรสลัดเป็นความผิดมูลฐาน จึงทำให้โลกเกิดความไม่เสถียรภาพในการป้องกันและปราบปราม อีกทั้งหากรัฐที่มีอำนาจจับกุมการกระทำอันเป็นโจรสลัดซึ่งเป็นความผิดสากลเป็นรัฐที่ไม่มีกฎหมายที่มีประสิทธิภาพแล้วจะทำให้เกิดปัญหาและไม่สามารถปรามปรามอาชญากรรมได้อย่างแท้จริง ดังนั้นจึงควรมีมาตรการดังนี้

2.1 มาตรการส่งเสริมให้ประเทศหลายประเทศทั่วโลกมีกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินรวมทั้งให้มีการกำหนดให้การกระทำอันเป็นโจรสลัดเป็นความผิดมูลฐาน

2.2 มาตรการรับรองในกรณีหากประเทศที่ดำเนินการจับกุมการกระทำอันเป็นโจรสลัด ไม่มีกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินหรือมีกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินแต่ไม่ได้บัญญัติให้การกระทำอันเป็นโจรสลัดเป็นความผิดมูลฐาน จึงควรมีมาตรการความร่วมมือระหว่างประเทศในจัดการปัญหาดังกล่าวเพื่อให้สามารถนำมาตรการตามกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินมาใช้ได้ อาทิเช่น มีการลงนามร่วมกันในอนุสัญญาที่เกี่ยวกับความ

ร่วมมือระหว่างประเทศในการบังคับใช้กฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินกับการกระทำอันเป็นโจรสลัดโดยในเนื้อหาของอนุสัญญา โดยอาจระบุว่า

- ถ้ารัฐที่จับกุมการกระทำอันเป็นโจรสลัดไม่มีกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินแล้ว อาจให้นำกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินของรัฐอื่นที่มีความเกี่ยวพันกับความผิดการกระทำอันเป็นโจรสลัดที่เป็นความผิดหลักมาบังคับใช้ หรือ
- หากมีรัฐหลายรัฐร่วมกันจับกุมการกระทำอันเป็นโจรสลัดจะให้รัฐที่มีกฎหมายที่มีประสิทธิภาพมากกว่าเป็นรัฐในการดำเนินคดีต่อไป ทั้งนี้เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินการกรณีความผิดการกระทำอันเป็นโจรสลัด

3. แม้การกำหนดให้ความผิดการกระทำอันเป็นโจรสลัดเป็นความผิดมูลฐานจะทำให้เกิดผลดีต่อการป้องกันและปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัด แต่เนื่องด้วยเป็นความผิดสากลอยู่ในหลายเขตอำนาจศาลและเป็นความผิดที่เข้าสู่การดำเนินคดีของศาลไทยค่อนข้างน้อยและยังไม่ระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการกระทำอันเป็นโจรสลัดจึงอาจส่งผลในการบังคับใช้กฎหมายกรณีการกระทำอันเป็นโจรสลัดและกรณีที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน จึงเห็นว่าฝ่ายบริหารหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรกำหนดระเบียบปฏิบัติ นโยบายหรือมาตรการต่างๆ เกี่ยวกับการกระทำอันเป็นโจรสลัดให้มากขึ้นเพื่อประโยชน์ในการบังคับใช้กฎหมายต่อไป

4. นอกจากมาตรการต่าง ๆ แล้ว ต้องมีการเผยแพร่ความรู้ให้บุคลากรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการกระทำอันเป็นโจรสลัดว่ามีลักษณะการดำเนินการเป็นอย่างไร ส่งผลกระทบต่อประเทศไทยและนานาชาติอย่างไร ทั้งส่งเสริมความรู้ให้กับเจ้าหน้าที่ทหารเรือซึ่งเป็นผู้มีอำนาจจับกุมสืบสวนสอบสวนกระทำอันเป็นโจรสลัดให้มีความรู้เกี่ยวกับการฟอกเงินและเจ้าพนักงานที่มีหน้าที่ตามกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการกระทำอันเป็นโจรสลัดเพื่อให้ทั้งสองหน่อยงานนั้นสามารถปฏิบัติงานได้อย่างรู้ทันอาชญากร และบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

กล่าวโดยสรุปจะเห็นได้ว่าการบัญญัติให้การกระทำอันเป็นโจรสลัดตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัด พ.ศ. 2534 เป็นความผิดมูลฐานตาม

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 นั้นจะทำให้การป้องกันและปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัดมีประสิทธิภาพและประสบผลสำเร็จ แต่อย่างไรก็ดีความผิดการกระทำอันเป็นโจรสลัดเป็นความผิดสากลที่มีความเกี่ยวพันหลายประเทศรวมทั้งอยู่ในเขตอำนาจศาลของหลายรัฐจึงจำเป็นต้องมีความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อกำหนดแนวทางในการดำเนินการบังคับใช้กฎหมาย รวมทั้งควรมีมาตรการภายในประเทศที่แน่ชัดถึงแนวทางปฏิบัติเพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินกับความผิดมูลฐานกระทำอันเป็นโจรสลัดดังกล่าวเป็นไปอย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพต่อไป

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กฎหมายตรา 3 ดวง เล่ม 2. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์สุขภาพใจ, 2548

เกียรติขจร วัจนสวัสดิ์. คำอธิบายกฎหมายอาญาภาค 1. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพมหานคร : จิรรัชการพิมพ์, 2549

ข่าวสมาคมเจ้าของเรือไทย, สรุปสถานการณ์ทางทะเล [ออนไลน์], 2554. แหล่งที่มา : http://www.thaishipowners.com/V2/shownews.php?id=317. [11 ตุลาคม 2555]

จิตติ ติงศภัทิย์. กฎหมายอาญาภาค 1. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพมหานคร : สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา, 2525.

จิตติ ติงศภัทิย์. กฎหมายอาญาภาค 2 ตอน 2 และภาค3. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพมหานคร : สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา, 2545.

ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ทหารเรือ สถาบันวิชาการทหารเรือชั้นสูง (ศยร.สรส.). โจรสลัดโซมาเลีย (Piracy of the Somalia).[ออนไลน์]. แหล่งที่มา: http://www.navy.mi.th/ians/stg/News/slutso.pdf [20 ตุลาคม 2555]

ไชยยศ เหมะรัชตะ. มาตรการทางกฎหมายในการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน. หลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักรภาครัฐร่วมกับเอกชนรุ่นที่ 9. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ นิติธรรม, 2540.

ณัฐวิภา บริสุทธิชัย. พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542 กับความผิดมูลฐานเกี่ยวกับการฉ้อโกงประชาชน: ศึกษาเฉพาะกรณีการหลอกลวงคนหางานเพื่อไปทำงานในต่างประเทศ. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2547.

ปวีณา จิรัฐติกร. การเพิ่มความผิดมูลฐานเกี่ยวกับการปลอมเอกสารราชการในพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 : ศึกษากรณีการปลอมหนังสือเดินทาง. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2549.

ปัญหาโจรสลัดกำลังส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมปลาทูน่าในอินเดีย. [ออนไลน์].2552. แหล่งที่มา : http://www.voathai.com/content/a-47-2009-01-29-voa4-90654814/923378.html. [15ตุลาคม2555]

ปาริฉัตร อุชชิน. การเพิ่มความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินเป็นความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการสอบสวนคดีพิเศษ. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2548.

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตสถาน พ.ศ. 2525. พิมพ์ครั้งที่ 6 .กรุงเทพมหานคร : อักษรเจริญทัศน์ อจท., 2529.

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตสถาน พ.ศ. 2542. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร : นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์, 2546.

พรรณี บัวเล็ก. โจรสลัดจีนในท้องทะเลไทยในช่วงปลายคริสต์ศตวรรษที่ 18-19. วารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร 27 (2550) : 15-67.

เพียงแข พงษ์ศิริบัญญัติ. นโยบายการปกครองเมืองสงขลาในสมัยรัตนโกสินทร์ (พ.ศ. 2325-2439). วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาประวัติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522.

โรเบิร์ต เจ. แอนโทนี. คู่มือศึกษาโจรสลัด : ข้อเท็จจริง เอกสารและการตีความประวัติศาสตร์. แปลโดย ประสิทธิ์ ตั้งมหาสถิตกุล. กรุงเทพมหานคร :โครงการจัดพิมพ์คบไฟ, 2555.

วิชัย ชูเชิด. การก่อการร้ายทางทะเลกับโจรสลัดในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ สถานการณ์และผลกระทบต่อเส้นทางการขนส่งทางทะเล. วารสารอินโดจีน 5 (2548) : 144-157.

วี. วิลเลี่ยม สกินเนอร์. สังคมจีนในประเทศไทย : ประวัติศาสตร์เชิงวิเคราะห์. กรุงเทพมหานคร : มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์, 2529.

วีระพงษ์ บุญโญภาส. กฎหมายป้องกันปราบปรามการฟอกเงิน: ศึกษากรณี “ความผิดมูลฐาน”ของประเทศสหรัฐอเมริกาและออสเตรเลีย. วารสารกฎหมาย 20, (กรกฎาคม 2544) : 68-77.

วีระพงษ์ บุญโญภาส. อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมนิติธรรม ,2544.

สมเจตน์ มงคลหัตถี. ปัญหากฎหมายว่าด้วยการปราบปรามโจรสลัด. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,2536.

สมบูรณ์ เสงี่ยมบุตร และ พรชัย ด่านวิวัฒน์. กฎหมายอาญาระหว่างประเทศ. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2555.

สีหนาท ประยูรรัตน์. คำอธิบายพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542 . กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมเอเชีย เพลส, 2542.

สุผานิต มั่นสุข. กฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีอาญา. กรุงเทพมหานคร : คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523.

สุรศักดิ์ ทองเพชร. ผู้ร้ายในช่องแคบมะละกา : โจรสลัดหรือผู้ก่อการร้าย. กระแสอาคเนย์ (Southeast Current) 2 (เมษายน 2548) : 29-38

อนิรัตน์ จินดา. ปัญหากฎหมายและความร่วมมือในการป้องกันและปราบปรามโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธในช่องแคบมะละกา. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,2551.

อรรณพ ลิขิตจิตถะ.เอกสารถาม-ตอบประกอบการแถลงและชี้แจงร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. … ต่อสภาผู้แทนราษฎร. กรุงเทพมหานคร : สำนักงาน ป.ป.ส., 2541

ภาษาอังกฤษ

Derek Johnson,Erika Pladdet and Mark J. Valencia. Introduction:Research on Southeast Asian Piracy,in Piracy in Southeast Asia : Status,Issues and Responses. ed. Graham Gerard OngWebb (Singapore : ISEAS Publishing)

The Economist, Piracy, no stopping them [Online], 2011. Available from : http://www.economist.com/node/18061574. [2012,October10]

FATF Report : Organised Maritime Piracy and Related Kidnapping for Ransom, [Online]. 2011. Available from : http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/organised%20maritime%20piracy%20and%20related%20kidnapping%20for%20ransom.pdf. [2012,October10]

L. Oppenheim, International Law (Volume I-Peace). 8th ed., H. Lauterpacht (London : Longman, Green and Co., Ltd., 1955.

Malaysia to make new law to fight piracy. [Online].2012. Available from : http://www.sify.com/news/malaysia-to-make-new-law-to-fight-piracy-news-international-ldymaffjbfe.html [2013,July10]

Money Laundering for Somali Pirates is Good Business. [Online].2010. Available from : http://publicintelligence.net/money-laundering-for-somali-pirates-is-good-business/ [2013,January20]

Peter Earle. Pirate Wars .New York : St.Martin's Press,2003.

Piracy - More Than Just a Maritime Problem . [Online].2011. Available from: http://www.thaiarmedforce.com/taf-article/52-outer-article/412-piracy-more-than-just-a-maritime-problem.html [2013,July10]

Robinson, Jeffrey, The Laundryman. New York : Arcade Publishing, 1996

United Nations Office on Drugs and Crime “MARITIME PIRACY”. [Online].2011. Available from: http://www.unodc.org/documents/data-and-analysis/tocta/9.Maritime_piracy.pdf [2012,October 10]

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวอาณิสรา เชื้อสังข์พันธุ์ เกิดวันที่ 2 มิถุนายน พ.ศ. 2531 สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาจากโรงเรียนราชินีบน สำเร็จการศึกษาระดับชั้นปริญญานิติศาสตรบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิยาลัยเมื่อปีการศึกษา 2552 สำเร็จการศึกษาความรู้ชั้นเนติบัณฑิต สำนักอบรมกฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา สมัยที่ 63 ปีการศึกษา 2553 และศึกษาต่อในหลักสูตรปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเมื่อปีการศึกษา 2554